De Halsketen

J. A. VISSCHER

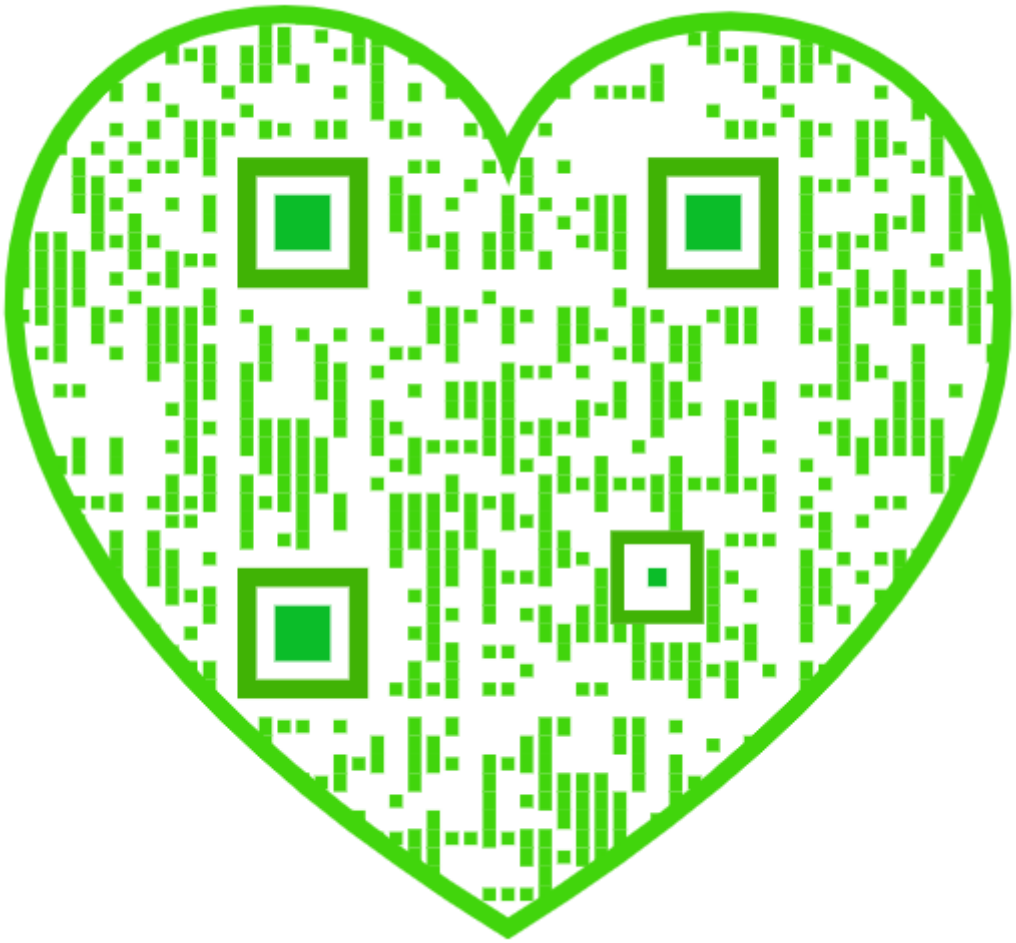

DE HALSKETEN

DE HALSKETEN

DOOR

J. A. VISSCHER

LA RIVIÈRE & VOORHOEVE
ZWOLLE

Auteurs- en Vertaalrecht voorbehouden
Copyright 1925 by La Rivière & Voorhoeve – Zwolle

INHOUD

HOOFDSTUK		BLADZ.
1.	Ontboden	9
2.	Op reis	23
3.	De opdracht	44
4.	De raadsheer	61
5.	Adgilds reis	81
6.	Kentering	97
7.	In groote verwarring	130
8.	De verdwenen topaas	146
9.	Een gelukkige oplossing	164

EEN BOEK VOOR ALLEN, DIE DEN Heere Jezus Christus in oprechtheid dienen; aan wie Hij in Zijn genade een taak heeft opgedragen; naar de verscheidenheid van gaven en krachten, welke God Zijn kinderen schenkt, door éénen Geest, naar Zijn Woord.

Zou het niet mogelijk zijn, dat men met waardeering en vertrouwen elkaar aanzag, niet meenend, dat eentonigheid het kenmerk is van het goddelijke, doch juist verscheidenheid; zoowel in de wereld van dieren en bloemen en vogels, in den regenboog en den zonsondergang, in de ijsbloemen op de ramen, en in duizend andere dingen, alsook, en vooral op het terrein van den geestelijken arbeid en het leven om en in Hem, Die het Middelpunt van ons aller verlangen blijft, onze Kracht tevens.

Laat allen, wien de zaak van het Koninkrijk Gods ter harte gaat, medewerken, biddend medewerken, om die eenheid te bevorderen.

Hoort, die dit leest en zwijgt stil, want zie, uw Heiland bidt:

„En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij gelooven zullen: opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in ons één zijn, opdat de wereld geloove, dat Gij Mij gezonden hebt."

1. ONTBODEN

HET WAS IN HET VROEGE VOORjaar van het jaar 800. De winter was voorbij met zijn grimmige koude. De velden herademden, nu de zon, die het al zoo vaak beproefde, eindelijk het sneeuwdek geheel had doen versmelten. Overal waren de weilanden weer groen en door al de marken en gouwen van gansch Niftarheim en Texlaland ging er een blijde lach. De zachtblauwe hemel straalde van blijde hope, de lente was vlak bij en maakte zich gereed om in haar kleurigste kleedij te verschijnen, en haar tocht aan te vangen omringd van vogelgejubel en blijde klanken.

Ook in het woud was het hernieuwde leven begonnen. De dikgezwollen knoppen toonden het, de grauwheid van het dorre hout was alreeds vervangen door

bruinere tinten, de vogelen sprongen tak op, tak af, hadden het geweldig druk voor de komende gebeurtenissen en tsjilpten elkander toe waar ze straks hun nest zouden gaan bouwen.

Hier en daar schoot er reeds een groen kruidje, nieuwsgierig hoever de tijd al was, uit het bruine dek van vergane bladeren te voorschijn, verwonderde zich dat het nog maar alleen was en verheugde zich innig als het verderop ook een moedig kameraadje het hoofdje zag opheffen. De konijntjes keken schichtig met hun wippende neusjes van achter de boomen, zaten een oogenblik stil te staren in gepeins, om dan eensklaps van louter plezier op te springen en te verdwijnen. Een enkele ree stond met groote onschuldige kinderoogen van uit de verte het geheel te overzien, om dan met jolige vreugdesprongen weer heen te snellen, slank buigend het ranke, glanzend bruine lichaam.

Overal ging er de vroolijkheid en was er de nieuwe levenslust, die tintelde en stroomde door het geheele woud. Ernstig stonden daar de groenig zwarte, zwaargeschorste breede stammen, die de jaren hadden getrotseerd en veel hadden verdragen; doch

hoe ernstig ze ook waren en hoe plechtig ze ook deden, in het diepst van hun hart waren ze ook innig verheugd, dat ze weldra weer zouden getooid worden met het groene, blinkende bladerenkleed, waartusschen de vogelen hun blijde jubelfestijnen zouden vieren of in den stillen sterrennacht met het kopje in de veeren veilig en beschermd den dageraad zouden afwachten.

Veel wegen waren er niet in dat groote woud, dat zich zoo ver uitstrekte, dat alleen de adelaar, die van de onnaspeurlijke verte kwam en naar de blauwe bergen in het verschiet hoog over het eindelooze woud heen wiekte, kon gezien hebben, waar het eindigde. Maar omdat die adelaar daar nooit in het bosch nederzonk om het te vertellen, wist niet een van de vogelen het en niet een van de konijntjes, ja, zelfs niet de vlugge ree, hoe ver die ook reeds was geweest op haar ontdekkingsreizen.

Ja zelfs Bernulf, de kolenbrander, wist het niet, die daar diep in het bosch zijn hutje had. Ofschoon hij er toch wel het meeste van kon weten, want hij was in het woud geboren en had het zoover doorkruisd, tot waar de brommige beeren slopen

en de wilde wolven blaften; ja zóóver, dat hij zelfs twee maal onder de boomen den nacht had doorgebracht om des morgens weer verder te kunnen trekken. Maar eindelijk was hij toen weder gekeerd, bevreesd dat hij verdwalen zoude. Ook zijn vader, die zooveel jaren in het woud had geleefd en daar was begraven, had het niet geweten en het kon Bernulf tenslotte niet zooveel schelen. In elk geval was er hout genoeg om er kolen van te stoken en was er wild overvloedig om tot voedsel te dienen.

En zoo was het hem en Gerte, zijn vrouw, al vrij onverschillig geworden, hoe ver daar achter de hut er nog boomen ruischten en het woud zich voortzette. Daar verder in het groote bosch had hij geen belangen. Wel aan den anderen kant, waar het smalle paadje liep, door slechts weinigen betreden, eigenlijk de eenige weg vanaf de deur van het hutje. Want als men dat volgde, dan kwam men na eenige uren aan den zoom waar de boomen schaars werden en de velden begonnen, de groene weiden en de akkers met des zomers het blonde koren en de bloedroode klaprozen daartusschen en waar Bernulf's naaste buurman woonde: de

vrije hoveling Urco, in zijn ruw getimmerde woning van half hout, half zoden en het dak met huiden bedekt. En van daar slingerde zich dat pad dan de verte in naar de drukkere menschenwereld, waar op de glooiende heuvelen de versterkte stad lag en waar de Koning woonde. Dat was een schoon gezicht van verre op de stad met haar vele daken en burchtmuren en kanteelen daar op de groene heuvels, als opgezet uit de bouwdoos van een kind van reuzen. Daar zag men dan, trotsch zich boven alles verheffend, het machtige huis des Konings, het paleiskasteel met de vele vierkante gevechttorens, waarop de wachters stonden, en wier stalen helmen en maliënkolders vonken spatten als er een zonnestraal op terugkaatste en wier lanspunten in het licht schitterden als nieuw gepolijst zilver.

En naderde men dan nog meer, dan zag men weldra de ridders draven op hun rossen, die ter jacht togen of met zendingen naar verre hoven of verwijderde markten afreisden, of als Zendgraven heentrokken om tol- en belastinggelden te innen, en verder kooplieden, die naar de stad gingen om hun

waren van de hand te zetten. Dan werd het al maar drukker op den weg, hoe meer men naderde, en was er overal meer te zien, totdat men eindelijk in het volle drukke stadsleven was aangekomen. Maar dit alles was vele, vele uren van Bernulf's hutje verwijderd, en daar in die stad was er zeker niet één, die den eenzamen kolenbrander wist te wonen of hem kende. Hoogstens de enkele reiziger, die wel eens de hoeve van Urco langs kwam en welke zelf ook eenmaal per jaar naar de stad ging en vandaar voor Bernulf alles medebracht, wat deze noodig had. Veel was dat trouwens niet, want Bernulf en Gerte leefden hun stil en vredig leven voort. Ze hadden hun eigen roggevelden op een open plek van het woud, hun eigen honing om zoete meede te bereiden, hun eigen melk van de blatende geiten in de kleine weide, die genoeg gaven om er boter van te maken, harsige dennenspaanders genoeg voor verlichting en overvloed van wild in de bosschen. En mocht ook Bernulf's boog al ruw gesneden zijn en aan zijn pijlen, die hij des winters maakte, als de sneeuw het buiten zijn belemmerde, alle fraaiheid ontbreken, zijn schot miste

nooit. Wat ontbrak hem dan verder nog, als wellicht een stuk linnen of een nieuw mes of een bijl of iets van dien aard.

Noch Bernulf noch Gerte verlangden hun woud te verlaten. Stille menschen waren ze beiden. Kinderen hadden ze niet gehad, doch ze hadden genoeg aan elkaar en vonden overvloed van gesprek in al de gebeurtenissen van het stille woud, dat hun wereld was. Hoeveel was er ook nu niet te vertellen, nu de lente naderde. Elken dag bood onuitputtelijk veel nieuws, nu alles moest voorbereid worden op het land en in den stal voor den komenden zomer. De bijen gonsden in de korven, begeerig om weer uit te zoemen. De geitjes achter in den winterstal snoven de frissche lucht begeerig op als de deur openging en ze zagen hun meester aan met de verstandige oogen, als vroegen ze toch bevrijd te mogen worden.

Stil en gelukkig leefden ze zoo voort en ze waren tezamen reeds oud geworden. Door geen groote aandoeningen was hun leven gestoord. Ze waren tevreden en gelukkig gebleven.

Maar nu was er iets bizonders in hun leven gebeurd. Het was den vorigen dag geweest.

Den ganschen avond hadden ze er over gedacht en gesproken met elkaar en zelfs in den nacht waren hun gedachten ermede bezig gebleven.

Hun stille rust was plotseling verbroken geworden. Den vorigen dag immers, toen Gerte bezig was met koeken te bakken, waren er plotseling vreemde stemmen geweest, en toen Gerte de deur had geopend, toen hadden daar voor haar gestaan twee mannen. Ridders waren het geweest. Ze hadden helmen op met zilver beslagen en maliënkolders en kostbare bandelieren. Aan hun zijde hingen groote zwaarden met gevesten van goud, waarin kostelijke steenen flikkerden. Verderop stonden drie paarden te trappelen, door een rijknecht in bedwang gehouden.

„Woont hier Bernulf, de kolenbrander," had een der mannen vriendelijk gevraagd.

„Jawel, Heer," antwoordde Gert bedeesd.

„Wij moeten hem spreken en hebben een boodschap van den Koning! Wilt ge hem roepen?" hervatte de spreker.

En Gerte, die van de schrik haar koeken vergat, zoodat ze aanbrandden, was haar man haastig gaan roepen.

Daar kwamen ze beiden aan, verbaasd en onthutst.

Een boodschap van den Koning?

Ridders van den Koning om hem te spreken?

Wat zou dat beduiden?

Wat hadden nu ooit edelen des Konings bij Bernulf te maken.

Daar ginds zag hij ze!

Ze kwamen al op hem af!

Een boodschap van den Koning?

Had hij iets misdreven? Had hij tegen de wetten des lands gezondigd? Maar hij was zich zelven van niets bewust. Hij was steeds een trouw onderdaan van zijn vorst geweest, ook al huldigde hij hem van uit zijn stille verte. En daar was reden voor, want de Koning regeerde als een vader over zijn volk. Hoe had hij de verhalen in zijn geheugen geprent en vaak aan Gerte verteld, die Urco, zijn buurman, hem had medegedeeld, al die goede daden, waarvan deze gehoord had van de stedelingen.

Ja, wanneer Bernulf aan die verhalen dacht, dan kwam vaak het innig verlangen bij hem op, zijn vorst nog eenmaal te mogen zien, al was het ook slechts van verre.

Ja, al mocht hij slechts eenmaal op een afstand diens paleis aanschouwen, dan zou hij reeds ruim tevreden zijn.

Daar stonden die twee ridders voor hem! Vriendelijk groetten zij.

Neen, het was toch zeker geen verkeerde boodschap van den Koning.

„Zijt gij Bernulf, de kolenbrander?" vroeg dezelfde, die ook met Gerte had gesproken.

„Jawel, mijn Heer!" antwoordde de aangesprokene, en nam onderdanig de grauwe muts van het hoofd.

„Wij zijn gezanten des Konings! Ridderknapen van zijn lijfwacht! Onze vorst zond ons tot U met het verzoek op te komen naar zijn paleis. De vorst heeft een gewichtige boodschap aan U. Ge wordt verwacht over juist een maand na dezen dag en op ditzelfde uur. We moeten echter de zekerheid van U erlangen, dat gij zult komen. Hier hebben wij het verzoek des Konings!" En uit een zilveren koker een perkament te voorschijn halend, waaraan het gouden zegel des Konings hing, las de edelknaap:

„Ik, Chrodegang, Koning van Niftarheim en Texlaland, verzoek mijn getrouwen

onderdaan Bernulf, den kolenbrander, voor mij te verschijnen op den derden dag van Meimaand, ten morgen, teneinde met hem te overleggen omtrent zeer ernstige belangen des rijks."

Ja, het stond er! Bernulf en Gerte konden het zelf wel niet lezen, maar de ridder wees het hun. En het Koninklijk zegel hing er aan.

„Welnu?" vroeg de ridder, „wat zal ik den Koning boodschappen?"

Gerte zag haar man aan en deze zijn vrouw. Het geval was zoo buitengewoon. Dan zagen ze weer naar den ridder.

Welk een vreemd tooneel, ridders in het eenzame woud, waar nooit iemand kwam.

En daar in de hand des eenen het gezegelde stuk.

Was het niet alsof de Koning zelf wat tot hem zeide.

Maar Bernulf mocht toch immers niet weigeren!

En hij boog zoo plechtig als hij alleen dat kon in zijn eenvoudigheid, zag met zijn eerlijke rustige oogen de ridders aan en sprak:

„Ik zal gehoorzamen! De wil des Konings moet ten allen tijde worden geëerbiedigd!"

„Dan is onze taak hier afgeloopen!" antwoordde daarop een der boodschappers des Konings opgewekt, en stak hen beiden de hand toe, welke zij ternauwernood durfden aanraken. En zich omkeerende, stegen zij weder op hun ongeduldig trappelende rossen en groetten nog eens van verre de twee verwonderde menschen, die daar beiden hen stonden na te zien, doodstil en vol verbazing, Bernulf nog altijd met de muts in de hand, totdat de ruiters tusschen de boomen verdwenen waren. Toen gingen zij samen hun hutje binnen en gisten wat toch de Koning aan Bernulf had te zeggen. Veel spraken ze samen er over, en dan weer zaten ze lang stil tegenover elkander en dachten er over na. Maar ze konden het niet raden.

„Wat stond er ook al weer, Gerte?" vroeg Bernulf na lang gepeins.

„Om te overleggen over ernstige belangen des rijks," herhaalde Gerte.

Bernulf moest overleggen met den Koning?

Maar wat kon dat nu toch zijn?

Wat kon nu een Koning overleggen met een kolenbrander?

Over het woud? Over de jacht? Over het kolenbranden misschien? Dwaasheid! Allemaal dwaasheid!! Over de bijen dan?

Hoe ze gisten, de dag bracht geen oplossing, en de nacht al evenmin.

Ook de volgende dag niet.

Maar hun rust was verstoord.

De dag, dat hij zou moeten aanwezig zijn, stond in beider geest gebrand! Ze telden bij elken zonsondergang af en hoopten maar dat het voorbij was of dat er een boodschap zou komen, dat het niet noodig was. Ja, ze verwachtten eigenlijk iederen dag een boodschap, dat het een vergissing was geweest. Maar die boodschap kwam niet.

Wat had Gerte het geweldig druk met het verstellen van het goed van haar man. Ze was al twee malen bij haar buurman Urco geweest, waar ze anders slechts eenmaal per jaar kwam. Ze had een nieuwe muts voor haar man gemaakt van geitenvel en nieuwe hozen en een nieuwe linnen lijfrok voor hem genaaid. Bernulf had iederen dag zich een keer meer gewasschen dan gewoonlijk in de beek, want hij wilde zoo rein mogelijk zijn. Zoo'n kolenbrander had daar heel wat werk mede.

Gerte had hem de grauwe haarlokken en zijn baard zoo goed mogelijk wat bij gesneden. Ja ze hadden het allebei druk gehad die maand, met alles gereed te maken voor de reis, maar vooral ook met praten en dan met denken.

Eindelijk zou het overmorgen moeten wezen, dat hij voor den Koning verscheen en Bernulf was op weg gegaan. Met een zwaar drukkend gevoel van al het vreemde, dat hij nu ging beleven, en met een innig heimwee naar de vorige rust.

Gerte had hem moed ingesproken, zooveel ze kon en had hem vergezeld tot aan de hoeve van Urco, vanwaar hij alleen verder ging, tusschen de groene weilanden door op den weg naar de glooiende heuvelen.

Ach, hoe eenzaam was ze terug gegaan naar haar hutje. Hoe doodstil was het daar geweest zonder Bernulf. En wanneer ze de verstandige geiten niet had gehad, met wie ze alles zoo goed kon bepraten en die ze dan ook alles vertelde, dan had ze het nooit uitgehouden.

2. OP REIS

DE OUDE KOLENBRANDER TROK nu alleen verder. Zoolang hij zich nog omringd zag van de ruime natuur, welke dien morgen in feestkleedij was en op het schoonst pronkte, bleef zijn hart vrij rustig. De hooge blauwe luchten en de vroolijke vrijheid rondom hem stemden tot kalmte, maar toen hij eindelijk, reeds van heel ver aan den gezichtseinder de horizon zich zag welven, en daar de heuvelen zich zag glooien waarop de stad was gebouwd, toen beving hem geheel het gevoel van verlatenheid. Telkens bekroop hem de lust om te keeren en terug te wandelen naar de heerlijke rust van zijn woud en naar Gerte en de geiten en de bijen. Maar toch durfde hij niet en dreef hem voortdurend de gedachte aan 's Konings bevel verder.

Eindelijk was hij de heuvelen genaderd. Reeds verscheidene hoeven van eigenhoorigen was hij langsgekomen en in zijn oogen waren ze als burchten geweest. Alom getuigde het landschap van welvaart, gelijk trouwens overal in het land, waar Koning Chrodegang den scepter voerde. Reeds was hem menig reiziger voorbijgekomen, die van de stad kwam en had hem vriendelijk gegroet. Zoo gaarne had hij zoo een aangesproken om hem naar allerlei te vragen, dat de nieuwe omgeving, waarin hij zich weldra zou bevinden, betrof, en of hij wellicht iets kon vermoeden van den opdracht des Konings, maar dan vreesde hij weer zijn doel te vertellen, daar het misschien een teedere zaak kon zijn, welke geheim moest blijven. En zoo ging hij maar stil en in zich zelf gekeerd voort.

Hij was weldra zoover gekomen, dat hij reeds hier en daar op de heuvelen, die rijk met bosschen begroeid waren, een burcht kon zien liggen. Aan den gezichtseinder, boven de bosschen uit op het hooger gelegen deel der heuvelen teekenden zich de blauwnevelige lijnen af van de groote stad, waar middenin het paleiskasteel ver boven alle

andere huizen geweldig opstak en waarop een standaard wapperde.

Nu waren de velden, die hun roggeoogst beloofden en de weiden geëindigd en voerden breede boschlanen door het dichte houtgewas opwaarts.

Kloek stapte de kolenbrander voort, toen hij vlak bij een zijpad, dat van een anderen kant de heuvelen opvoerde, een schoone mannenstem hoorde zingen.

Het was een verheven lied, dat hij vernam.

Bernulf beluisterde de klanken en verstond de woorden.

Het ging over den Koning en zijn regeering.

Hoor, welk een hartstocht lag er in dat zingen.

Die daar zingend naderde, was een vriend van den Koning:

Eenen Koning ken ik,
Vorst Chrodegang heet hij;
Hij heerscht als een vader,
Over al zijne gouwen.

Zijn scepter heet liefde,
Zijn trone heet recht;
Zijn naam is gezegend,
In hoeve en burcht.

Mijn Koning zal 'k zingen,
Een lied tot zijn eer;
Zoolang ik zal leven,
Tot 'k rust in mijn graf.

Zoo zong daar die schoone stem.
Nader kwam het gezang.
Bernulf haastte zich onwillekeurig om den zijweg te kunnen inzien, vanwaar de blijde zanger kwam.

Daar naderde hij, een eenzame wandelaar in het groene pad. Hij droeg een groot pak op den rug, zoo zwaar, dat het den kolenbrander verwonderde, hoe iemand zulk een last kon torsen. Hij liep dan ook voorover gebogen en de dikke stok, waarop hij steunde, bewees goede diensten. Hij was een man van omstreeks vijftig jaar met een vriendelijk, vroolijk gelaat. Uit zijn blauwe oogen straalden levenslust en eerlijkheid. Deze was de zanger, welke daar juist zijn lied geëindigd had.

Bernulf bleef staan en beschouwde den vreemdeling, die hem vriendelijk wenkte met de stok, en wat vlugger aanstapte om den kolenbrander ter zijde te komen.

„Goeden morgen, vriend!" zoo riep hij

met een juichtoon in zijn stem den ander toe, terwijl hij met uitgestoken hand op Bernulf toe kwam! „Ook op een reize? Welk een schoon weder! Wat is het leven een vreugde als men een ruim geweten heeft en een goed doel!"

Nu was hij vlak bij den ouden kolenbrander genaderd en drukte dezen zoo hartelijk de hand, als waren ze reeds jaren goede vrienden geweest. Hij was eenvoudig, doch goed gekleed. Zijn leeren wambuis evenals het linnen hemd daaronder, dat hem tot over het middel reikte, waren van eenvoudig maaksel, evenals zijn hozen, die door breede kruisgewijs afloopende koorden waren omwonden. Hij droeg een muts van vossenvel en alleen de zilveren gesp, waarmede zijn gordel was vastgehaald, toonde eenige welgesteldheid. Een kort breed zwaard, waarvan de scheede van leder was en het gevest van koper, hing hem aan de zijde.

Bernulf beantwoordde den groet van den marskramer en het deed hem toch wel genoegen op zijn eenzame reis eens iemand te ontmoeten, met wien hij wat praten kon en die hij wellicht ook wel kon vertrouwen,

want die vreemdeling scheen hem een eerlijk man toe. Zijn stem, zijn manieren, zijn open blik, alles verzekerde hem zulks.

„En waarheen is uw reis?" ging de ander voort. „Want ik hoop toch waarlijk, dat ge ook in de richting van de stad gaat en dat we elkaar de reis kunnen bekorten door gezelligen kout. Allicht zult ge mij wat te vertellen hebben, dat ik niet weet en als ik dan weer eens wat weet, dat voor u nieuw is, dan vliedt de tijd voort. Mijn reis is naar de stad en... waarom zoude ik het verbergen... naar den Koning!"

Bernulf zag hem plotseling vragend aan.

Ging deze man ook naar den Koning?

Zou hij dan ook ontboden zijn?

„Ja zeker," hernam de marskramer vroolijk. „Ik moet voor den Koning verschijnen. Niet omdat ik mij wat te verwijten heb, want het is geen ambtsgerecht morgen, waarheen ik werd geroepen. Een klokkenslag, waarbij de rechters werden geroepen, is nergens in het land vernomen. „Neen," jubelde hij voort, zoodat hij het meer zong dan sprak in de opgewektheid zijns harten: „Ik ga met ruim gemoed ten paleize! Maar wat de

Koning mij te zeggen zal hebben, dat kan ik ditmaal niet gissen."

„Kwaamt gij reeds eerder in de stad," vroeg Bernulf, wiens stille natuur nog niet besluiten kon, zijn metgezel ook het doel van zijn eigen reis te zeggen en die tegelijk zoo hoopte, dat hij een goede raadsman zou hebben in het buitengewone van zijn omstandigheden.

„In de stad?" vroeg de marskramer lachend. „Of ik meer in de stad geweest ben? Honderd malen misschien. Want dat is toch immers mijn vak. Reizen en trekken van vlek naar stad, van hoeve naar burcht, en waar kent men Merdig den marskramer niet van wien men linnen koopt en laken, wollen stoffen voor den hoveling en zijde, kleurig en schoon bewerkt, voor de edele vrouwen.

„En hebt ge den Koning wel eens aanschouwd! vroeg Bernulf weder, die hoopte, dat meerdere bekendheid met het nieuwe, dat hij zou beleven zijn schuchterheid zou wegnemen.

„Wel zeker, mijn vriend! Ook den Koning heb 'k vaak gezien. Ik heb hem zelfs menigmaal gesproken. Want Merdig

komt overal en weet van allerhande uit het geheele land. En daarom juist werd ik zoo vaak ontboden. Wanneer ik op de markt mijn kraam had opgebouwd, dan duurde het meestal niet lang of ik bespeurde onder het volk de kleuren des Konings en de dienaars des hoven zochten mij en voerden mij ten paleize!"

„En waardt ge dan niet bevreesd, mijn Heer?" vroeg Bernulf schuchter, tot zijn nieuwen reismakker opziend als tegen een van hooger rang.

„Bevreesd? vraagt gij, bevreesd? verblijd was ik en dankbaar! Want ziet ge, als men veel reist, dan ziet men veel, dat schoon is, zeer zeker. Doch ook aanschouwt men veel ellende, die men zoo gaarne zou trachten te verminderen. En dat wilde de Koning ook. Steeds vroeg hij of alom zijn volk gelukkig was en wanneer ik dan verhaalde van vrouwe Gisla, wier man in krijgsgevangenschap zuchtte of van een paar weezen, die ik ergens vondt in een uitgestorven hoeve of van een eigenhoorige die wederrechtelijk door een machtige van zijn goed was beroofd, dan hoorde de Koning mij aan en wanneer ik dan weder terugkeerde op mijn

reis, dan vond ik Gisla's man teruggekeerd en de kinderen toevertrouwd aan vriendelijke zorg en was de beroofde weer in het bezit zijner goederen."

„O, welk een goeden Koning hebben wij! Gelukkig het land, dat zulk een vorst heeft. Waar men komt, in welke gouw of mark, overal dringen zijn zegeningen door. Overal bespeurd men zijn liefdevol en rechtvaardig harte. En daarom is mijn leven zoo schoon, omdat ik alom van mijn vorst mag spreken, dien ik persoonlijk mocht ontmoeten. Ja, daarom zing ik van mijn Koning den geheelen weg langs, al is ook de last die ik tors, niet licht, en al valt het reizen vaak zwaar."

Bernulf had met aandoening geluisterd, terwijl hij daar met zijn reismakker voortstapte. Wat deed het zijn hart goed, aldus van den Koning te hooren spreken, dien ook hij in zijn eenzame woud gehuldigd had. Wat trof dat nu toch schoon, zulk een reismakker op den weg te hebben, een die de stad kende en zelfs den Koning kende. Waarom zou hij dezen man zijn geheim dan ook niet openbaren?

„Ja, mijn Heer zal het misschien wel vreemd vinden en niet willen gelooven . . .!"

zoo begon hij schuchter, terwijl zijn stem haperde en een blos zijn wangen kleurde. ...„maar ik moet ook naar den Koning. Ik was maar een eenvoudig kolenbrander in het eikenwoud, Bernulf is mijn naam, en wie kende mij daar in de stilte; maar de boodschap kwam, dat de Koning mij ten zijnent riep. Ik weet echter ganschelijk niet, waarvoor ik geroepen werd!"

„Wel mijn vriend Bernulf!" riep de ander verheugd uit en zag met blijde oogen hem aan: „Is het waarlijk zoo? Maar vrees dan toch niet en laat ons tezamen ons verblijden, want wie bij den Koning wordt ontboden en niet op bevel der schouten wordt gehaald, zal een goede boodschap vernemen. Nooit kwam ik bij den Koning of ik ging gelukkiger dan tevoren weer van hem weg. En al weet ik niet, waarvoor ik thans moet verschijnen, ik ga met vreugde. Vanaf de andere zijde des lands hebben de knechten des vorsten naar Merdig den marskramer gezocht. Geloof het, mijn vriend. Het zal een goede boodschap zijn voor u zoowel als voor mij."

Reizigers naar hetzelfde doel waren de twee mannen thans geworden. Hoe schoot

de weg op, terwijl de marskramer al meer vertelde van zijn reizen. Wat had hij een hart vol liefde voor anderen. Dat bleek uit al zijn verhalen. Want het leek wel alsof hij de onaangename dingen, die hij van menschen had ondervonden, geheel was vergeten en alsof de heele wereld vol van onverdiende hartelijkheid voor hem was geweest. Voortdurend deed hij de goede daden van anderen uitkomen en moest hij ook al eens iets verkeerds mededeelen, dan vergoelijkte hij dat zooveel mogelijk. Over zijn eigen daden sprak hij slechts weinig, hoewel elk goed luisteraar niet anders kon begrijpen, dan dat hij in vele goede dingen een hoofdrol had gespeeld. „Och," zei hij dan telkens zoo recht eenvoudig: „De Koning droeg mij toen op, of ik deed dat, omdat ik meende in den geest des Konings te handelen, of ik deed dat, omdat de Koning het zoo met mij besproken had."

Bernulf werd door het gezelschap van den marskramer geheel opgevroolijkt. Zijn stille geest maakte langzaam aan zich los uit de gewone kluisters en begon zich te verheffen in een ruimte van geluk. Zooals de leeuwerik, die zich eerst schuchter verschuilt tusschen

het hooge gras, eindelijk, wanneer de gansche wereld lacht en lokt, opstijgt naar de gouden zonne heen en al hooger zij komt al meerder jubelt, bedwelmd door den overvloed van ongebroken licht en de matelooze vrijheid van den onmetelijk ruimen, hoogen blauwen koepel.

En het jubelde in zijn hart mede. Uit zijn oogen straalde het en ook in zijn stem kwam er een juichtoon. De reis was hem nu een lust geworden. Een feestgang was zijn tocht nu naar de stad. Het vreemde en onbekende werd het aantrekkelijke, dat hij spoedig, zoo spoedig mogelijk begeerde te mogen gaan zien en beleven. Met verlangen ving hij aan uit te zien naar den dag van morgen. Welk een verrukking kwam er over hem, als hij dacht, dat hij nu weldra den Koning zou mogen aanschouwen, dat hij diens stem zou vernemen, dat hij geroepen was om een vertrouwde des Konings te worden. Ja, dat hij het nu eigenlijk reeds was, hij, Bernulf, de eenzame kolenbrander.

En wanneer hij straks weer zou zijn teruggekeerd bij Gerte, hoe zou dan de herinnering aan zijn Koning en diens liefde

dat eenzaam boschleven nog veel schooner maken dan het vroeger reeds was.

En vaster vatte hij den reisstok in de hand en kloeker stapte hij op naast Merdig. Jonger scheen hij geworden en veerkrachtiger.

Reeds was een groot deel van den weg afgelegd. Over eenige uren zouden ze de muren van de stad wel hebben bereikt.

Daar vernamen de twee reizigers onder hun druk gesprek paardengetrappel achter zich. Ze zagen om en ontdekten een ridder, die in matigen draf den glooienden heuvelrug kwam oprijden. Hij was in krijgsuitrusting en over zijn met staalblauwe schubben bedekte maliënkolder gleden de zonneglanzen. Een zwaar slagzwaard met kruisgevest hing aan zijn zijde. Zijn met koper beslagen helm liet zijn gelaat bloot. Hij was een forsch man, die krijgshaftig zijn zwart, vurig ros bereed, dat een rijk met koper en zilver bestikt tuig aanhad.

Toen de ridder de twee mannen had gezien, gaf hij zijn paard de sporen en had hen spoedig ingehaald. Ze stonden stil en beschouwden hem een oogenblik. Hij was een man in de kracht van zijn leven. Zijn verweerd gelaat met de forsche knevel deed

terstond den krijgsman herkennen, zijn krachtige stem toonde den man, die weet te bevelen. Uit zijn oogen sprak groote dapperheid, maar ook straalde er iets uit van goedheid en welwillendheid.

„Wel mannen," zoo vroeg hij, naderbij gekomen, „zegt mij, zoo gij het weet. Hoever ben ik nog van de poorten der stad verwijderd?"

„Nog omtrent twee uren, heer ridder!" was het beleefde antwoord van den marskramer, die hem met ontbloot hoofd te woord stond. „Maar... ging deze door... terwijl hij den ridder scherp aanzag... vergeef mij Edele Heer, dat ik het durf vragen, maar heb ik niet de eer voor mij te zien Graaf Roderik van Twantia van den Ravenburcht in de Oostergouwe?"

„Die ben ik!" hernam de ridder verwonderd. „Maar hoe kent ge mij?"

„Zou ik den weldoener vergeten?" hervatte de ander, „die voor Merdig de marskramer de poort zoo vriendelijk ontsloot toen de Novemberstorm loeide over de velden en het reizen des avonds gevaarlijk werd!"

„Merdig de marskramer?" riep de ridder

verheugd. „Ja nu zie ik het! Zeker weet ik het nog goed, dat gij op onzen burcht waart. Zelden hadden wij genoeglijker uren als toen des avonds bij het knappend haardvuur, terwijl de stormen brulden en de vanen op de torens knarsten. Ge zijt een welkom gast op den Ravenburcht, Merdig, men spreekt nog veel over u en over uw schoone liederen, die ge van den Koning hebt gezongen. Maar zeg mij, hoe vind ik u hier, zoo vele dagen van mijn burcht verwijderd? Juist is het heden immers reeds vier dagen, dat ik vertrok met mijn knechten, die ik onder aan den heuvel heb gelaten, wijl een hunner krank werd. Is uw reis ook naar de stad?"

„Naar de stad en naar den Koning, Heer ridder!" antwoordde Merdig.

„Ook naar den Koning?" vroeg verbaasd de ridder, „maar daar moet ik ook heen. En wat moet gij daar doen?"

„Het is mij niet bekend, heer ridder, waartoe de Koning mij ontbood. Evenmin als het mijnen reismakker bekend is, den ouden Bernulf uit het Eikenwoud. Ook hij werd ontboden door den Koning."

De ridder zag den eenvoudigen kolen-

brander aan en het verwonderde hem, dat ook deze man bij den Koning verwacht werd. Bernulf stond eerbiedig en zag ridder Roderik zoo open aan dat deze vanzelf vertrouwen in hem kreeg en uitriep: „En weet onze vriend daar ook de reden niet?"

„Neen, Heer ridder," hervatte de aangesprokene, „ook mij is dit niet bekend. Nimmer had ik kunnen denken, dat de Koning mij zou roepen uit mijn eenzame woud. En ware het niet, dat ik dezen vriendelijken reismakker had getroffen, dan ware ik te bevreesd geweest om te gaan."

„Wel," sprak de graaf, „dan hebben we alle drie het zelfde geheim. Maar oplossen kunnen we het geen van drieën. Wij zullen dus maar niet langer zoeken doch ons opmaken om de stad te bereiken. En wanneer ge het nu goed vindt, dan laat ik mijn paard stappen en kunt ge mij bijhouden. Zoo kort de reis wat op en allicht hebben we zooveel beleefd, dat we om beurten elkander kunnen bezighouden gedurende een paar uur!"

„En anders spreken wij maar over den Koning," riep de vroolijke marskramer, wiens geliefkoosde onderwerp dit was.

En het drietal ging verder, door de

groene boschlanen en naderde steeds meer de stad.

Het werd steeds drukker op den weg, hoe meer zij naderden. Boeren reden met hun ruwe houten karren en ruig behaarde paarden daarheen om de voortbrengselen van hun land voor een goeden prijs te gaan verhandelen. Krijgsknechten marcheerden in groepen daar, terugkeerend van een uitgevoerden opdracht en van den strijd met de grensvijanden, die steeds moesten bevochten worden. Edelvrouwen, door een gevolg van gewapenden omringd, togen ten bezoeke naar een der buiten de stad gelegen kasteelen.

Daar verhieven zich eindelijk voor hun oog de ontzaglijke muren der stad, van zware steenen opgetrokken, als een machtige bescherming tegen een aanval. Onneembaar scheen wel de stad, als zulke machtige tinnen verdedigd werden door een heldenschare van in den krijg geoefende knechten, die vanaf hun hooge borstweringen ver rondom over den geheelen omtrek konden heen zien.

Aan de zware houten met ijzer beslagen poort, die door twee mannen op haar hengselen moest worden geopend, stonden de

stadswachten met hun lange lansen in de hand bij een reiswagen, welke juist wilde binnenrijden. Ze waren in druk gesprek met den voerman. De wagen zag er heel wat geriefelijker uit dan de boerenkarren met de ruwe houten wielen. Een grijze huif dekte het voertuig, dat blijkbaar tegen een lange reis bestand was. Twee kloeke paarden waren er voor gespannen, die trappelden van ongeduld om verder te gaan en blijkbaar verlangden naar de rust van den stal. Ze dampten van het zweet, want de weg tegen de heuvelen op was een zware trek voor de beesten, ze rukten aan hun tuig, dat het leder kraakte en de voerman ze met moeite in bedwang hield.

De stadswachten, die den voerman eenige vragen hadden gesteld, schenen bevredigd te zijn, en liepen bedaard terug naar hun standplaats terzijde van de poort, terwijl hun hoofdman met een handbeweging den voerman beduidde, dat hij door kon rijden.

Door het oponthoud waren de drie reizigers tegelijk met den reiswagen bij de poort. Men liet hen vrij doorgaan. De hopman van de wachten groette Graaf Roderik en de

lansknechten schaarden zich eerbiedig in een rij om hem door te laten.

Merdig blikte in den wagen. Voorin zat de voerman, een kloeke boerenknaap, die met krachtige hand de leidsels hield. Achter in de schemer van den huifkar zat een oud man, gebogen reeds. Een bruin fluweelen kap dekte zijn witte lokken, die hem tot op de schouders hingen. Een zware mantel van zwart fluweel droeg hij, op den schouder door een kostbaren, gouden mantelhaak vastgehouden. Het gelaat van den ouden man was mager en ingevallen, doch de blik waarmede hij rondzag en dien van Merdig ontmoette was levendig en vol scherpzinnigheid. Geheel zijn uiterlijk was dat van een geleerde, wiens leven is gewijd aan het doorspieden der dingen en zijn hoog voorhoofd toonde den man, die in staat is door te dringen in donkere diepten en hoogten te bestijgen, waar een eenvoudige geest hem gansch niet kon volgen.

Wie deze geleerde was? Merdig wist het niet. De ridder evenmin. Hij scheen een vreemdeling en de reisgezellen letten nu verder niet op den wagen, welke voortratelde over de ruwe ongelijke straat en nagezien

door eenige burgers, een zijstraat inreed.

Thans verliet Heer Roderik de twee reizigers en begaf zich naar de woning, waar hij den nacht zou doorbrengen.

Bernulf was thans vooral dankbaar, dat hij zulk een metgezel had gekregen. Hoe had hij anders in die groote stad den weg ooit kunnen vinden. Alles was hem zoo vreemd. Het was als drukten hem die huizen en benauwden hem die enge straten en het verlangen naar huis kwam nu weer met des te meer kracht bij hem op. Hij werd er stil van en wanneer zijn immer vroolijke makker hem niet voortdurend had beziggehouden met honderde dingen, die zich aan hun oog voordeden, dan had hij zich diep ongelukkig gevoeld.

Hoe zou hij ook alleen een nachtverblijf hebben kunnen vinden in die drukke stad?

Nu bleek dat volstrekt geen bezwaar te zijn. Merdig was daar overal goed bekend en werd in het vriendelijk, gastvrij huis, waar hij zijn vriend heenvoerde, ontvangen met open armen. Het ontbrak hen daar aan niets. Het middagmaal smaakte uitmuntend en de nachtrust op een goede legerstede verkwikte Bernulf zoozeer, dat hij den volgen-

den morgen geheel uitgerust opstond. Thans was de dag aangebroken, de gedenkwaardige dag van de verschijning bij den Koning. Overtuigd was hij dat, wat de boodschap ook zoude zijn, deze in elk geval goed en heerlijk zou zijn en zijn leven er gewichtiger en schooner door zou worden. Het leek hem een droom, dat hij straks den vorst mocht aanschouwen en zijn stem zou mogen vernemen.

3. DE OPDRACHT

HET WAS OMSTREEKS EEN UUR na den morgenmaaltijd, dat Merdig en Bernulf zich aan het paleis-kasteel vervoegden. Men scheen daar van hun komst verwittigd te zijn. De wachten aan de deur van het paleis behandelden hen met onderscheiding en verzochten hen mede te gaan naar een wachtzaal, vanwaar de Koning hen zou ontbieden. Door een edelknaap des vorsten werden ze daarheen geleid onder de zwaargemetselde bogen van den breeden gang, welke dwars door het paleis liep, langs kunstig afgewerkte deuren onder bogen van rozetten en ruiten, welke toegang gaven naar de vele andere vertrekken, die der dienstknechts en de slaapkamers, en naderden zij de wachtzaal, waar ze binnentraden. Het was een rijke, recht vorstelijk gemeubelde ruimte.

Door de vijf smalle boogvensters stroomde vanuit de met wapens en deviezen in kleuren beschilderde glazen een wonder teeder, in alle tinten fonkelend licht, dat vloeide over het zware, gebloemde tapijt en de donkerroode kleeden, waarmede de wanden behangen waren. Hier en daar waren met zilver en goud beslagen wapenen aangebracht ter ornamenteering. De zoldering was rijk beschilderd met groote losse blauwe bloemen en gele sterren.

Er stond een zware, gebeeldhouwde tafel. Verder nog een driekantige tafel met rood en goud beschilderden rand en gouden pooten. Prachtige zetels stonden gereed met hooge, gesneden ruggen en welgevulde kussens van gele zijde. Op de tafel stond een zilveren schenkkan en gouden bokalen met kostbaar drijfwerk. Het was er overal een rijke tinteling van licht en kleuren en een weelde, die Bernulf als in een droomenland verplaatste.

Toen ze eenige oogenblikken hadden gewacht, werd het zware gordijn, dat voor de deur hing weggeschoven en trad Graaf Roderik binnen. Hij had zijn zware wapenrusting verwisseld voor een wat gemakke-

lijker gewaad. Zijn lijfrok, welke hem tot aan de knieën hing was van geelbruin fluweel, met goudborduursel afgezet en met blauwe bloemen bewerkt; hij droeg de nauw sluitende zijden broek, met zwarte banden omkruist en vergulde schoenen, terwijl een lange blauwe mantel, met kostbaren haak op den linkerschouder vastgehouden, hem om het forsche lichaam plooide.

Ze begroetten elkaar vriendelijk en wachtten nu tezamen, verlangend te weten, wat toch de Koning hen zou te zeggen hebben.

Weder kwam er bezoek binnen. Een rijzig man was het, zeer voornaam gekleed. Hij was geen krijgsman, dat zag men terstond. Hij droeg een net met licht hermelijn omzoomd gewaad, van donkergroene kleur. Op de borst droeg hij een eereteeken aan een gouden keten met breede schakels. Zijn fluweelen baret, waarop een reigersveer prijkte met een enkele diamant daarop vastgezet, droeg hij in de hand. Hij was een man van omstreeks veertig jaar, met een vol en blozend, gladgeschoren gelaat, en oogen, die verstandig rondzagen, doch soms een hoogmoedige uitdrukking konden aannemen.

Onderzoekend zag hij de anderen aan; verbaasd zulk een verschillend gezelschap daar bijeen te vinden, trad hij op den ridder toe en maakte zich bekend:

„Vergun mij," zoo sprak hij afgemeten en deftig, „mij zelf aan U voor te stellen, edele ridder. Mijn naam is Theodebald; ik ben raadsheer des Konings en werd bij den vorst ontboden op dit uur. Doch misschien heeft een vergissing plaats gehad en wordt gij of ik op een ander uur verwacht."

„Toch niet, Heer Raadsheer!" antwoordde Graaf Roderik, „want ook mij verwacht de Koning op dit uur en eveneens deze beide mannen: Merdig den marskramer en Bernulf den kolenbrander uit het eikenwoud!"

Even zag de raadsheer de twee anderen aan, die eerbiedig waren opgestaan en beleefd hadden gegroet en er gleed iets van spottende verbazing over zijn gelaat, terwijl hij, de schouders ophalend, mompelde: „Begrijp ik niets van!" en plots zich keerend tot den ridder, vroeg hij:

„Is het U bekend, als ik dat zonder onbescheiden te zijn vragen mag, waarom gij hier moet zijn? Mij dunkt, het moet een vergissing zijn, dat deze mannen hier zijn!

Of weet ge het wel zeker, dat een boodschap van den Koning zelf hen heeft bereikt? Immers, lange jaren reeds behoorde ik tot hen, met wie de Koning beraadslaagde over 's lands belangen, maar wat zal nu een marskramer en wat zal nu een kolenbrander bij den Koning doen?! Of hebben ze soms een verzoekschrift in te dienen, een recht te vragen? Dan kunnen ze mij wel hun belangen mededeelen, en ik ben bereid, deze voor hen te behartigen."

„Neen, mijn Heer!" zoo antwoordde nu Merdig met nadruk en zag den raadsheer stoutmoedig aan, „ook deze man en ik ontvingen een boodschap vanwege den Koning zelf, en wij wachten op zijn bevel, voor hem te verschijnen. Niets hebben wij den Koning te vragen. Integendeel. Van zijnentwege zal ons een boodschap geworden, maar wat het is, dat bleef voor alsnog ons onbekend."

De aangesprokene maakte weer een gebaar van ongeloovigheid en minachting, zette zich op een der zetels neer en goot uit den zilveren schenkkan een purperen wijnstraal in een der gouden bokalen.

Na eenige oogenblikken wachtens werden wederom voetstappen vernomen in den

gang; een edelknaap schoof het deurgordijn weg en een oud man trad binnen, strompelend voortgaande, zwaar leunend op zijn stok. Hij liep gebogen en had een smal, ingevallen gelaat.

Merdig en Bernulf herkenden hem. Het was de vreemdeling van den reiswagen, dien ze den vorigen dag bij de poort hadden gezien. De pas aangekomene zag met zijn verstandige oogen de anderen aan, liet een peinzenden blik door het vertrek gaan, boog diep zonder een woord te zeggen en ging weldra zitten, in diepe gedachten verzonken.

Zoo wachtte het vijftal, totdat hun een teeken zou worden gegeven om voor den Koning te verschijnen. De ridder stond daar fier en trots rond te zien en beschouwde met kennersblik de fraaie wapenen aan den wand. De raadsheer zat met de beenen over elkaar en de armen gekruist en blikte vrijmoedig rond. De oogen van Merdig glinsterden van vreugdevol verwachten. Bernulf zag schuchter voor zich en de oude geleerde zat doodstil, met de kin op den stok naar den grond te staren.

Eindelijk traden twee rijkgekleede wapenknechten binnen en verzochten met een

diepe buiging de bezoekers hen wel te willen volgen.

De raadsheer stond het eerst op en ging vooruit. Graaf Roderik en Merdig liepen naast elkaar, terwijl de laatste, Bernulf vriendelijk aanmoedigend, wenkte om te volgen en de oude geleerde, die eenige oogenblikken scheen noodig te hebben om met den geest terug te keeren uit zijne diepe gedachten, kwam achteraan zoo snel hij kon.

Door den breeden gang, met telkens wit marmeren pilasters, die de bogen van gekleurden steen droegen, naderden zij een bronzen deur, aan weerszijden bewaakt door een paar lansknechten, die daar stonden als uit graniet gehouwen. Nu traden zij de zaal binnen, waar een wonderschoon schouwspel hen wachtte. Dit was de troonzaal des Konings. Met weelderige Oostersche tapijten van onschatbare waarde, waren er de vloeren belegd. Bernulf durfde er ternauwernood den voet opzetten. Tooverachtig schoon vielen er overal de lichtstralen door de als met honderden kostbare juweelen bezette vensters, waar de zonnestralen de gekleurde glastafereelen van purper en smaragd, van barnsteen en turkoois deden fonkelen in hon-

derden regenboogstralen. Gedraaide wandzuilen van rozenrood geschilderden steen en palmboomzuilen dienden tegelijk voor steunsel en sieraad. Het gewelf was zachtblauw met gouden sterren bestippeld, kostbare gordijnen hingen overal, met veelkleurige bloemen geborduurd, aan de wanden. In het midden der zaal stond onder een purperen hemel met breede zilveren zoomen de troon, waarop de Koning zat omringd van al zijn ministers, hertogen en graven, waarvan de voornaamsten in hun prachtige kleedij gezeten waren in rijk versierde zetels in een wijden boog om den Koning heen. Het was daar een gansche menigte, al die edelingen met hun rijk getooide knechten achter zich. De gansche regeering des lands was daar tegenwoordig. Het kleed van den een was al fraaier dan dat van den ander. In zilveren rustingen met goud beslag zaten daar de hertogen, de aanvoerders van 's Konings legermacht en zijn krijgsministers in hun sleepende rood fluweelen gewaden met gouden eereteekens behangen, de raadsheeren van den vorst en de bewindhebbers der gouwen, die mede ontboden waren dien dag.

Een oogenblik kwam er ook over het gelaat van den marskramer een uitdrukking van verlegenheid en Bernulf bleef bij de deur staan. Ridder Roderik trad in krijgshaftige houding naar voren, de oude geleerde zag ternauwernood op en de raadsheer stond reeds voor den Koning en boog diep.

Deze was eenvoudig gekleed. Zijn eenvoud stak zeer af bij de pracht rondom hem, maar zijn gansche verschijning was er des te indrukwekkender door. Hij was reeds hoog bejaard. Zijn grijze lokken, die zijn eerbiedwaardig hoofd omhulden, vielen hem breed op de schouders neer. Hij had een langen grijzen baard. Zijn oogopslag was vol majesteit. Goedheid en ernst spraken uit zijn blik en welwillend zag hij het gezelschap naderen. Op zijn zwart fluweelen kleed droeg hij geen ander versiersel dan een kostbare juweel aan een eenvoudige smalle, gouden keten. Vlak voor zijn troon stond een marmeren tafeltje met zilveren pooten en daarop een kistje van palissander hout met gouden hoekversiersel.

Voorts stonden daar vijf zetels gereed en vriendelijk verzocht de vorst de aangekomenen plaats te nemen.

Daarop stond hij op en onder ademlooze stilte nam hij het woord:

„Mijne vrienden," zoo sprak hij, met een vriendelijke, klankvolle stem, „ik heb U ontboden en ben U dankbaar voor Uw komst. Wat ik U heb te zeggen is het volgende: Het is mijn voornemen een verre reis te gaan doen, naar het hof van een vorst, grooter dan ik, om daar de belangen dezes lands voor te staan. Zeer waarschijnlijk zal ik lang wegblijven. Wanneer ik wederkeer kan ik althans niet zeggen. Mijn land zal dan zonder Koning zijn. Nu moge het U bekend zijn, dat tot den rijksschat van de kroon de halsketen behoort, die mijn volk mij zag dragen. De onveranderlijke en eeuwige wetten dezes koninkrijks zeggen, dat alleen hij, die dezen keten draagt de ware Koning is. Hij is van kostbaar goud vervaardigd, zeer zeker, doch de waarde ervan zijn de vijf juweelen die er de vijf schakels van vormen. De eerste is een robijn, gloeiend als een kole vuurs, de tweede een smaragd, fonkelend als een kleursterre, de derde een saffier, helder als de blauwe zomerhemel, de vierde een diamant, stralend als duizend dauwdruppels in den zonneschijn, de vijfde

een topaas, brandend als een gele vlam. Nu zeg ik — want zoo zijn de eeuwige wetten des koninkrijks — hoort het en onthoudt het, vergeet het nimmer tijdens mijn afwezigheid, o mannen mijner regeering en gij mannen, die ik ontbood: alleen hij die den keten draagt met al de steenen is de Koning. Wie den gouden keten draagt is de Koning niet! Wie een der steenen aan den keten draagt is de Koning niet! Ja, wie er vier draagt heeft op dezen troon geen rechten. Alleen hij, die de gouden keten draagt met al de vijf steenen mag zich Koning noemen zonder verwatenheid of misplaatsten hoogmoed. Dit wete nu ieder Uwer. En luistert nu gij allen tezamen. Ik ga heen, en kom eerst na langen tijd terug. Liet ik mijn halsketen onder de hoede van een, dan kon het zijn — en wie geeft er zekerheid dat het niet aldus zou zijn — dat tenslotte die een den keten voor zich zou begeeren of zou trachten deze te verwerven. Tenslotte, en na misschien zich tallooze malen te hebben overwonnen, want wie kent zichzelven, dan zou hij het koningschap voor zich begeeren en wederrechtelijk koning zijn. Thans zoudt gij dat niet willen,

ik weet het dat gij het niet zoudt willen. Niet aan een, niet aan eenigen tezamen zal ik mijn halsketen toevertrouwen. Aldus zal ik doen:

U, Theodebald, raadsheer des Konings, ik ken Uwe wijsheid in het medebesturen des lands en het samenstellen der goede wetten. Uw trouw aan den Koning en aan de belangen dezes rijks zijn mij evenzeer bekend. Ik heb besloten U van mijn halsketen ter bewaring te geven de goudgele topaas. Alleen de topaas zoo zeg ik U. En wanneer ik wederkeer, dan eisch ik van U het kleinood ongeschonden terug. Ik vraag U, wilt ge trouw zweren?"

De raadsheer stond op, boog diep en zwoer, dat hij trouw de opdracht des Konings zou volvoeren.

„En U, Eginhard, ik weet, dat Uw geleerde geest de diepten der dingen naspeurt!" zoo richtte de Koning zich tot den ouden geleerde, die thans helder opzag en zijn verstandige oogen vol spanning op den Koning gericht hield. „Gij zijt een geleerde, die immers de oplossing der hoogere dingen zoekt. Ik weet hoe tevreden gij zijt met Uw stille studeercel en Uw wetenschap en dat de eerzucht van U verre is. U vertrouw ik den

saffier toe. Ik weet, hij is bij U veilig. Wilt gij zweren?"

En de oude geleerde richtte zich op. Rechtop stond hij als ware er nieuwe kracht door zijn leden gevaren en zijn oogen fonkelden van vreugde en toewijding en hij zwoer met heldere stem.

„En U, Roderik van Twantia. Wie kent niet in den lande Uw forsche dapperheid en de grootheid van Uw eenvoudig hart. Niet tevergeefs wordt Uw naam gezegend in gansch Uwe marken. Gij ridder die het zwaard hebt gevoerd slechts voor al wat edel is en goed en waar, kon de smaragd beter bewaard zijn dan in Uwe handen? Aan U draag ik dit kleinood op en straks keer ik weder om niet te vergeefsch het van U terug te eischen. Wilt gij zweren?"

De Graaf stond op, fier en kloek in zijn heldengestalte en hief de eene hand op, terwijl hij met de andere greep naar het gevest van zijn zwaard en zwoer met luide stem.

„En U Merdig, de marskramer. Eenvoudig is Uw beroep, maar groot is Uw liefde. Is het wonder, dat ik U, dien ik weleens de zanger van den Koning noemde en die zoo op tallooze plaatsen mijn wenschen hebt

vervuld in het lenigen van nooden en het troosten met Uw vroolijk harte, is het wonder dat ik U de robijn toevertrouwde, die gloeit als de liefde van Uw harte. Wilt ge zweren, Merdig?"

En de marskramer sprong op van zijn zetel met schitterende oogen. Hij jubelde zijn eed uit door de zaal, zoodat de Koning glimlachte.

„En U, Bernulf tenslotte!" Zoo sprak hij thans tot den eenvoudigen kolenbrander. „Het verbaast U wellicht, dat ook gij hier moest verschijnen. Ge leefdet zoo eenzaam en toch kende ik U en Uw tevreden dankbaar harte en Uwen stillen geest. En daarom aan U in de eenzaamheid van Uw woud wil ik de diamant toevertrouwen, het kostbaarste juweel van den keten wellicht, maar daarom gaf ik die ook aan U. Wilt ge zweren, Bernulf?"

Maar de kolenbrander stond stil en beefde. Tranen vloeiden hem over het bruin verweerd gezicht en hij zag den Koning al maar aan, terwijl hij het hoofd verlegen schudde en eindelijk vol aandoening uitriep: „O, mijn Koning, dat ben ik niet waard."

Thans trad de Koning op hem toe, en

gaf hem de hand, sprak hem vriendelijk aan en zeide: „Bernulf, mijn vriend. Gij zelf acht U deze eer niet waardig, maar ik keur U de eer wel waard. Ja, ik, Uw Koning draag U op, den diamant te bewaren. Nergens ware deze beter verzekerd, dan bij U! Wilt gij zweren, Bernulf?"

En de oude kolenbrander gaf zich gewonnen en hij zwoer met een bevende stem, van tranen verstikt, en de Koning wist, dat nergens zijn edelsteen veiliger kon zijn!

„Welnu, mijne rijksregeering, mijne hertogen en ministers," zoo ging de Koning voort, „Gij hebt de eeden vernomen, Gij hebt gezien aan wien ik de steenen uitdeelde, aan U thans de taak om deze mannen te helpen hun trouw te handhaven. Op U wordt gerekend. Gij zult hen beschermen en hen tezamen erkennen als de bewaarders van Uws Konings heerlijkheid. Wilt ook gij zweren?"

En allen stonden op en het was een wild geroep van krachtige, geestdriftige stemmen, die allen den Koning trouw beloofden.

Thans gaf deze een wenk aan eenige knechten, die aankwamen met vijf kleine lederen doosjes en deze op het marmeren

tafelblad legden. De Koning trad naar voren, opende het palissander houten kistje, haalde er de kostbare halsketen uit, welke hij een oogenblik om deed, om daarna, vanaf zijn borst, één voor één de edelsteenen los te haken, in de lederen doosjes te doen, en ter hand te stellen aan de vijf mannen die knielend het hun toevertrouwde pand aanvaardden.

Daarop was de plechtigheid afgeloopen, de Koning gaf hen de hand ten afscheid, groette hen met een tot wederzien, en eenige oogenblikken later verlieten zij het paleis. De raadsheer verheerlijkt en gelukkig, het kostbare doosje vastgeklemd tegen de borst en rondziend met verheven blik, de ridder stil en waardig het wegbergend in zijn wambuis, Merdig vroolijk lachend en iedereen groetend, de oude geleerde vlugger stappend dan gewoonlijk en levendiger dan ooit en Bernulf met beide handen, als in gebed, het doosje houdend met diep-ernstig gelaat en zonder een woord te kunnen zeggen.

Zoo keerden zij allen terug naar hun verblijf en aanvaardden den volgenden dag hun terugreis, na er hartelijk afscheid van allen genomen te hebben. Althans de ridder,

Merdig en Bernulf, want den raadsheer zagen ze niet meer en de geleerde had zijn wagen opgezocht en was nog dienzelfden avond weggereden naar zijn eenzame woonplaats, ver van het wereldsch gewoel.

4. DE RAADSHEER

HET WAS ONGEVEER TIEN JAREN daarna.

De Koning was terstond na de plechtigheid weggereisd en nog niet weergekeerd. Ook had men die jaren slechts eenige berichten van hem ontvangen, waarin hij meldde, dat hij steeds voor de belangen zijns lands bezig was en de hoop uitsprak, dat de tijdelijke regeering, die het bestuur over het land voerde, voor de welvaart van zijn geliefd volk zou zorg dragen.

Velen in het land liepen echter gevaar, den Koning te gaan vergeten. Ja, er waren er, die niet meer aan hem dachten en de verhalen over zijn goedheid, die eertijds zoo algemeen bekend waren, raakten geheel op den achtergrond. Zelfs liepen er geruchten, dat sommigen de vraag overwogen hadden,

of het wellicht niet beter was, dat een der machtigste edelen tijdelijk zelf den troon bezette en de koninklijke waardigheid op zich zou nemen. Voorloopig waren dit nog slechts geruchten geweest, maar met des te meer hardnekkigheid doken ze telkens weer op. Maar daar de eeuwige wetten des lands alleen hem voor Koning konden verklaren, die de gouden halsketen droeg met alle vijf steenen daaraan en deze steenen in verschillende handen waren, was dit tot nog toe onmogelijk geweest.

De bewaarders der heilige steenen hadden tot nog toe trouw hun eed gehouden, doch de wijze, waarop ze hun belofte aan den Koning meenden te moeten houden, was toch wel zeer verschillend.

De raadsheer had zijn topaas ongetwijfeld goed verzekerd in een veilige bewaarplaats in zijn huis, maar was ook langzamerhand zich zelf gaan beschouwen als een persoon van groot gewicht, omdat de Koning hem zoo iets kostbaars had toevertrouwd. Daar hij van den kolenbrander nimmer meer iets had gehoord, was deze vrijwel uit zijn gedachten verdwenen. Den marskramer had hij nog maar een enkele maal in de stad gezien

en had het toch eigenlijk toen zoo dwaas gevonden, dat aan zoo'n rondzwervenden marskramer zulk een kostbaar kleinood was toevertrouwd.

Met den ridder, die zoo ver weg woonde, had hij geheel geen gemeenschap meer gehad, zoodat hij, mocht hij ook al eens van verre iets over hem vernemen, toch bijna niet aan hem dacht.

Als vanzelf — ziende op zijn eigen opdracht, en telkens den hem toevertrouwden juweel aanschouwende, begon hij langzamerhand zich zelf als de gewichtigste der vijf bewaarders van den heiligen schat te beschouwen, en te meenen, dat zijn topaas het voornaamste stuk van 's Konings keten was.

Ja, na eenige jaren begon hij er over te denken of het niet de bedoeling van den Koning zou geweest zijn, dat tijdens diens afwezigheid hem in het bestuur des lands een hoofdrol werd toebedeeld, want waarom immers zou hem — zoo maakte hij zich zelf wijs — anders het voornaamste stuk van den keten zijn gegeven. Hij uitte dit nog wel niet openlijk, doch in gesprekken met zijn omgeving liet hij zulks toch wel

meermalen doorschemeren. En zijn ondergeschikten en degenen, die nooit iemand anders over den keten hoorden spreken, begonnen het langzamerhand ook te denken. Zoo vormde zich een partij, die zich de topaasdragers noemden, of ook wel de halsketenbewaarders.

De raadsheer was bovendien een zeer geletterd man, die vele geschriften opmaakte, waarin met verblindende overlading de pracht van den topaas als het voornaamste van allen edelen steen en dus verreweg den grootste van den luister van den keten, werd beschreven en waar dit betoog geheel op juridische wijze, met argumenten en bewijzen was ingericht, liet het niet na om diepen indruk te maken in de onmiddellijke omgeving van des raadsheers verblijf. En waar hij in de stad zijn woning had, duurde het niet lang, of de stedelingen waren verreweg voor het grootste gedeelte vol ontzag voor den grooten topaasbewaarder, die eerbiedig werd gegroet op de straten en wien men van alle zijden hulde ging bewijzen. Wel waren er nog verscheidenen, die er anders over dachten, maar ze durfden, omdat de raadsheer zooveel aanhangers had,

er niet veel tegen te zeggen en hielden zich maar stil.

Dit alles nam niet weg, dat Theodebald ter goeder trouw was, al misleidde hij zich zelf ook. Zijn liefde voor den Koning was onverminderd en van harte verlangde hij naar diens terugkeer.

De topaas was geborgen in zijn sterke woning, die hij steeds liet verfraaien en verbouwen, er daarbij naar strevend om deze zooveel mogelijk te doen gelijken op des Konings paleis.

De dienaars van zijn huis liet hij door hun gele wapenrokken zooveel mogelijk zich van anderen onderscheiden. Hun geheele optreden was anders van houding. In hun manieren, in alles moesten ze toch vooral laten zien, dat ze behoorden tot het huis van den raadsheer, die topaasbewaarder was, of zooals ze den lieden zeiden, halsketenbewaarder van den Koning. Er kwam zoo onwillekeurig iets hooghartigs en arrogants over de mannen van het huis des raadsheers, die zich verre boven anderen begonnen te verheffen.

Ook kwam nog daarbij, dat Theodebald er ernstig naar streefde om de herinnering

aan den afwezigen Koning levendig te houden, en het gewenscht oordeelde, dat niet alleen beschrijvingen van den topaas werden verspreid, doch dat het kostbaar gesteente tusschenbeide werd vertoond. Maar dit vertoonen moest met veel plechtigheid gepaard gaan, waardoor het volk des te meer zou opzien tegen den man en zijn omgeving, die zoo dagelijks den steen mochten aanschouwen. Werkelijk was de raadsheer van meening, dat op deze wijze de eerbied voor zijn Koning zou worden vergroot en diens gezag hoog gehouden zou worden, maar op deze wijze maakte het gezag voor dezen laatste eigenlijk plaats voor dat van den steen.

Op bepaalde dagen werd deze vertoond. Dan — zoo had de raadsheer verordend in zijn geschriften — moest men zich eerst helder gewasschen hebben en zich in feestkleedij steken. Daarna moest men langzaam en plechtig, het hoofd ter aarde gebogen, de oogen neergeslagen, de straten langs gaan naar het kasteel waar het juweel werd ten toon gesteld. Bij de poort moest men zijn naam opgeven en verklaren, dat men de topaas beschouwde als het voornaamste

sieraad en den raadsheer als den voornaamste der halsketenbewaarders, terwijl men zonder aanbeveling door den laatsten niet binnentreden mocht. Daarna werd men toegelaten in de zaal, waar achter dik glas de topaas was neergezet. Deze in handen nemen was ten strengste verboden en dat kon trouwens ook niet, daar de gewapende krijgsknecht die het kleinood bewaakte, het wel zou hebben verhinderd.

In gebogen houding mocht men dan drie stappen nader doen en voorzoover het iemand mogelijk was, het kleinood aanschouwen. En als dan allen gezien hadden, begon de raadsheer een lange verhandeling over het ontstaan van den topaas, over de vindplaatsen, over de plek, waar deze misschien wel en waar deze misschien niet gevonden was, over de waarde van het edelgesteente, over het groote bewijs van vertrouwen, dat hem dit was toevertrouwd, over het feit, dat dit toch wel het voornaamste stuk moest zijn, en tenslotte ook nog iets over de aanhankelijkheid aan den Koning en over diens goedheid en grootheid.

Deze partij der topaasdragers werd langzamerhand zeer groot. De macht van deze

nam zoo toe, dat allengs ook de omgeving der stad zich daarbij aansloot en men op de plechtige schouwdagen heele scharen zag optrekken, ter huldiging van het juweel.

Over den ridder en den marskramer werd heel weinig gesproken. Over den kolenbrander in het geheel niet. Een steeds grooter aantal burgers des lands was van meening, dat alleen de raadsheer de ware halsketenbewaarder was. De beschrijving van den topaas kende men uit het hoofd, uit de verspreide geschriften, welke drukker dan ooit werden verspreid, door het geheele land. Steeds beslister werden ze van inhoud en in het laatst verspreide stuk stond zelfs, dat de Koning dan pas werkelijk geëerd werd, en men zijn trouw aan hem bewees, indien men van harte bekende, dat de topaas het gewichtigste deel van den halsketen was. Ja, later werd er betoogd, aanvankelijk voorzichtig, doch weldra duidelijk en klaar, dat de eer des Konings gebood, dat niet enkel een deel des lands doch het geheele land aanhangers werd van de topaasbewaarders en rijpte het plan bij Theodebald den raadsheer en zijn omgeving om met kracht daarnaar te streven.

De raadsheer had een zoon, dien hij geheel en al had opgevoed in zijn eigen stellingen. Hij was een goed leerling zijns vaders geweest en beschouwde dien met diep ontzag als den voornaamsten dienaar des Konings. Hij droeg met trots de gele kleuren van zijn partij en wanneer hij in zijn met gouden koorden omzoomd gewaad door de straten ging, werd hij alom eerbiedig begroet als de toekomstige bewaker van den topaas inplaats van zijn vader, indien de Koning bij diens dood nog niet mocht teruggekeerd zijn. Van de andere bewaarders der Koningsjuweelen wist hij zeer weinig, daar men hem slechts terloops hun namen had medegedeeld.

Adgild was zijn naam. Op zekeren dag ging hij begeleid door een gevolg van dienaars, zooals dat bij zijn rang paste door de stad, toen hij een groep menschen zag staan, in wier midden een man druk stond te spreken. Onwillekeurig ging hij wat naderbij en toen de menigte eerbiedig groetend voor hem uitweek, zag hij zich tegenover een oud man, wiens krachtig lichaam echter nog best in staat bleek te zijn, om een zwaar pak dat hij op de schouders droeg

te torsen. Hij had een verweerd gezicht, en scheen gewoon te zijn weer en wind te trotseeren. Er was een vriendelijke uitdrukking in zijn helder blauwe oogen, waarmede hij den jonge Adgild aanzag. Tot groote verbazing der menigte, die eerbiedig stil was geworden, stak hij den jongen raadsheerzoon hartelijk de hand toe, welke deze verbaasd drukte.

„Ik groet U," zoo sprak hij, „zoon van Theodebald, den raadsheer, met wien ook ik gelijktijdig het juweel te bewaren kreeg, totdat de Koning komt. Uw vader kreeg de topaas en Merdig de marskramer kreeg de robijn!" Ontzet zag Adgild hem aan en een opkomende verontwaardiging bedwong hij ternauwernood.

Hoe? Wat waagde deze hem daar te zeggen? Hij ook bewaarder van een deel van den keten, zoo'n eenvoudig man?

Hoe durfde hij zoo iets te beweren?

Maar toch ook werd hij getroffen door de eerlijke uitdrukking op het gelaat van den marskramer en moest wel luisteren, toen deze verder ging:

„Ja, mijne vrienden! Ook mij keurde de Koning die eer waardig. Mij Merdig, den

marskramer, die brandt van verlangen naar zijn terugkeer. Mij, en ook Graaf Roderik van Twantia, en ook Bernulf de kolenbrander en den geleerden Eginhard. Welk een eer voor U, om hier in Uw stad den topaas te mogen bezitten, het heerlijk juweel, dat Uw Koning den raadsheer toevertrouwde. Maar, zegt mij, is hier de trouw aan den Koning niet wat vervangen door de eer aan den topaas bewezen? Zie, ik reis rond, het geheele land door. Alom wordt naar den Koning verlangd, ook al zijn er velen, die zeggen, dat hij nimmer zal wederkeeren. Maar mijn taak was het overal van mijn Koning te spreken en te zingen en ik deed al die jaren mijn best. En ik weet, dat Graaf Roderik den edelsteen trouw bewaart en de geleerde Eginhard in zijn cel niet minder; en meermalen bezocht ik den kolenbrander die ook in alle stilte en in de eenzaamheid van het woud een trouwe wacht bleek te zijn.

Adgild werd nog meer verbaasd!

Hoe dan!? Waren die andere wachten ook ware wachters? Maar hem was toch anders geleerd. Deze man moest zich vergissen! Deze man kon geen halsketenbewaarder zijn.

Hij droeg niet eens de gele kleuren en had niets aan zich, dat er aan deed denken.

„Zeg, marskramer," zoo viel hij plotseling uit, „ik heb je aangehoord, maar nu is het mij toch teveel! Je beweert ook een juweel te bewaren, maar wij zijn zoo vrij, dat hier niet te gelooven. Hier in deze stad is het ware juweel en verder kan er geen zijn!"

Maar de marskramer glimlachte met een vroolijk gelaat en gespte de zware riemen los, waarmede het pak hem op de schouders was gebonden, opende dit en haalde van onder uit zijn koopwaar het lederen doosje voor den dag, dat hij eerbiedig vasthield, haalde er de gloeiende robijn uit, die een uitroep van bewondering aan de menigte ontlokte.

„Zie jonge man," riep hij triomfantelijk uit, „zoon van den raadsheer, die den topaas bewaart. Is er nog twijfel in Uw hart? Hebt ge meer bewijzen van noode? Ziet mijne vrienden!" ging hij voort, met een jubelstem en zag rond. „Vroeger toen de Koning nog in het land was, mocht ik van hem zingen op den weg en mocht ik daden doen in zijnen naam, daden van liefde

en barmhartigheid, maar nu hij weg is, — o, mocht hij spoedig wederkeeren — nu mag ik ze toch doen in zijn naam en als er dan ergens de herinnering aan den Koning verloren was, dan haalde ik het kleinood, dat mijn vorst mij zelf gaf, te voorschijn en toonde het. En dan was het mij, met de Koningsrobijn in de hand veel gemakkelijker om van mijns Konings liefde te zingen en zijn gezag in veler hart en huis opnieuw te bevestigen!"

Adgild stond ontroerd! Sprak die eenvoudige man, zonder bijzonder gewaad en zonder bijzondere houding dan toch waarheid? Was daar die marskramer dan toch ook een halsketenbewaarder? Was hij dan ook eens hoog in aanzien geweest en nu even hoog in rang als zijn vader, de machtige raadsheer? Was de liefde van den Koning dan gelijk voor beiden? Was zijn opvoeding eenzijdig geweest en een vergissing in vele opzichten?

Het duizelde hem op dat oogenblik, nu hij iets moest erkennen, dat hij toch eigenlijk liever niet toegaf. Zijn opvoeding stond tusschen hem en de waarheid.

„Mijn Heer," fluisterde hem een zijner

dienaars met valschen lach in de ooren. „Mijn Heer, zou die robijn wel echt zijn?"

Maar tegen deze beschuldiging kwam toch Adgilds eerlijk gemoed in opstand. Hij keerde zich woedend om en snauwde zijn knecht toe: „Houd je mond!" zoodat deze zich geërgerd terugtrok.

Het publiek was verdeeld van meening.

De eerlijke oogen van den marskramer en zijn kostbare robijn, die hij nog steeds in de hand hield, boezemden velen vertrouwen in. Men fluisterde druk met elkaar, doch zoolang Adgild er bij was, durfden ze hun meening niet goed te zeggen. Anderen, welke gaarne bij den zoon van Theodebald in de gunst kwamen, mompelden verontwaardigd wat over praatjes en eigen bedenkselen, maar in hun hart waren ze er niet van overtuigd, dat Merdig geen waarheid sprak.

De marskramer had zijn robijn inmiddels weer opgeborgen en het zware pak weer op zijn schouders gegespt, had met vriendelijken, vroolijken blik den jongen Adgild gegroet en was, terwijl hij onbeschroomd met zijn volle, schoone stem een lied aanhief, waaruit het verlangen naar zijn Koning

sprak, doorgeloopen. Het volk verspreidde zich, overal in groepjes met elkaar sprekend over die eigenaardige ontmoeting en Adgild was diep in gedachten, begeleid door zijn dienstknechten naar het paleis zijns vaders gegaan. Hij had terstond gevraagd, waar deze was en had hem gevonden in zijn studeervertrek, waar hij voor een zwaar gebeeldhouwden eiken tafel druk zat te werken, zoodat de ganzenveer over het perkament kraste.

De ontmoeting was spoedig medegedeeld.

Theodebald had onrustig het verhaal vernomen! Hij was opgestaan en liep het vertrek rond. Een hevige onrust maakte zich van hem meester. Daar streden verschillende gevoelens in hem.

Aan de eene zijde stond zijn herinnering, die hem duidelijk zeide, dat des marskramers robijn echt was, en deze eenvoudige man voor het aangezicht des Konings van gelijken rang als hij. Maar aan de andere zijde waren die lange jaren dat de Koning nu reeds weg was, en zijn geschriften, die hem tenslotte onder het schrijven zelf overtuigd hadden van de eenige en voorname plaats, welke hij bekleede. En zijn aanhang! En zijn aanzien

bij het stadsvolk en daarbuiten. En dan weer stond daar plotseling het beeld des Konings hem voor den geest, wiens woorden zoo met nadruk hadden verklaard, dat niet alleen hij die de topaas bewaarde de Koning was, maar dat allen tezamen de koninklijke heerlijkheid bewaarden.

Adgild had zijn vader aangezien en begreep niet, waarom deze nog steeds niet antwoordde.

„Vader," zoo vroeg hij tenslotte, „zeg mij, sprak die man waarheid of leugen? was die robijn echt of niet?"

Theodebald ging zitten met ongeduldige beweging en sloeg heftig op de leuning van zijn stoel, terwijl hij uitriep:

„De robijn is misschien wel echt, maar daarom behoeft het nog geen robijn van den Koning te zijn. Waar is die marskramer? Ik wil hem zien! Hij moet hier heen gehaald worden. En hoe het zij mijn zoon, laat het dan desnoods zijn, zooals ik trouwens ook niet voor U verborgen heb, dat er nog een paar personen zijn geweest — en ik wil wel erkennen, dat er indertijd bij den koning nog vier waren, hoewel ik het eerst naar binnen ging, het éérst voor

den Koning stond, en het éérst werd toegesproken, doch dan kan daarom — zooals ik blijf gelooven — de topaas toch wel de voornaamste zijn van de juweelen en kunnen wij toch nog immers wel de ware wachters zijn! En dat wil ik gelooven" — voer hij plotseling heftig uit terwijl hij opstond en op den grond stampte, met verheffing van stem en fonkelende oogen. — „En dat geloof ik ook. Het gaat hier om de eer des Konings! Daarvoor wil ik opkomen! Daarvoor zal ik strijden tot mijn laatsten ademtocht! En waarom," begon hij weer, „als dan die topaas niet de voornaamste der juweelen was, zou ik die dan het eerst hebben ontvangen? Want mij, en niet aan de anderen werd de topaas toevertrouwd. Waarom juist mij, den raadsheer des Konings? En ik zeg U, van nu af aan is mijn besluit genomen. De eer des Konings eischt de erkenning van het gansche land, van de partij der halsketenbewaarders als de eerste en voornaamste. Het geheele land — ik zweer het! — zal die partij thans gaan erkennen!"

„Ik heb mijn plannen gemaakt. Ga nu heen! Straks roep ik U weder, daar ik een

opdracht voor U heb, waarbij ge de trouw aan Uw vader en zijn partij kunt bewijzen, een ware topaasbewaarder U kunt toonen en tevens een getrouw aanhanger van Uw Koning!"

De jonge man verliet het vertrek en Theodebald ging zijn plannen uitwerken, waardoor hij, naar hij meende, in het belang van 's Konings waardigheid en tot meerdere bevestiging van diens gezag, het geheele land zou onderwerpen. Hij had zich voorgenomen, eerst langs den weg der overreding dit te beproeven en zoo dit niet mocht baten, het met zijn gewapende macht te doen geschieden.

Tegen den avond had hij zijn plannen goed overdacht gereed en liet Adgild bij zich ontbieden.

Het was buiten reeds donker, doch in het ruime vertrek waren de zware eiken meubelen rossig verlicht door het vuur uit een grooten haard, waar een knetterend en loeiend vuur van houtblokken wild opvlamde, terwijl bovendien een koperen lamp aan den zolder een mat schijnsel verspreidde.

Theodebald zat bij het vuur in zijn zwaren

zetel en verzocht zijn zoon, aan den anderen kant plaats te nemen.

„Mijn zoon," zoo ving hij plechtig aan, „ik wil U mijn plannen ontvouwen, vertrouwende, dat gij als waardig aanhanger der partij Uws vaders, waarin gij onderwezen zijt en die de eenige ware partij is, deze alom zult voorstaan en U nimmer door een of ander van onze meening verschillend standpunt zult doen overreden. Dit is mijn voornemen. Om de eere des Konings alleen maakte ik het op.

Ik wil dat het geheele land onze partij aanhangt, doch wil eerst het volk overreden. Ga gij nu heen en ik geef U de woonplaatsen van de vier mannen, die tegelijk met mij, of eigenlijk na mij voor den Koning stonden. Bezoek hen een voor een en vraag hen uit mijn naam, om terwille van 's Konings eere en het heil des lands dit perkament te teekenen, waarin zij verklaren, dat de topaas bedoeld werd als de voornaamste steen, en die van hen, — zijn dezen dan ook al fraai — toch minder in waardigheid is. Dring er bij hen op aan, dat ze dit ook bekend maken aan hun aanhangers, als ze deze hebben. Zeg hen en bewijs hen — ik zal U geschrift

mede doen geven, dat zij onmogelijk gelijk staan in rang met ons en dat ik hen dringend raad — wanneer zij waarlijk 's Konings eere willen en hem trouw zijn — tot onze partij over te komen. Laat ook soms gevoelen, waar dit te pas komt, dat overigens de eer des Konings mij zal dwingen met kracht van wapenen het doel te bereiken. In dezen rol zult gij de namen en woonplaatsen vinden van de mannen, die ik bedoel. Vertrek morgen zoo spoedig ge kunt. Ik verwacht U met goede berichten terug. Zijt ge bereid?"

De jonge edelman had met ernstigen blik zijn vader aangehoord. Het kwam hem wel wat onverwacht, doch een blos van vreugde kwam over zijn gelaat, nu hem daar plotseling zulk een gewichtige opdracht gewerd en hij zulk een voornamen rol mocht gaan spelen. Hij beloofde gaarne zoo getrouw mogelijk de hem opgelegde taak te zullen voltooien en de zaak der halsketenbewaarders voor te zullen staan met alle kracht, die in hem was.

5. ADGILDS REIS

DEN VOLGENDEN MORGEN VERliet hij de stad, vergezeld door een drietal knechten, alle op kloeke paarden gezeten en reed de heuvellanen af, naar het vlakke veld, waar de korenvelden golfden. Hoe prees hij zich zelf gelukkig, nu hij daar in die ruimte onder den blauwgewelfden hemel zulk een tocht mocht gaan ondernemen.

Graaf Roderik van Twantia bewoonde een sterk kasteel, de Ravenburcht, dat midden in een vruchtbare streek was gebouwd. Een breede rivier, omzoomd door groene weiden, stroomde er dicht langs en de schippers, die in hun logge knarren kwamen aanzeilen, konden reeds van verre den burcht zien liggen, hoog opgericht als een trouwe wacht temidden van de boerenhoeven, die

allen onder haar bescherming waren gebouwd, en tusschen de boomgaarden en het welig hout, dat de eentonigheid van de uitgestrekte weiden zoo schoon verbrak. Het was daar in de Oostergouwen alles welvaart in die marken en daar was niemand, die niet het rechtvaardig bestuur van Graaf Roderik prees en loofde. Deze was steeds een goed bestuurder geweest, doch nadat de burcht de bewaarplaats van den smaragd was geworden, had Graaf Roderik de belangen van zijn gouwen en marken, waaruit zijn goue bestond nog des te meer behartigd.

Hij had terstond zijn vrije burgers ten oorlog opgeroepen tegen de grensvijanden, die met hun wilde, stroopende benden steeds invallen beproefden en had hen met bebloede koppen voor langen tijd doen afdeinzen. Nadat aldus voor langen tijd de veiligheid van zijn land was verzekerd, had hij zijn geheele gebied rondgereisd en in elk dorp vertoefd. Hij had er de bewoners bijeen geroepen in naam des Konings en hen medegedeeld, dat hij gekomen was om hun belangen beter te leeren kennen en, waar dit noodig was, deze voor te staan.

Men mocht gerust zijn wenschen of grieven kenbaar maken en eerlijk onderzocht hij deze. Vaak druischte dat tegen de belangen van anderen in, die misbruik maakten van macht of gezag, doch onvervaard greep hij dan in en menigeen die het verdiende, werd door hem vernederd. Landmeters doorkruisten het land, maten overal de grootte der eigendommen op, opdat niemand meer zou bezitten, dan hem rechtens toekwam. Zoo onderzocht hij de rechten van boeren en kooplieden, van visschers en schippers, en streefde er naar, ieders levensverhouding te verbeteren, waar hij kon. Dit alles deed hij in naam des Konings. Op elk bevelschrift stond het zegel des vorsten afgedrukt en daaronder: Voor den Koning! Roderik, bewaarder der smaragd.

Geen wonder, dat de graaf geëerd was in zijn land en zijn onderhoorigen hem gaarne erkenden als waren dienaar des vorsten en als bewaarder van het juweel, waaraan de waardigheid des Konings verbonden was.

Nergens ook werd zoo de herinnering aan den vorst levendig gehouden als daar. Het gezag van den Koning was er gevestigd op

de trouw des graven, die alle hervormingen in den naam zijns heeren invoerde en in wiens gebied men dan klaar de wetten des Konings huldigde, al was deze dan ook zelf afwezig.

Op zijn kasteel was de gastvrijheid spreekwoordelijk. Niemand stond tevergeefs te roepen voor de poort en telkens knarste de ijzeren ketting van de ophaalbrug, wanneer deze werd nedergelaten om vreemdelingen of reizigers toegang te verschaffen.

De kostbare smaragd werd daar goed bewaard. In de ridderzaal, waar des middags het gezin van den graaf en zijn knecht en dienstmaagd den maaltijd gebruikten en men des avonds bij den vlammenden haard elkaar met verhalen en gezang den tijd kortte, was in den muur een kast gemetseld met sterke deuren. Daarbinnen was het juweel opgeborgen, waarmede de graaf overigens volstrekt niet geheimzinnig deed. Meermalen was het gebeurd, als men des avonds over den Koning zat te spreken, of als er vreemdelingen vertoefden op het kasteel, dat de kostbare steen voor den dag werd gehaald en van hand tot hand ging, waarbij de glorie

van den vorst werd geroemd en over zijn terugkeer werd gesproken.

De onderhoorigen van zijn marken, zoowel de hovelingen als de edelen, mochten gerust op den burcht den smaragd komen bezien, waartoe de graaf hen zelfs telkens uitnoodigde. Steeds was er wel een dienaar gereed, om hen naar de ridderzaal te geleiden en het kleinood te toonen. In de mark waren ten slotte niet veel menschen, die niet het kostbare deel van den halsketen hadden aanschouwd, doch de nadrukkelijke opdracht van graaf Roderik was, dat men nimmer mocht verzuimen aan allen te vertellen, op welke wijze deze onder zijn hoede was gesteld, dat deze smaragd slechts een stuk van den keten was en waar de andere steenen berustten. De andere bewaarders van de steenen, ook de raadsheer, waren daar alom bekend en men eerde die mannen, al kende men ze ook niet.

Zoo vloden de jaren heen en waren er getuige van, hoe de graaf zijn landen in naam des Konings zegende en diens gezag al meer deed stijgen.

Rondtrekkende reizigers kwamen gaarne op den burcht. Het was daar vroolijk en

opgewekt. En zoo lustig kon graaf Roderik verhalen van zijn reizen en avonturen in den strijd voor zijn Koning; en zijn Fredegonde, zijn echtvriendin, was een goede gastvrouw, die steeds den gasten het beste wist voor te zetten.

De jacht was een van 's Graven geliefkoosde vermaken en de feestmaaltijden welke daarop volgden met de deelgenooten aan het jachtvermaak, ridders der naburige burchten, waren vroolijke oogenblikken, welke den tijd kortten.

Op het kasteel van den graaf was alles als in het gewone leven. Niets onderscheidde uiterlijk den gewonen gang van zaken aldaar van dien in de andere burchten en aan niets bijzonders, aan kleeding noch gewoonten, kon men bemerken, dat de bewoner van het kasteel zulk een gewichtige opdracht van den Koning had ontvangen, en zulk een stuk van 's Konings waardigheid onder zijn beheer had. Alleen wapperde hoog op den grootsten toren de standaard van den Koning, met diens kleuren, van verre reeds zichtbaar, terwijl op een veel lager zich verheffende torenspits de vaan van den graaf zelf ook was geplaatst.

Reeds lange jaren had daar zoo de kostbare steen bewaard en geëerd gelegen als onderpand van des Konings waardigheid.

De graaf had slechts één kind.

Rotrude, zijn dochter, was een meisje van omstreeks twintig jaar, frisch en vroolijk en de vreugde harer ouders.

Geen was er behulpzamer in de regeling van het groot gezin van zooveel knechten.

Geen was er zoo gezien bij de hovelingen rondom den burcht, in wier leven zij zoo hartelijk deelde.

Geen ook kon er lieflijker de liederen zingen van den Koning dan zij, en wanneer er gasten waren, dan werd, na het bezichtigen van den smaragd, wanneer dan de eere des Konings was geprezen, meestal aan Rotrude gevraagd haar schoone stem bij het tokkelen van de luit te doen hooren.

Soms had ook Merdig zich aangemeld, als hij op zijn reize daar langs trok. Deze ging onvermoeid het land door en dacht er wel eens meer aan, hoe hij de roem des Konings zou prediken en diens liederen zou bekend maken en zijn robijn zou vertoonen, en hulp zou brengen — in naam van den Koning — dan hoe hij het best zijn goederen

verkocht en geld verdiende. Hij was langzamerhand geheel een zanger en prediker beide geworden en vaak zag men hem staan op de met boomen omringde dorpspleinen, waar hij het toestroomende publiek op zijn gewone, opgewekte manier den roem zijns vorsten verkondigde en diens weldaden opsomde. Zoodoende waren er verscheidenen, welke den Koning reeds waren gaan vergeten of die, wegens hun eenzame afgelegen woonplaatsen, te weinig van hem wisten, die nu getrouwe aanhangers van hem werden en vol verlangen naar diens terugkeer uitzagen.

Geen wonder, dat de komst van Merdig op den burcht steeds oorzaak van groote vreugde was en de poortwachter juichend zijn komst aankondigde en de brug nooit zoo vlug neerzakte als wanneer hij kwam.

Dan was het feest in de ridderzaal des avonds, want Merdig wist het geheele gezelschap steeds in een recht opgewekte, vroolijke stemming te brengen. Dan wisselden de verhalen en liederen elkaar af en snelde de tijd voort als nimmer te voren.

Merdig wist door zijn reizen en trekken

ook wat naders te vertellen van de andere bewakers van de steenen.

Hij had Bernulf, den kolenbrander, in het woud bezocht, die daar nog recht tevreden en rustig leefde. Deze had zijn diamant, toen hij thuis kwam, ternauwernood aan Gerte zijn vrouw durven laten zien en tenslotte alleen op haar aandringen deze getoond, terwijl zijn handen beefden bij het vasthouden van het lederen doosje. Den steen er uit nemen had hij nimmer durven wagen. Dit alles had Gerte verteld aan Merdig, want Bernulf zelf was te schuchter om veel over het juweel te spreken en had alleen maar zwijgend geknikt en tenslotte had hij het weggeborgen in het diepst van het woud, op een plek, welke hem alleen bekend was, in een hollen eikeboom.

Een heel enkele maal — zoo had Gerte verder verteld — was haar man er dan heengegaan om te zien, of het kleinood er nog veilig lag.

Toen Merdig hem bezocht had, was het dezen eindelijk gelukt, daar zijn opgewektheid Bernulf's geest weer vermocht te verlevendigen, hem er toe te brengen om samen naar de schuilplaats te gaan, waar ze met

elkaar hadden gesproken over de opdracht des Konings.

Ook had Gerte verteld, dat er soms wel een bezoeker kwam, die, van den schat vernomen hebbende, deze wilde zien, doch daar was Bernulf nimmer toe te bewegen geweest. Alleen verzekerde hij hen, dat hij waarlijk zulk een schat mocht bewaren, en waar hij maar kon, vroeg hij, of men soms reeds iets vernomen had van den terugkeer van den vorst, naar wien hij blijkbaar innig verlangde.

Ook was Merdig geweest bij Eginhard, den ouden geleerde, die in een dorp een oud landhuis bewoonde. Den ouden man zag men vroeger nooit op den weg. Steeds hield hij zich verborgen op zijn studeerkamer, waar hij zich onophoudelijk wijdde aan de studie en de onderzoekingen van vele dingen, die zijn geest trachtte te doorspieden.

In zijn kamer stonden kasten vol met oude boeken, in allerlei talen geschreven, waarvan sommige zulke vreemde letters hadden, dat de enkele dorpeling, die hem daarin had zien lezen, ze voor tooverboeken hield.

Groote perkamentrollen bedekten de tafel

en de oude Eginhard zat daar steeds, in zijn hoogen armstoel voorovergebogen, met zijn glinsterend bergkristallen oogglas in de hand, te studeeren.

Het oude huisje dat hij bewoonde, was de zijvleugel van een sedert jaren afgebroken ridderswoning, en had zware muren van rooden steen. Vroeger zag het er verweerd en vervallen uit, daar de oude geleerde zich er niet veel om bekommerde, hoe hij woonde, wanneer men hem maar rustig liet doorwerken. Maar sedert hij was teruggekomen van den Koning met de kostbare saffier bij zich, was dit geheel anders geworden. Toen had hij terstond bevel gegeven, dat alles moest worden hersteld en een grootsch aanzien moest krijgen. De dorpelingen hadden verbaasd gestaan over die verandering, maar Eginhard had hen de reden verteld en hen de saffier getoond.

„Het is niet meer dan mijn plicht!" zoo had de oude heer gesproken, „dat het huis, waar een deel van 's Konings waardigheid bewaard wordt, ook een waardiger aanzien ontvangt. Ik ben thans een dienaar des Konings geworden en dit huis is nu een schatkamer des Konings."

De oude huishoudster had het geweldig druk gehad om met de werklieden alles te regelen, want de handen van haar meester stonden wel wat vreemd voor die zaken, ook al wilde hij het graag zien gebeuren, maar tenslotte zag de oude burchtvleugel er waarlijk weer als nieuw uit en in elk opzicht bewoonbaar.

Om het huis was een tuin, die eertijds ook geheel verwaarloosd was, doch sedert de aankomst van het juweel met de schoonste bloemen prijkte en er keurig onderhouden uitzag.

Ook had Eginhard bevolen, dat men al zijn papieren en boeken uit zijn vorige donkere kamer, welke, achter aan het huis liggend, uitzag op de hooge, donkere stammen van een schemerig dennenwoud en waarin nimmer een zonnestraal doordrong, over te brengen naar een ander vertrek aan den zuidkant, waar de zonnegloed binnenstroomde en waar men een schoon gezicht had over de kleurenpracht van den tuin, het ruime dorpsplein en het volle leven. Tegenwoordig was zijn belangstelling geheel op den koningsschat gericht en al zijn aandacht gewijd aan het belangrijke zijner opdracht.

Zijn volhardende en rustelooze studie begaf zich louter in die richting en perkamenten schreef hij vol met beschrijvingen van de wonderbare schoonheid van den steen, en de bijzondere eer den steen te mogen bewaren. Ook de eeuwige en onveranderlijke wetten des lands bestudeerde hij dagelijks en bevestigde met velerlei argumenten de waarheid van wat de Koning bij de opdracht had uitgesproken, dat onmogelijk hij, die één steen bewaren mocht, de waardigheid des Konings mocht dragen, doch enkel en alleen den Koning die eere toekwam. Over de vermoedelijke reden van des Konings afwezigheid dacht hij veel en schreef hij geheele boeken, maar daarin was hij, zij het te goeder trouw, wel eens ietwat het spoor bijster. Was het ook al jammer van den tijd, dat deze boeken werden geschreven, hem hadden ze toch ook veel afleiding en genoegen verschaft, zoodat het toch ook nog een goede zijde had.

Zijn huishoudster had zich vaak verontrust over haar ouden meester, die zoo rusteloos arbeidde en meermalen was zij de trap opgeloopen, had op de kamerdeur geklopt,

zoodat hij uit zijn mijmering opschrok, om hem toe te roepen:

„Och mijnheer, hoe kunt gij toch immer tusschen uw boeken zitten, terwijl de zon daarbuiten zoo lieflijk schijnt en de vogelen vlak voor uw raam al uren zitten te zingen, om u naar buiten te lokken. Sla nu uw boeken eens dicht en bezie in den tuin hoe schoon de witte leliën bloeien en hoe heerlijk de jasmijn geurt! Het is daar alsof er een bruid werd verwacht."

Dan liet de oude geleerde zich ook vaak overhalen, en genoot hij daar buiten van ganscher harte.

Het bezoek van Merdig, die minstens eenmaal per jaar hem bezocht, had steeds een bijzonderen invloed op hem. Die twee mannen tegenover elkander te zien zitten was op zich zelf reeds een merkwaardig gezicht. Merdig met zijn vroolijk gelaat en opgewekte stem, die tegelijk een lach was, wanneer hij sprak en die daar zoo met uitbundigheid zat te vertellen van zijn reizen. En tegenover hem de grijze magere geleerde met zijn nog steeds zoo levendige oogen in het bleeke gelaat, die zoo vriendelijk en ietwat ongeloovig, glimlachend zat te luisteren.

Het was hem dan soms zoo vreemd, dat de Koning aan twee zoo heel verschillende menschen een stuk van zijn keten had toevertrouwd en hij nam zich voor er nog eens goed over te gaan denken, wat er de eigenlijke reden van kon zijn. Ondertusschen was hij er van ganscher harte van overtuigd, dat ook Merdig een der trouwe wachters van den Koning was, een van 's Konings uitgekozenen, hoe verschillend zij beiden ook waren.

De oude huishoudster was steeds zeer verheugd, wanneer Merdig zich aanmeldde, want — zoo zei ze — na diens bezoek was het haar steeds veel gemakkelijker geweest, om haar ouden meester in den tuin in het vriendelijk zonnetje te krijgen.

Eens had de marskramer hem bij zulk een bezoek voorgesteld een groote vergadering te houden op het marktplein, de beide juweelen den volke te laten zien en tevens voor den Koning goede woorden te spreken. En wonder boven wonder. Eginhard had het goedgevonden. Dat was een schoone dag geweest. Onder de breede linden hadden ze gestaan midden op het plein op een verhooging. Eerst had de geleerde ge-

sproken. Hij had zeer wijze woorden gezegd over des Konings rechten en 's Konings regeering. Diepe dingen waren het geweest, maar hij had ze zoo glashelder uiteen gezet, dat het volk ademloos had geluisterd en toen Merdig, de vroolijke marskramer, daarna de menschen had toegesproken en een Koningslied had aangeheven, was er groote geestdrift ontstaan, welke ten top steeg, toen beide sprekers hun edele steenen te voorschijn haalden en in de zon lieten fonkelen. Toen was het een gejubel zonder einde geweest ter eere des Konings. Den geheelen dag was er feest in het stille dorp. Overal, tot in de eenzaamste hoeven, werden de Koningsliederen gezongen en men hoorde er velen medezingen, van wie het bekend was, dat ze de herinnering aan den Koning bijkans verloren hadden.

Geen wonder, dat dit voor den stillen denker recht gelukkige dagen waren en dat hij vaak met verlangen uitzag naar de komst van zijn vriend, den marskramer.

6. KENTERING

OP ZEKEREN MIDDAG ZAT HET gezin van Graaf Roderik in de Ridderzaal bijeen.

Juist was het noenmaal geëindigd en eenige dienstmaagden waren druk bezig de schotels weg te ruimen.

Roderik zat bij het vuur, tegenover Rotrude, zijn dochter, die een kleurig borduurwerk onderhanden had, terwijl de burchtvrouwe heen en weer liep, om de werkzaamheden der dienstbaren te regelen. Het was een koude dag en de warme gloed, die uit de knetterende haard straalde deed weldadig aan. Buiten stormde het. Wild joegen reeds den geheelen dag de donkere wolken langs het zwerk en de regen kletterde onophoudelijk op het dak en sijpelde langs de zware burchtmuren. De standaard des

Konings stond doornat te klapperen in den wind en dreigde verscheurd te worden. De torenwachter was diep in zijn mantel gedoken en zat in zijn klein wachthokje boven de poort, vanwaar hij door een gleuf in den muur den omtrek kon overzien. De bòomen rondom den burcht en in den boomgaard werden door de windvlagen uitgeschud en heen en weer geslingerd, zoodat de bladeren er afstoven.

Heel in de verte over de wegen, die in modderplassen waren herschapen, naderden drie ruiters, die zoo goed mogelijk in hun lange gele mantels bescherming zochten tegen de kletterende regenvlagen, en wier blijkbaar afgematte paarden door het slijk langzaam voortplasten.

De torenwachter was opgestaan en zag met aandacht de komenden naderen.

Weldra stonden ze aan den overkant van de gracht, hielden stil en een hunner liet op zijn krijgshoorn een langgerekten toon hooren.

Spoedig verscheen nu het hoofd van den torenwachter boven de kanteelen uit, die zich vooroverboog over den weg om te zien wie ze waren en wat ze wilden.

De regen doorstriemde met ijskoude waterpijlen de lucht; de kanteelen, de muren, de brugkettingen, de brug, alles blonk van nattigheid.

De ruiter, die op den hoorn had geblazen, zette een hand voor den mond, om zich in het windgebulder beter verstaanbaar te maken en schreeuwde naar boven:

„Is dit de burcht van Graaf Roderik van Twantia?"

„Jawel!" riep de torenwachter terug, „maar wie zijt gij?"

„Onze heer hier!" was het antwoord, terwijl de ruiter wees op een der andere ruiters, die door zijn voornamer kleeding zich van de andere onderscheidde: „Onze Heer hier is Heer Adgild, de zoon van Theodebald, den raadsheer, die een zending heeft aan Graaf Roderik. Maak alsjeblieft wat haast, torenwachter, om ons bij uwen heer aan te dienen, want wij zijn doorweekt."

De torenwachter verdween om na eenige oogenblikken terug te keeren en hen toe te roepen, dat de graaf hen zou ontvangen. Weldra rinkelden de zware kettingen waaraan de brug hing, zonk deze langzaam omlaag en viel met een dof gebons neer. Onge-

duldig stonden de paarden te trappelen en sloegen met hun koppen, begeerig als ze waren naar bescherming tegen den killen regen, waarin ze zoo lang hadden geloopen. De zware poort werd open geduwd en eenige krijgsknechten traden naar buiten, die de nieuwaangekomenen wenkten om naderbij te komen. De paardenhoeven dreunden over de brug en de ruiters reden de poort door en het burchtplein op. Ze sprongen uit den zadel en schudden hun lange kletsnatte gele mantels wat uit, waar de waterstroompjes uit sijpelden.

Een dienaar voerde de paarden naar den stal en bracht de mannen naar een ruime zaal, waar het vuur nog eens extra werd opgestookt en waar ze zich behagelijk voor plaatsten. Spijs en drank werd hen voorgezet, hun lange mantels werden gedroogd en ze waren dankbaar, dat ze tenminste eenigen tijd van het booze weer bevrijd waren.

De knechten van Adgild hadden allen goede maliënkolders aan en waren zelfs voornaam uitgerust. Men kon aan hen zien, dat ze in dienst stonden van een zeer aanzienlijk heer. Hun wapenen waren met veel geel koper

versierd. Adgild zelf droeg een sierlijke helm, een kostbare wapenrusting en in het gevest van zijn zwaard prijkten eenige schoone topazen.

De bezetting van den burcht was spoedig in druk gesprek en vernam de bijzonderheden van de reis.

Zoo verwarmden zich de natte reizigers en lieten hunne gewaden uitdruipen; het hun voorgezette voedsel verkwikte hen geheel. Adgild had zich van zijn wapenrusting ontdaan en was in een zijvertrek een gemakkelijker gewaad gaan aantrekken, dat een der knechten uit een pak achter op het zadel te voorschijn haalde en wachtte thans het oogenblik af, dat de graaf hem zou kunnen ontvangen.

Met begrijpelijke verrassing had graaf Roderik vernomen, wie de nieuwe gast was; Adgild, de zoon van Theodebald den raadsheer, op zijn burcht? Wat deze hem had voor te stellen kon hij niet gissen. Veel aanraking had hij met den topaas-bewaarder niet gehad. Hoogstens een enkele maal had hij hem gezien, wanneer hij toevallig voor bestuurszaken in de stad moest zijn. Nog herinnerde hij zich den stijven groet, waar-

mee de raadsheer hem was voorbij gegaan.

Wel was het hem bekend, hoe Theodebald de bewaking van den topaas meende te moeten opvatten. Hij had geglimlacht over de plechtige gebaren, waardoor de vrienden van den raadsheer zich kenmerkten en over het heerschen van de gele kleuren en had zich verbaasd over de bereidwilligheid, waarmede de uitgaven waren bestreden door de stedelingen voor de verbouwing van 's raadsheers paleis en den stoet van dienaars, welke met de bewaking te maken hadden.

Wel had hij het voorhoofd gefronst, toen Merdig, die meermalen in de stad kwam, hem had medegedeeld, dat langzamerhand zich aldaar een partij ontwikkelde, die zich beschouwde als te staan ver boven de andere bewakers der edele steenen.

Hij beschouwde dat terecht als een jammerlijke vergissing en inbeelding, waaruit veel strijd zou kunnen voortvloeien en waardoor aan de zaak des Konings beslist schade zou worden berokkend.

Wat zou de zoon van Theodebald hem wel hebben te vragen?

Hij beval, dat men den bezoeker zou

binnenlaten en liet een zetel voor hem bij den haard nederzetten.

Na eenige oogenblikken trad Adgild binnen. Hij was een flinke verschijning en de graaf zag hem met welgevallen aan. Een kostbare geel satijnen hemdrok, zwaar met goud afgezet, hing hem tot aan de knieën. Een fraaie gordel, kwistig met topazen versierd, droeg een kort breed zwaard met vergulde snede. Hij had zijn zware reisschoenen verwisseld met de lange puntige vergulde schoenen, die de ridders van dien tijd droegen. Zijn zwarte lokken hingen hem tot over de breede schouders. De forsche krijgsmansknevel gaf hem een moedig uiterlijk. Zijn gelaat was edel doch streng en in zijn geheele optreden lag iets waardigs.

Hij boog diep aan den ingang der zaal voor Ridder Roderik, die opstond om hem te begroeten, vervolgens voor Fredegonde en voor Rotrude, die beiden waren opgestaan en nieuwsgierig hun gast aanzagen.

„Wees welkom op den Ravenburcht!" riep de graaf hem hartelijk toe en drukte hem de hand. „Een warme en droge schuilplaats zal u niet onaangenaam zijn, heer Adgild, want naar ik vernam, was uw reis

verre van gemakkelijk. Hoor, hoe de wind buldert en de waterstroomen neerplassen. Zet u neder op dezen zetel en gevoel u thuis op dit kasteel, waar wij steeds trachtten de wet der gastvrijheid in hooge eere te houden!"

Statig en voorzichtig, als vreezende zijn waardigheid te kort te doen, schreed de aangesprokene door de zaal en zette zich, terwijl hij terstond aanving: „Graaf Roderik van Twantia, ik moet aanvangen u mijn dank te wijten voor uw welwillend onthaal! Inderdaad was deze tocht verre van aangenaam op de modderwegen. Onze paarden konden niet meer en wij zelf hadden dringend behoefte aan een schuilplaats. Doch het zal mij niet geoorloofd zijn lang van uw gastvrijheid gebruik te maken, vergun mij, dat ik u alleen spreek over de zending mijns vaders, welke gewichtig is en de eere des Konings betreft!"

„Heeft uw zending zulk een haast, dat ze reeds dezen dag moet worden besproken? En ge wilt toch zeker niet nog weer heden vertrekken? Ik laat u althans niet gaan in dit vreeselijke stormweer!" Zoo opperde graaf Roderik op jovialen toon. „Ik stel u voor: wees onze gast tenminste heden. Laat ons den avond aangenaam met elkander

doorbrengen. Wij hebben goeden wijn in onze vaten. Vrouwe Fredegonde kent haar wedergade niet in het gereedmaken van kostelijke gerechten en Rotrude mijn dochter, kan u liederen zingen bij de luit. En mogen onze gesprekken soms gevaar loopen te staken, hebben wij elkaar niet genoeg meer te verhalen, welnu, dan spreken wij over den Koning, wiens trouwe dienaar ook gij ongetwijfeld zijt en die zoowel uwen vader als mij zulk een gewichtige opdracht deed, hem als bewaarder van de topaas, mij als die van de smaragd.

Adgild zag op!

Ja, dat was juist de zaak, waarvoor hij hier kwam en waarom hij hier niet lang mocht blijven vertoeven. Hij dacht aan het perkament, dat in zijn borstzak was weggeborgen, en dat hij den graaf straks zou moeten voorleggen. Deze was toch maar bewaarder van de smaragd, zijn vader was daarentegen halsketenbewaarder en als zoodanig juist bewaarder van de topaas, het kostelijkste deel van den keten.

En nu ging het toch niet aan daar in het huis van één, die misschien een tegenstander zou worden, gastvrijheid te genieten. Hoe,

daar sprak de graaf reeds over de gelijkheid van de topaas en de smaragd? Gesprekken moesten daar twistgesprekken worden, dat was onvermijdelijk.

Adgild voelde zich door het hartelijk voorstel wat in tweestrijd gebracht. Mocht hij wel blijven? Maar daar was toch zulk een toon van rechte hartelijkheid in het voorstel! Mocht hij het wel afslaan? Eischte de wellevendheid niet, het te aanvaarden met beide handen? Hoe vriendelijk ook voorzag hem de burchtvrouwe van al wat hij noodig had! Wat was ze een echte gastvrouw! En ook dwaalden zijn blikken reeds eenige malen naar Rotrude, de blonde jonkvrouw, die daar zoo ingetogen over haar borduurwerk zat en wier wangen door een vurigen blos werden gekleurd, toen zij tersluiks opziend den blik van den vreemden edelman ontmoette.

En bovendien, het weder liet op dit oogenblik geen reizen toe. Het noodweer raasde daarbuiten, en om zich daar weder in den neerkletterenden regen te wagen en de onbegaanbare wegen te trotseeren, kon toch ook werkelijk niet.

De knechten en de paarden moesten toch ook wat rust hebben.

Hij zou dan de uitnoodiging maar aanvaarden. Inderdaad kon de zending ook wel tot morgen wachten.

En zoo bleef Adgild, de zoon van Theodebald, dien avond de gast van graaf Roderik.

Hij had er weldra geen spijt van.

Het was daar een gedenkwaardige avond voor hem, zooals hij zich niet had kunnen voorstellen.

De avondmaaltijd was vroolijk en recht gezellig.

Rotrude, die aan zijn zijde zat, bleek een jonkvrouw te zijn van goede ontwikkeling, die belang stelde in allerlei zaken het leven betreffende, en raakte niet uitgevraagd over de bijzonderheden der hoofdstad. Graaf Roderik deed zijn verhalen over de veranderingen, die in zijn mark hadden plaats gehad en vertelde er openhartig bij, nadat de Koning hem de opdracht had gegeven en hij de smaragd had medegebracht naar zijn kasteel, hij meer dan tevoren er naar had gestreefd, in diens geest te handelen ten opzichte van het hem toevertrouwde landsbestuur.

Na den maaltijd ging hij naar de kast

welke in den muur was gemetseld, opende de deuren, haalde er het lederen doosje uit en riep Adgild toe:

„Hier is het schoone juweel! Neem het in de hand en bezie het! Is het geen wonder van schoonheid en straalt er U niet iets van des Konings heerlijkheid uit tegemoet?"

Hij opende het doosje en wilde den steen aan Adgild overreiken.

Deze sprong op van zijn zetel en schoof verschrikt achteruit. Hij deinsde terug.

Een oogenblik stond hij stil en maakte daarop een eerbiedige buiging voor het kostbare juweel.

De anderen zagen hem verwonderd aan.

„Hoe," riep hij eensklaps uit, „waagt gij het, het juweel des Konings in Uwe handen te nemen? Maar dat is verboden! Onze topaas wordt slechts van verre getoond! Zelfs mijn vader zou dit niet durven bestaan! Vergeet het niet, des Konings edele steenen stralen zijn majesteit uit! Het zijn heilige voorwerpen. Of...." ging hij voort, nog steeds afkeerig om den steen in de hand te nemen, „of is het werkelijk zooals mijn overtuiging en die mijns vaders is, dat werkelijk de topaas zeldzamer is en edeler en

meer het teeken van 's Konings waardigheid?"

De graaf glimlachte en legde het kostbaar kleinood op tafel. Adgild scheen wel een waardig zoon van zijn vader te zijn! Hij had er ook niet aan gedacht, dat men daar ginds zulke andere begrippen huldigde.

„Vergeef mij, Heer Adgild," zoo sprak hij, „dat ik wellicht wat plotseling U het kleinood toonde. Inderdaad is het mij bekend op welke wijze men ten Uwent het sieraad pleegt te bezien, maar toch meen ik, dat er bij ons niet minder gebrek aan eerbied is. Integendeel! Volgaarne erken ik, dat Uwe topaas niet minder is dan deze smaragd. Maar meerder ook in geen geval. Ik zelf hoorde den Koning dit ten duidelijkste verklaren en zoo schrijven ook de eeuwige onveranderlijke wetten dezes lands!"

Nu raakte Adgild in vuur.

Het ging thans om de verdediging van zijn beginsel! Zijn oogen schitterden, zijn geheele houding drukte strijdlust uit. Een blos dekte zijn wangen. Z'n stem beefde.

„Ik ontken niet — mijn vader ontkent evenmin — dat U een opdracht geschiedde. Maar de topaas is voornamer. Ze is niet

alleen zeldzamer! Want waarom ontving mijn vader het eerste den steen? Was hij niet reeds vele jaren de vertrouwde des Konings? Kwam hij niet dagelijks bij hem? Was hij niet juist de man aan wien de Koning het voornaamste deel van zijn keten moest toevertrouwen? Was er een meer bestemd om die te bewaren dan hij? En bewijst niet onze gansche opvatting van wachter te zijn, onze gewoonten en kleeding, dat wij ware topaasbewaarders zijn? Ja, ik meen dat mijn vader gelijk heeft, wanneer hij zegt, dat de eere des Konings deze erkenning ook eischt en dat het wenschelijk is, dat het geheele land de topaas erkenne als de voornaamste der steenen. Uw steen en de andere zijn veel minder. Ja, vergeleken met de topaas beteekenen ze eigenlijk zeer weinig!"

Hij sprak met stemverheffing.

Driftig schoten hem de woorden uit den mond, hij sprak met druk handgebaar en wild bewogen gemoed.

De graaf bleef kalm en wachtte op de gelegenheid om het zijne daartegen in te brengen. Vrouwe Fredegonde zat onthutst te kijken en Rotrude, wien het gekeuvel met den ridder zoo uitstekend was bevallen,

betreurde het zeer, dat het gesprek zulk een wending genomen had en zat te staren op haar borduurwerk.

De kalmte van graaf Roderik werkte kalmeerend op den jeugdigen, vurigen spreker. Deze matigde zich en plotseling werd zijn geest bestormd door velerlei gedachten.

Hoe gastvrij was hij hier ontvangen! Hoe groot was de welwillendheid, ofschoon ze toch zijn beginsel kenden. Wat sprak er een liefde voor den Koning uit al de woorden van den graaf. En had deze dan niet getoond in de verbetering zijner marken trouw de zaak des Konings behartigd te hebben! Was dat hier wellicht niet in nog meerdere mate het geval geweest dan in de stad? Had daar niet vaak de zorg voor de topaas en de plechtigheden en de gewoonten aller belangstelling ingenomen en vaak andere belangrijke zaken van het volle leven doen achterblijven?

Had hij daar straks niet te veel gezegd? En al mocht dan ook zijn vader waarheid spreken, zooals ook hij had geleerd, dat alleen de topaas de waarachtige steen des Konings was, en de smaragd veel minder, in liefde voor den Koning deden de smaragd-

bewaarders volstrekt niet onder. Onberispelijk was hun trouw.

Adgild voelde zich verlegen door zijn houding.

Hij moest althans iets goedmaken. Daar waren toch ook nog wel woorden van waardeering te vinden.

„Heer graaf," zoo ving hij aan, „vergeef mij zoo ik te heftig was. Wat ik zeide, dat is zoo mijn standpunt. Zoo werd ik althans opgevoed. Maar ik erken ten volle, dat ook Uwe waardeering voor 's Konings opdracht groot is. Uwe smaragd is waarlijk ook niet zonder invloed gebleven en aldus moet ik wel en wil ik ook wel erkennen, dat zij een groot bewijs van 's Konings waardeering was en dat Uw trouw aan den Koning zonder eenige smet is; maar is hier niet een vergissing....

Daar weerklonk hoorngeschal.

Eenige oogenblikken later kwam een knecht de zaal binnen en meldde met vroolijken blik in de oogen:

„Heer graaf, zoo juist is Merdig de marskramer aangekomen en vraagt onderdak voor den nacht!"

„Merdig!" riepen zoowel de graaf als zijn

echtgenoote uit en de eerste snelde met eenige woorden van verontschuldiging naar de deur en kwam weldra binnen met den marskramer, wiens lange haren dropen van het water, die er uitzag alsof hij zoo uit het water was opgevischt, doch wiens blauwe oogen vroolijk lachend rondzagen.

„Goeden avond, Jonkvrouwe Rotrude," riep hij, alweer aan Uw borduurwerk? Wat zal het ditmaal worden? Een patroon voor 's Konings mantel? Want hij zal nu toch spoedig wederkeeren? Overal verlangt men naar hem!"

En buigend voor Adgild, dien hij terstond herkende van de ontmoeting in de stad, trad hij naar het flink oplaaiende vuur, waar de graaf een zetel vlak bij schoof, terwijl vrouwe Fredegonde zich haastte om een kruik met warmen wijn en een bokaal voor den marskramer neer te zetten.

„.... Wel, vriend Merdig, hoe verblijdt ons Uw komst!" riep de graaf vroolijk uit. „Nu heeft het noodweer, dat U naar ons heen zond, toch nog een goed gevolg. Dat kan straks een goede avond worden. Maar verkwik U toch eerst en warm U bij het

vuur. Het beste in mijn heelen burcht staat U ter beschikking!"

Merdig nam met begeerte een teug uit de bokaal en schikte zich nog wat nader bij het vuur, waardoor de kilheid van hem week en wreef zich behaaglijk in de handen.

„Ja vrouwe Fredegonde," zoo begon hij, den kring eens rondziende, „het was een booze tocht, maar ik wenschte hier te zijn en heb veel te vertellen. Wij hebben schoone dagen beleefd. Op vijf dorpen heb ik scharen van menschen mogen bereiken, die van den Koning niets meer wisten en die zelfs zijn naam niet eens goed meer kenden. Maar ik sprak ze toe en ik zong ze voor en liet ze den robijn zien, en hun geestdrift voor den Koning en hun liefde voor zijn zaak is daar als een vuur rondgegaan.

Overal zingen ze thans zijn liederen. Overal tracht men in zijn geest te handelen en vraagt men hoe de wetten des lands zijn. En wanneer Eginhard mij niet zoo'n groot aantal perkamenten had medegegeven, waarop hij de eeuwige wetten des Konings duidelijk en klaar heeft omschreven, dan ware ik met het uitdeelen te kort gekomen.

O, die Eginhard, ge weet wel die de saffier ontving, is een wonderman. Diepzinniger geest als hij heeft ontmoette ik nimmer. Hij is getrouw in het bewaren van de saffier. Des Konings wetten zijn het voortdurend onderwerp van zijn studie. Reizen kan hij niet meer, daartoe is hij te oud, maar niemand heeft meer gedaan dan hij om 's Konings gezag te handhaven en diens eere te bevestigen. Ja, ja," ging hij lachend door, en zijn stem klonk weer als een lied, „ik had vroeger linnen en snuisterijen in mijn mars en wollen stoffen, maar mijn handel is niet veel meer. Tegenwoordig tors ik een heele vracht geschriften voor mijn Koning en hoe het is dat weet ik niet, maar 't is mij, of ik veel gelukkiger ben, nu ik alleen voor den Koning arbeid, dan toen ik voor mij zelf handelde. Dat heeft de robijn gedaan! Die robijn heeft mij buitengewoon gelukkig gemaakt."

De graaf en de twee vrouwen hadden met vroolijk stralende oogen den marskramer aangehoord. Adgild had met klimmende verbazing geluisterd.

Ja, dat was die marskramer, dien hij vroeger ook eens had ontmoet. Dezelfde man,

en ook dezelfde vroolijkheid. En ook dezelfde blijde stem. Maar ook dezelfde trouw aan den Koning.

En weer moest hij het erkennen, dat toch in trouw en in liefde voor den vorst, noch de smaragdbewaarders, noch de robijnwachters onderdeden bij dien van den topaas. Ja, de gedachte kwam bij hem op, dat deze vaak achterstonden! Bij den marskramer vond hij geestdrift voor den Koning, die zoo buitengewoon was. Wat had die man er veel voor over. Wat sjouwde hij er voor rond! Had hij er niet zijn handel aan gegeven! Bij den ridder trouw aan diens wetten, gehoorzaamheid en het verlangen om door daden van goed beheer en verbeteringen er naar te streven, dat de naam des Konings werd geëerd.

Was dit alles ook bij de topaasbewaarders het geval?

Was dit bij zijn vader zoo?

Was dit bij hem zelf zoo?

Had hij ook zoo geestdriftig getuigd waar dit moest? Had hij ook gestreefd naar verbetering van toestanden? Of had hij medegedaan om de waardigheid zijner partij zooveel mogelijk te doen erkennen en was

hij er zelfs hoogmoedig bij geweest?

De onrust van daar straks was eer vermeerderd dan verminderd.

Heimelijk wenschte hij, dat hij maar nimmer op den burcht was gekomen, maar toch aan de andere zijde vond hij er tot nog toe het verblijf zoo aangenaam en beviel hem dit gezelschap zoo recht.

Hij besloot nu verder maar stil te luisteren en zijn eigen standpunt maar niet te veel te handhaven. In vele dingen waren ze het daar toch eens. In den eerbied voor den Koning bovenal! En was dit niet het voornaamste? Het was hem een ware verademing, toen Merdig op zijn jubeltoon uitriep:

„Wel Heer Roderik, hier zijn thans drie wachters des Konings bijeen. Heer Adgild, wiens vader de topaas bewaart, gij die de smaragd hebt en ik draag de robijn,.... zie, hier heb ik het kostbare juweel!"

En hij haalde deze uit den zak — want hij had het kleinood steeds bij zich — en legde het naast den smaragd op tafel neer.

Maar laat ons nu ook een van de liederen des Konings hooren; wellicht wil Jonkvrouwe

Rotrude ons wel vergasten op een schoon lied bij de luit!"

Het meisje was terstond bereid, stemde de snaren en ving aan te zingen met schoone stem.

Bij het tweede vers ging Merdig opstaan en terwijl zijn oogen straalden van vreugde zong hij met zijn schoone stem uit de volheid van zijn voor den Koning van innige liefde gloeiend harte mede.

Adgild luisterde en werd diep ontroerd.

Beurtelings zag hij naar de jonkvrouw, wier lieflijk geluid hem zoo bekoorde, en die zoo vaardig haar instrument tokkelde, en naar Merdig die zong in vervoering en alles om zich heen scheen te vergeten. Zijn stem was als een die roept en innig verlangen naar den terugkeer van zijn vorst klonk door elk zijner woorden heen.

De ridder en de edelvrouwe zaten stil en genoten. De eerste had met eerbied den smaragd in de hand genomen en zat deze stil te bekijken, terwijl zijn vrouwe naast hem met haar arm op zijn breeden schouder leunde.

Daar waren liederen, waarvan het refrein telkens weer luidde:

„Mijn Koning wil 'k zingen,
„Hem wijd ik mijn lied!
„O, Koning, keer weder,
„Naar 't volk dat U beidt!"

En eensklaps had Adgild zich niet meer kunnen inhouden! Het was alsof een geheime kracht hem dreef.

Toen nogmaals het refrein werd herhaald zong hij plotseling mede, eerst aarzelend, toen met luider stem.

En de oude marskramer zag hem glimlachend aan en knikte hem toe. En Rotrude zag naar hem op met een liefdevollen blik, die hem nameloos gelukkig maakte.

Adgild, de zoon van Theodebald, den raadsheer, was op weg om de eenheid der wachters te vinden. De eenheid van geest en van verlangen naar den Koning.

Eén gevoelde hij zich met die nieuwe vrienden in liefde tot den vorst.

Eén gevoelde hij zich met de smaragdbewaarders en met den robijndrager.

Eén gevoelde hij zich ook met Rotrude, maar dit was wellicht op een weinig andere, zij het ook niet minder gelukkige wijze!

Als zijn vader hem zoo eens had gezien?

De avond vloog voorbij.

Reeds was het uur van middernacht aangebroken en de tijd dwong tot de rust des nachts. Adgild werd naar zijn slaapkamer geleid, en weldra strekte hij zich uit op het goede bed.

Van slapen kwam voorloopig niet veel.

Teveel hadden de gebeurtenissen van den avond zijn hart ontroerd.

Daar in de eenzaamheid kwam weer de strijd terug.

Als zijn vader alles eens wist.

Was hij nu een getrouw afgezant geweest?

En hoe zou hij nu toch den volgenden morgen zijn zending bekend maken? Wel, hij had zich totaal onmogelijk gemaakt bij zijn gastheer. Hij was niet meer een getrouw aanhanger van de topaasbewaarders. Hij was nu eigenlijk niets meer! En toch, dat waren daar — die graaf Roderik en die Merdig — ware wachters als hij.

Was de topaas niet voornamer?

En hadden zijn vader en zijn aanhangers dat zelf zoo maar verzonnen en gezegd?

Hij kon er niet uitkomen en gelukkig

kwam een ander beeld voor zijn geest. Dat van Rotrude!

Wat was zij heerlijk schoon en lieftallig! Wat zong zij heerlijk en wat was haar stem onberispelijk. Wat was ook haar liefde voor den Koning groot. Hoe innig klonken haar liederen. Hoe vriendelijk had ze hem aangezien. Hij kon haar beeld niet van zich afzetten. Had hij haar lief gekregen? en was wellicht ook haar hart niet onverschillig voor hem?

Hij hoopte, en.... hij vreesde tegelijk! Want immers, ook al zouden zij beiden elkander liefkrijgen, dan was dit toch een liefde, die tot geen verbintenis kon leiden. Hoe zou het mogelijk zijn een huwelijk tusschen den zoon van den raadsheer en de dochter van den graaf.

Hij trachtte het beeld van uit zijn geest te verdrijven, maar het gelukte hem niet. Hij kwam er telkens weer op terug.

En eensklaps stond daar voor zijn geest het dreigement van zijn vader, dat, wanneer niet de graaf het oppergezag van de topaas wilde erkennen, met kracht van wapenen dit gezag — tot eere van den Koning — zou worden gehandhaafd. Dat beteekende

oorlog in het land! En hij, Adgild, zou het zwaard moeten voeren in het leger zijns vaders, wellicht tegen graaf Roderik! Wellicht zou hij tegen den burcht moeten optrekken!

Slapeloos bracht hij den nacht door en alleen de morgen bracht eenige verkwikking door een lichte sluimering.

Des nachts was de storm bedaard! De vlagen waren minder hevig geworden, de regen hield op. En toen de morgen aanbrak, had de zon het gewonnen en dreven in een zachte bries de witte wolken aan den oneindigen, blauwen hemel. De velden en boomen herademden alom! De vogelen jubelden van blijdschap en toen Adgild was opgestaan, lachte de dag hem tegemoet.

In zijn hart was echter de onrust nog wakker.

Nu zou hij den ridder moeten spreken over de zending zijns vaders, die hij eigenlijk zelf afkeurde.... Maar het moest en hij nam zich voor, zoo goed mogelijk zich van den taak te kwijten, waarvoor hij was uitgezonden.

Hoe zou het gaan? Hij wist het niet!

Wat er uit voort zou komen was hem totaal onbekend!

Hij zou het maar afwachten.

Misschien ook zou alles zich nog ten goede keeren!

Hield misschien de lach van den zonnigen morgen een belofte in!

Hij dacht ook weer aan Rotrude en verlangde om haar weer te zien. Het beklemde hem, dat hij dien dag reeds zou moeten vertrekken om wellicht nimmer op den burcht terug te keeren!

Hoe zou toch alles gaan?

O, wanneer toch eens die vroolijke morgen met al haar luide vogelgejubel eens de voorspelling mocht zijn van een gelukkige toekomst. Hij durfde het niet te hopen!

Het gezin van den ridder zat reeds aan den morgendisch, toen Adgild binnentrad en allen vriendelijk groette en allereerst den blik van Rotrude opving, die hem vriendelijk toelachtte. Ook Merdig zat weer aan en onder aangenaam gesprek vlood ook thans weer de tijd.

Daarop gingen de graaf en Adgild naar een afgezonderd, stil vertrek, waar zij zich tegenover elkander zetten, de jonge edelman

zijn papieren te voorschijn haalde en zijn zending voorlas.

Hij deed het met moeite en tegenzin, dat was duidelijk!

De graaf hoorde het stuk aan.

Hij hield zich kalm, doch innerlijk was hij diep verontwaardigd. Wat durfde die raadsheer zich wel vermeten?

Dit was volstrekt tegen den wil des Konings.

En die raadsheer durfde het daar voor te stellen, alsof het ter meerdere eere des Konings was, dat allen zich om de topaas schaarden.

Maar dat was zelfs een beleediging voor den vorst.

En dat druischte tegen de eeuwige wetten des lands in!

Nooit zou de fiere Roderik van Twantia toegeven! Liever nog aanvaardde hij den strijd, zij het op leven en dood.

Reeds lang had zijn zwaard in de schede mogen rusten, doch wanneer het noodig mocht zijn, was zijn arm nog sterk genoeg om het slagzwaard te hanteeren.

Hij mocht niet toegeven!

Juist om de eere des Konings niet!

De wet des lands gebood hem tegenstand te bieden. Hij was bereid den raadsheer als zijn gelijke te eeren, en hoe deze zijn topaas wenschte te bewaren en den volke vertoonen, dat mocht hij zelf weten, voor al die plechtigheid gevoelde hij zelf niet veel en de Koning eischte ze ook volstrekt niet, maar in dit opzicht mocht hij zijn eigen wil doen.

„Heer Adgild," zoo barstte hij eindelijk los. „Mijn antwoord zal kort zijn en niet onzeker. Meld Uwen vader, dat hij mij gereed zal vinden, indien hij den strijd zoekt. Alleen ik zoek dien strijd niet en begeer dien volstrekt niet! Voor Uwen vader ook de verantwoordelijkheid van al het onheil, dat hij over deze landen brengen zal. Weet, dat mijn geheele mark mij trouw zal zijn. Elke gouwe zal zijn mannen leveren bij tientallen. Wij zijn hier dienaars des Konings en het is ons een eere dat te zijn, maar dienaars van menschen worden wij nooit. En zullen dan straks als dit land in burgeroorlog is gestort, niet weer de grensvijanden opkomen en hun rooftocht herhalen? En is dat dan soms ook ter eere van den Koning, als de korenvelden worden vertrapt door de ruiters Uws vaders, als de gewonden

kermen en zich wentelen in hun bloed, als de hoeven in vuur zullen opgaan? Ik herhaal, onze goedertieren Koning eischt, dat er vrede zij en alleen strijd tegen de vijanden van buiten.

Nooit stem ik toe!"

„Edele Heer," zoo antwoordde Adgild, „ik heb de taak volbracht, welke mijn vader mij opdroeg. Ik verheel niet, dat deze opdracht mij een eere was toen ik van huis vertrok, doch sedert gisteren is zij mij een last geworden.

Deze nacht nog woedde er strijd in mij.

Mijn opvoeding, mijn onderwijs, de betrekking tot mijn vader, het drong mij alles ter onzer zijde om mijzelf tot trouwer en voornamer dienaar van den Koning te erkennen dan gij waart en ook die marskramer, doch de ervaring van gisteren zegt mij anders. Ik ga heen en meld mijn vader Uw antwoord. Tevens zal ik echter hem mijn ervaring vertellen en den strijd ontraden! Wat mij daarna wacht weet ik niet, maar medestrijden en mijn rang in het leger innemen zal ik nimmer en kan ik thans niet meer!"

„Ge zijt een edel jonkman!" antwoordde Roderik, en legde hem de hand op den

schouder. „Bij U gaat het om den Koning alleen. Maar is Uw vader niet te overreden?"

„Ik betwijfel het, Heer graaf," hernam Adgild treurig. „Gij kent mijn vader niet; ook zijn er velen in zijn partij, die erger zijn dan hij. Bedenk bovendien, zijn aanzien, zijn eer, geschriften, zijn geheele leven, alles verbiedt hem, thans terug te treden. Het besluit, dat hij nam, is goedgekeurd in den raad der zijnen! O, had ik slechts hier voor mij de eeuwige wetten des lands. Niet de verklaringen, waarmede men mij heeft opgevoed en die alleen van mijns vaders hand onderteekend, voor echt worden verklaard, doch de oorspronkelijke wetten. Ik wist dan wellicht voor mijzelf de rechte keuze te doen!"

„Dat is gemakkelijk genoeg, mijn jonge vriend!" merkte de graaf op. „Is daar niet Eginhard de geleerde, beroemd door het geheele land? Zit hij niet dagelijks te vorschen in die wetten? Heeft hij niet zijn geheele leven daaraan gewijd? Ja, ik bedoel Eginhard, die de saffier bewaart. Een man zonder eerzucht, een man, die geen partij zoekt, die geen macht begeert, doch die zijn wijsheid — denk aan de perkamenten welke Merdig steeds met zich voerde — geheel ten dienste

stelde van zijn Koning! Laat ons tot hem gaan. Merdig zal ons er heen brengen, en het antwoord zal ons blijken. En voorts Adgild! Laat ons vrienden zijn. Waarom zouden wij het niet zijn? Zijn wij niet één in den Koning? En laat ons doen wat we kunnen om het onheil af te wenden, dat dit land thans bedreigt. „O," riep de ridder met een diepen zucht, „kwam thans de Koning maar!"

Het reisplan werd opgemaakt en nog dienzelfden middag ging men op weg. Het viel Adgild wel zwaar den burcht te verlaten. Daar was meer dan een reden voor. Misschien was wel de voornaamste, dat hij afscheid moest nemen van Rotrude. Zou hij haar ooit wederzien? Eenige uren voor het vertrek had hij haar gesproken, toen ze elkaar toevallig tegenkwamen in den langen gang. Veel hadden ze niet tot elkaar gezegd. Misschien was dit ook niet noodig. Maar toch hadden ze elkaar volkomen begrepen. Haar zijn liefde verklaren durfde hij niet. Hij achtte zijn toekomst te onzeker, maar hij waagde nochthans te hopen. En toen hij afscheid van haar nam, had hij langer haar hand gedrukt dan noodig was.

Glimlachend had de graaf gezien, toen ze

wegreden, hoe Adgild telkens omzag naar den burcht, waar boven op den muur de jonkvrouw zwaaide met een witten doek, zoolang, totdat de ruitergroep uit het gezicht was.

Eginhard ontving het gezelschap met welwillendheid. Terstond was hij bereid voor elk gewenscht onderricht. En daar in de zonnige kamer van den geleerde, met het uitzicht op den kleurigen tuin en de kwinkeleerende vogels voor het venster, werden de wetten des lands geopend en gelezen en het stond er klaar en duidelijk, dat alleen hij, die den geheelen keten bezat, de Koning was en de meerdere boven anderen, en nimmer hij, die een deel van dien keten bezat, hoe kostbaar dat stuk ook mocht zijn.

Adgild was overtuigd.

Van nu af aan was hij niet meer een aanhanger van zijns vaders partij alleen, doch erkende volkomen de goede rechten der anderen en gevoelde, hoe wijs de Koning was geweest, dat hij niet aan één den geheelen keten had toevertrouwd.

Na dit bezoek gingen de graaf en Merdig weer huns weegs en Adgild ving den moeilijken tocht naar zijn vader aan.

Hoe zou deze hem ontvangen?

7. IN GROOTE VERWARRING

DE RAADSHEER HAD MET ONGEduld uitgezien naar de terugkomst van zijn zoon. Hij had er een voorgevoel van, dat diens zending zou mislukken en was daarom reeds bezig geweest, alles voor het krijgsplan gereed te maken.

Lansknechten en boogschutters waren in grooten getale aangeworven en werden ijverig geoefend op de pleinen der stad en op de vlakte buiten de poort.

De dienaars van den raadsheer waren rondom de stad, voor zoover daar aanhangers van zijn partij woonden, het platteland doorgetrokken en hadden overal redevoeringen gehouden, waarbij zij op geestdriftige wijze het volk aanmaanden zich bij de legers te voegen van Theodebald, omdat de eer des Konings op het spel stond.

Voor de eere des Konings! Zoo stond er met gouden letters op de vaandels, die door de edelvrouwen uit de stad voor het leger werden geborduurd en plechtig waren overgedragen.

De raadsheer zelf verzuimde niet, wanneer op bepaalde dagen de topaas werd getoond, op plechtstatige en hartstochtelijke wijze de goede rechten en plichten van de topaasbewaarders te verdedigen en eindigde immer met de leuze: „tot eere des Konings," welke leuze men overal in de stad vernam. Daar waren ten slotte slechts enkelen, die twijfelden aan de oprechtheid dier leuze, maar deze durfden zich niet te uiten en hoopten in stilte, dat de Koning spoedig zou komen en de zaken zou uiteenzetten zooals ze eigenlijk waren.

Ondertusschen werden de muren versterkt en in staat van geduchten tegenweer gebracht, zoodat ze een mogelijken aanval, al werd deze ook niet verwacht, konden verduren.

In de troonzaal van het paleis des Konings werd de topaas overgebracht en op den troon nedergezet met een stoet van zwaar geharnaste ridders daaromheen en in die zaal werd voortaan ook de krijgsraad ge-

houden, welke elken dag onder voorzitterschap van Theodebald bijeenkwam en waar zijn zetel vlak voor den troon stond. Voor het beginnen dezer vergadering werd steeds een gezamenlijken eed uitgesproken, waarin de trouw aan den Koning werd herhaald en nooit vingen de besprekingen anders aan dan met de woorden: „In den naam des Konings en tot eere zijns grooten naams vergaderen wij, de ware halsketenbewaarders en stellen aan de orde...."

Zoo was dus de stand van zaken in de stad, toen Adgild met zijn knechten de poort binnenreed.

Reeds van verre had hij gezien, dat daar iets bijzonders te doen was, want er wapperden zoovele vlaggen met goudgeborduurde leuzen op het paleis-kasteel des afwezigen Konings, dat ze diens standaard daartusschen ternauwernood konden onderscheiden.

Met kloppend harte begaf de zoon van Theodebald zich naar het paleis zijns vaders, nagezien door de burgers, die op hem wezen en met elkaar spraken over zijn zending, waarvan de raadsheer bij de plechtige bijeenkomsten had gesproken.

Tehuis gekomen werd hij hartelijk verwelkomd en zoo spoedig mogelijk ontboden bij zijn vader in diens geheim vertrek.

„Wees welkom mijn zoon!" zoo ving hij aan. „Ik groet U. Gij hebt gezien, hoezeer wij gevorderd zijn met onze toebereidselen hier ter stede. Alles is gereed. De leus: „tot eere des Konings," weergalmt langs alle straten en is in ieders mond. Ge hebt de talrijke krijgsknechten gezien, die in gele uitmonstering gereed staan om de topaasleer te verbreiden over het geheele land. Een dapper leger staat gereed en wacht slechts op een dapper veldheer om op te rukken. Gij zult die veldheer zijn. Adgild mijn zoon zal ze aanvoeren ter overwinning. Verhaal mij echter thans Uwe resultaten!"

Maar Adgild zweeg en zat stil voor zich uit te staren, terwijl zijn gemoed heftig werd bewogen.

„Mijn zoon," zoo riep de raadsheer hem verwonderd toe, „wat deert U? Waarom spreekt ge niet? Is U de eer dan niet groot genoeg, om op te mogen trekken als hertog van zulk een leger? Zeg mij wat was het resultaat Uwer zending?"

„Heer vader," zoo waagde de jongeman

tenslotte met doodsbleek gelaat te zeggen. „Heer vader, Uw strijd is onrechtvaardig. De eer des Konings moge Uw drijfveer schijnen, het is Uw eigen eer, die U tot dat plan heeft aangezet. Ik verklaar, mij beroepend op de eeuwige wetten des rijks en op de uitspraak des Konings, dat zij, die de topaas bewaken, niet meerder zijn dan de trouwe wachters der andere steenen, die ik ontmoette! Ik verklaar, dat bij hen alle de eer des Konings bedoeld wordt....!"

„Hoe," schreeuwde de raadsheer schor van drift hem toe, terwijl hij wild opsprong en zijn stoel omverwierp. „Is dat mijn zoon, die daar spreekt? Is mijn zoon een verrader van des Konings zaak geworden? Mijn zoon, dien ik opvoedde, mijn zoon een verrader?"

„Neen, heer vader!" riep Adgild vol hartstocht uit, terwijl een blos van toorn zijn wangen kleurde, „een verrader ben ik niet. Ik erken Uwe rechten. Aan U gaf de Koning de topaas. Groot is de eere, die de vorst U bewees; maar omdat ik een trouw dienaar van hem wil zijn, en het thans meerder ben dan weleer, zal ik niet langer een dienaar van menschen zijn. Thans weet ik beter. De eere des Konings dwingt tot de

erkenning niet alleen van Uw topaas, doch ook van de smaragd, de saffier, de robijn en de diamant.

Den strijd ontraad ik U! de strijd is tegen 's Konings bedoeling! Door Uw plannen zal het land te gronde gaan. En, vader, doe met mij wat U wilt! Alleen krijgsman des Konings wil ik zijn, Uw dienaar niet!"

Groote woede greep den raadsheer aan.

„Onwaardige," zoo bulderde hij hem toe. „Diep gevallene! En ik zeg U, dat gij verraad pleegt! En ik zeg U, dat mijn plannen doorgaan. Ik, Theodebald, de raadsheer des Konings, weet wat ik wil. Verlaat dit paleis. Verlaat deze stad. Verlaat dit land! Niet langer erken ik U als mijn zoon. Ik vloek U....!"

En ruw hem bij den schouder vattende drong hij hem naar de deur en schreeuwde een paar lijfknechten, die verbijsterd het tooneel in de gang aanzagen, dat ze den jongen man het paleis zouden uitzetten en de poort uitjagen.

De raadsheer zette zijn plannen door.

Hij had wel begrepen, dat geen der anderen, aan wie een der steenen werd opgedragen, voor hem zou bukken. Welnu dan

zou hij ze dwingen. Hij voelde elken dag meer zijn waardigheid!

Hij had zich een gouden keten laten maken, volkomen gelijkend op die des Konings en had er de topaas aan laten hangen, welke hij dagelijks droeg en waardoor hij zich des te meer trachtte te handhaven.

De krijgshoornen weerklonken in de straten der stad.

Zelf zou hij zich aan het hoofd zijner troepen stellen.

Op spoed kwam het thans aan, want de krijgshaftige graaf Roderik zou niet verzuimen, zich tot krachtigen weerstand gereed te maken.

En den volgenden dag reeds dreunden de voetstappen door de poort, toen het machtige leger optrok onder de gele banieren. Zwaar geharnaste ridders gingen vooruit, kloek op hun krijgsrossen gezeten en daalden in schier eindelooze drommen de glooiende paden af, naar het vlakke land.

Op hen volgden de voetknechten en het was een voortdurend lichtgeflikker op de ijzeren helmen en stormhoeden, op stalen wapenrustingen en maliënkolders, op goed geslepen zwaarden en gepolijste schilden.

Met strijdbijlen en strijdkolders, met bogen en speerwapens volgden weer nieuwe groepen, en de raadsheer, omgeven door zijn hertogen, reed trots voor de troepen uit.

Over zijn schoone rusting hing de halsketen, die zoo zeer op dien van den Koning geleek, en waaraan de schitterende topaas hing. De huislieden op het platte land, voor zoover ze niet ten krijg waren opgeroepen, vreesden het ergste. Ze wisten het wel; hun korenvelden en hun veestallen zouden het moeten ontgelden en dat streven voor 's Konings eere zou hen ten slotte slechts tot groote schade worden. Ze hadden toch den laatsten tijd hun pachten en belastingen reeds verdubbeld gezien en nooit waren de schout en schepenen van de stad zoo gestreng opgetreden als tegenwoordig. Hoe veel van hun zuurverdiende en met noeste vlijt bespaarde penningen waren reeds naar de stad verhuisd, alles om des Konings eere, zooals de leus van de belastingambtenaren luidde; en ze begrepen het in hun eenvoudigheid niet goed, hoe toch de voortdurende verbouwingen en verfraaiingen van het topaaspaleis en al die kostbare rustings met geel koper of goud van 's raadsheers knechten

en die gansche stoet van dienaars ter meerdere eere des Konings was. De ouderen herinnerden zich te goed, hoe eenvoudig de Koning zelf was geweest. Maar weerstand bieden durfden ze niet. Ze waren te afhankelijk en wie zou hen helpen?

Ondertusschen doolde Adgild rond. Van zijn knechten, die met hem waren uitgetrokken bij zijn zending, waren er twee hem getrouw gebleven. Ook zij waren tot ander inzicht gekomen en hadden de stof van hun uitrusting doen vervangen door gewone, volstrekt niet in het oog loopende kleuren.

Waarheen moesten zij zich echter begeven? Het liefst ware Adgild tot graaf Roderik gegaan, nog steeds stond het lieflijk beeld van Rotrude hem voor den geest en het liet zich niet verdrijven, maar hij durfde zich thans niet daarheen begeven om bescherming te zoeken in het huis van den tegenstander zijns vaders. Want dat de graaf het zwaard ter verdediging zou trekken, dat stond bij hem vast.

Waarheen dan?

Besluiteloos dwaalde hij rond en was een dolende ridder gelijk, van vlek tot vlek, van hoeve tot hoeve reisde hij, vele, vele dagen.

Maar zijn hart was ruim en vrij, want de trouw aan zijn Koning had hem in ballingschap gedreven. O, als deze toch eens mocht wederkeeren. Zou het nog ooit geschieden?

Theodebald rukte steeds verder met zijn legermacht. Hij stootte tot nog toe op weinig tegenstand en begon zich reeds overwinnaar te gevoelen. De eenvoudige landlieden lieten zich gemakkelijk overreden. Wat zouden ze tegen zulk een macht beginnen? Zoo was reeds eenige dagreizen ver het land geheel onderworpen aan des raadsheers partij en de topaas was nimmer nog zoo gehuldigd als thans.

Weldra kwam men nu in het vlek waar Eginhard woonde. Daar stootte men het eerst op tegenstand. De dorpelingen in wier midden het landhuis van den geleerde stond, waren recht trouwe Koningsdienaars, maar velen, die het van Merdig en van hun geleerden dorpsgenoot beter gehoord hadden, weigerden kort en goed zich aan den raadsheer te onderwerpen. Ze hadden zich in hun wouden teruggetrokken en vielen des nachts de eenzame ruitertroepen, op de stille wegen aan. Letsel deden zij hen niet — dit had Merdig aldus bevolen — alleen ontnam

men hun de wapenen en wierp die weg, zoodat ze niet meer strijden konden. Slechts een enkele viel den raadsheer in handen, en deze zond hij naar zijn achterhoede als gevangene. Het dorp moest het echter ontgelden. De velden werden vernield, de hoeven in brand gestoken. Dit was tot afschrikwekkend voorbeeld, opdat de anderen des te spoediger, tot eere des Konings, de rechten der topaasbewaarders zouden erkennen.

Ook het huis van den geleerde werd verwoest.

Hemzelf vonden ze niet. Tevoren door Merdig gewaarschuwd zat hij reeds lang veilig op den burcht van graaf Roderik, maar zijn perkamenten werden op het marktplein openlijk verbrand en bij de laaiende vlammen hield Theodebald een redevoering tot verheerlijking van den topaas.

De mooie bloemen in den tuin van den geleerde werden door de ruwe hoeven van des raadsheers eigen paard vertreden en nadat het dorp tot een ruïne was gemaakt, ging het leger weer verder, overal schrik en ontzetting voor zich uit verspreidende.

Steeds dichter naderde men de grenzen van des graven gouw.

Op zekeren avond zat de raadsheer in zijn tent en besprak met eenige zijner hoofdlieden het krijgsplan voor den volgenden dag.

Voor de tent liepen een paar schildwachten heen en weder.

De zilveren maan wierp een fantastisch licht over het landschap, glinsterde spelend tusschen het loover der boomen en deed de rustingen en wapenen der krijgers bij elke beweging opblinken.

Van verre klonken in het woud stemmen, die naderbij kwamen.

Weldra doemde uit de donkerheid een groep lansknechten op, tot de voorposten gekomen, die een man in hun midden hadden. De schildwachten zagen hen nieuwsgierig naderen.

„Deze man wil den bevelhebber spreken," riep een der aangekomenen. „Hij meldde zich aan de voorposten en wij brachten hem hierheen. Hij heet Merdig en is marskramer! Wat hij wil dat weten wij niet!"

„Geef hem maar aan ons over!" was het antwoord, „wij zullen hem aandienen!"

Merdig wachtte eenige oogenblikken. De voorposten verwijderden zich en een der schildwachten ging de tent binnen om, terug-

keerend, Merdig te verzoeken hem te volgen.

Weldra stond deze voor den raadsheer, die hem vroeg, wat hij wilde.

„Heer Theodebald," was het antwoord, dat op vrijmoedigen toon werd gegeven. „Mijn boodschap is kort. Een laatste kans wordt U geboden om te beletten, dat dit land in broederkrijg te gronde gaat. Laat mij U zeggen, dat graaf Roderik gereed is en zich niet wenscht te doen knechten. En vervolgens hebben vluchtende boeren van de grens gemeld, dat de stroopende erfvijanden de grens reeds zijn overgetrokken en straks het land zullen verwoesten waar ze kunnen. Wend U om en keer terug naar de stad. Want als de Koning komt, zal hij U toonen, dat ge naar een onwaardig doel streeft. Ge strijdt tegen de eeuwige wetten des lands. Vrede kon er hier te lande zijn. Uw rechten als topaasbewaarder worden ten volle erkend. Erken ook de gelijke rechten der anderen en laat er vrede zijn. En laat er dan in gansch het land door U en door ons allen getracht worden om des Konings naam te eeren door een wijs en vredelievend bestuur!"

De raadsheer had met gefronste wenk-

brauwen den marskramer aangehoord! In zijn hart zeide een stem, dat deze gelijk had. De geoefende troepen onder den bekwamen graaf Roderik deden hem wel eens voor een nederlaag vreezen. Het bericht omtrent den inval had hem verschrikt. Een oogenblik scheen hij gewonnen te zijn. Zijn hertogen merkten zijn aarzeling op. Doch voor slechts een ondeelbaar oogenblik.

Wat, zou zoo'n marskramer hem zijn gedragslijn durven voorschrijven en komen vertellen, hoe hij 's Konings eere zou handhaven! Wist hij, Theodebald, de raadsheer dan niet beter wat de Koning eischte, dan deze nietige man?

„Wat vermeet gij U, brutale marskramer?" zoo beet hij hem toe, „om mij hier de wetten te komen stellen! Wat zijt gij anders dan een koopman, die geen edelman zijt; op geen edele geboorte of dieper onderricht kunt ge U beroepen."

„Slechts een koopman," viel hem Merdig in de rede, „slechts een gering koopman, misschien de geringste zelfs, maar toch een wachter voor den Koning. Of gaf hij mij niet de robijn ter bewaring?" En het kostbare juweel uit den zak halend liet hij de

roode robijn fonkelen in het flambouw-licht.

Een oogenblik was er doodelijke stilte. De raadsheer boog onwillekeurig vol eerbied. De hertogen hieven nieuwsgierig het hoofd hooger op en bogen zich naar voren, om des te beter het kostbare kleinood te kunnen aanschouwen. Als vanzelf drong zich de gedachte bij hen op, dat, mocht ook al de topaas, die hij steeds op de borst droeg een steen van onschatbare waarde zijn, de robijn in schoonheid daarvoor niet onderdeed. Maar de raadsheer was onverzettelijk. De eer zijner partij en zijn eigen aanzien zouden hopeloos worden geschokt, indien hij thans toegaf.

„Marskramer!" zoo riep hij hem toe, „steek Uw robijn weer bij U. Het ware beter, als U de Koning dit juweel toevertrouwde, dat gij het voorzichtiger bewaardet, dan zoo onverschillig het bij U te dragen! De eere des Konings schijnt bij U ook al niet hoog te staan. Uw robijn is schoon, laat het aldus zijn, maar de topaas, dien ik hier draag als vertegenwoordiger des Konings, is edeler. En daarom, ik zal het mijn plicht blijven achten, dit land te brengen tot de erkenning van de meerdere heerlijkheid van den steen, die mij werd toevertrouwd. In naam des

Konings zal ik mijn tocht voortzetten en wie mij tegenstaat, die zal mijn vijand zijn. De burgerkrijg en de daaruit voortvloeiende jammeren, drukken niet mijn geweten, doch zijn Uw schuld, de schuld der anderen, omdat gij de topaas niet erkennen wilt. Dit is mijn laatste woord. Gij kunt gaan!"

Met een blik van teleurstelling op het eerlijk gelaat verliet Merdig de tent en werd door de zacht van maanlicht doorvloeide woudpaden buiten het leger gebracht. De krijgszitting in de tent was afgeloopen. De raadsheer had bevolen, dat den volgenden morgen de legermacht zou verder trekken, dat verschillende ruitergroepen vooruit zouden gaan om het land te verkennen. Daarna begaf hij zich naar zijn legerstede. Ook de hertogen begaven zich naar hunne tenten, doch onderweg bespraken zij nogmaals het bezoek van Merdig en waren er reeds half van overtuigd — nu zij diens robijn hadden aanschouwd — dat het tenminste nog niet zoo geheel zeker was, dat deze kampstrijd louter de eere des Konings bedoelde. Hun geestdrift werd door deze gedachte aanmerkelijk bekoeld, en ze hoopten, dat de krijg spoedig ten einde zou zijn.

8. DE VERDWENEN TOPAAS

EEN DER RUITERGROEPEN, WELKE den volgenden morgen bij het krieken van den dageraad was uitgereden, bevond zich al ver van het leger en reed, overal rondspiedend, met de hand op het gevest van hun zwaard de stille landwegen langs. Ze waren juist op het punt een groote vlakte te doorsteken, welke tot aan den horizon met laag kreupelhout begroeid was, waartusschen eenige moerasachtige plassen nattig glommen, toen ze een drietal ruiters langzaam tusschen de boschjes zagen naderen, welke hen blijkbaar nog niet hadden opgemerkt. Verdekt stelden zij zich op, achter zwaar struikgewas en wachtten totdat het dreunen der paardenhoeven vlak bij hen was. Argeloos reed het drietal verder, onbekend met de gevaren, die daar dreigden. Plotse-

ling schrok een hunner op. Hij had paardegehinnik gehoord en zag een helm blinken tusschen de takken van het geboomte.

„Verraad, Heer Adgild!" riep hij uit en trok zijn zwaard.

Oogenblikkelijk vlogen de blanke zwaarden uit de schede en werden de paarden ingehouden, in afwachting dat de aanval zou los breken.

Maar dit geschiedde niet.

Nog bleven de vreemde ruiters verborgen.

Eindelijk kwam er een om het boschje heen rijden, die ongewapend was, zich midden in het pad opstelde en uitriep:

„Heer Adgild, zoon van Theodebald, steek Uw zwaard in de schede, van deze zijde dreigt U geen gevaar!"

Adgild zag op. Ja, het was de gele uniform van de knechten zijns vaders. Voor hen behoefde hij zich niet te hoeden. Slechts medelijden konden ze hebben met den verdrevene, verbannen uit zijns vaders gebied!

Hij stak zijn zwaard weder op en reed de knechten tegemoet, die nu allen zich achter hun makker hadden geschaard en eerbiedig den zoon van Theodebald begroetten.

Hun was het verhaal bekend van den

twist tusschen vader en zoon. En ook wisten ze, waarom deze laatste verstooten werd. Er was medelijden in hun hart met den kloeken edelman, dien ze in zijn glorie gekend hadden en dien ze nu als een arme verdrevene daar door de eenzame steppen zagen dolen.

„Heer Adgild," zoo vroeg een hunner. „Zeg ons, wat we voor U kunnen doen, want al zijn wij knechten van den raadsheer, Uwen vader, ook Uw dienaar zullen we gaarne zijn."

„Voor mij iets te doen, dat vraag ik niet, makkers!" was Adgild's antwoord. „Doch voor den Koning kunt ge veel doen. En waar gij, zoowel als ik in de eerste plaats zijn wapenknechten zijt, zoo gehoorzaamt aan zijn eeuwige wetten. Deze oorlog is heilloos en slecht! 's Konings land wordt verwoest in stede van dat wij het trouw bewaren. De vijand trekt over de grenzen. En wat zal het einde zijn voor dit arme land?

Keert weder naar Uw heer en zegt hem, dat gij niet langer wilt strijden, doch den vrede wilt voorstaan in dezen kamp. Vraagt hem op te mogen trekken tegen de vijanden des lands. Roept Uwe kameraden toe, dat

ze allen den broederkrijg weigeren. Helpt mede den vrede te bestendigen in dit land. En de Koning zal U danken als hij weerkeert!"

De ruiters luisterden met ontzag. De woorden van Adgild waren overtuigend. Ja, zoo was het. Des Konings verlangen kon het nimmer zijn, dat een burgerkrijg ontbrandde, waar hij den vrede voorstond.

„Terug, mannen!" zoo riep de voornaamste onder hen. „Terug naar het leger! Heer Adgild heeft gelijk. Wij weigeren voortaan elken strijd. De stad willen wij bewaken, de topaas des Konings willen wij met onze trouw omringen, de grensvijanden willen wij bestrijden, doch ons zwaard zal zich niet meer leenen om een landsbroeder te kwetsen!"

En hunne paarden wendende, galoppeerden zij denzelfden weg terug, dien zij gekomen waren.

Hun voorbeeld werkte aanstekelijk. Ook andere ruiterafdeelingen sloten zich bij hen aan, en het was een groote schare die zich voor des Raadsheers tent verzamelde en rondweg weigerde verder op te trekken. Een deel keerde terug naar de stad. Een

ander deel begaf zich ter bestrijding van den grensvijand.

Groote woede had zich van Theodebald meester gemaakt. Hij zwoer met dure eeden, hen straks na de overwinning uit zijn leger te zullen jagen en van alle voorrechten zijner partij te doen verstoken blijven.

Maar nu werd het meer dan tijd om den slag te wagen tegen graaf Roderik die — zooals de verspieders hadden gemeld — met grootte machten aanrukte. Des raadsheers leger begon aanmerkelijk te versmelten. Ook onder de voetknechten was de vredesbeweging reeds goed merkbaar en voor dat zijn leger te zwak zou zijn om slag te leveren, moest hij zijn kans wagen.

Weer trok hij voorwaarts.

Weldra stieten reeds zijn voorposten op die des vijands en hadden er schermutselingen plaats.

Nog een laatste poging had graaf Roderik gedaan om den vrede te bewaren. Zijn afgezanten waren echter met verachting bejegend en de slag was onvermijdelijk.

Eindelijk vond deze plaats.

Met groote dapperheid streden des Raadsheers troepen, maar de bewoners van graaf

Roderik's marken waren niet minder kloek. Onverzettelijk waren ze, overtuigd van hun goed recht en ze behielden al hunne stellingen. Onweerstaanbaar rukten ze ten slotte op onder de bekwame aanvoering van den graaf.

Tenslotte moest Theodebald wijken en trok in groote wanorde terug in de richting van de stad. Velen zijner krijgsknechten hadden de wapenen weggeworpen en weigerden verder te strijden.

Nog was het leger der topaasbewaarders groot en machtig, en wanneer het zich achter de geweldige muren der stad zoude gaan verschansen, zou het lang duren voor zijn macht voor goed was gefnuikt.

De stad te bereiken was de bedoeling van Theodebald, die al strijdend terugtrok en tenslotte in de buurt van het eikenwoud teruggedreven was.

Ook daar vond weer een aanval plaats. De ruiters van graaf Roderik stormden aan.

Met de woede der vertwijfeling werd weerstand geboden, doch tegen het vallen van den avond ontaardde de slag in een wilde vlucht naar de stad.

Theodebald zelf was door het pijlschot van een boogschutter zwaar gewond en lag terneder in het woud.

Pijnlijk kreunend en verzwakt door bloedverlies lag de groote Raadsheer daar, wiens roem zoo was gedaald.

Om hem heen stonden eenige zijner getrouwen, die beraadslaagden, waar ze hun gewonde zouden heenvoeren. Hij kon daar toch niet onder den blooten hemel blijven liggen. Eenige wapenknechten hadden het bosch doorzocht naar verschillende zijden om te zien, of ze wellicht ergens een huis konden vinden, waar de zwaargewonde kon worden heengebracht. Eindelijk kwam een hunner terug met een man, uitroepende:

„Ik heb een woning gevonden! Hier deze kolenbrander woont vlakbij en wil den Raadsheer opnemen; laat ons spoedig een baar van takken vervaardigen en er onzen heer heenbrengen!"

Zoo werd gedaan.

De gewonde Raadsheer werd met alle voorzichtigheid gedragen door het dichte geboomte en weldra had men de hut van den kolenbrander uit het woud bereikt.

Gerte stond aan de deur en zag met medelijdenden blik de groep met den gewonde nader komen.

De bewustelooze werd op een ruw bed van mos en drooge bladeren neergelegd, waar de wonden onderzocht en gereinigd en verbonden werden.

Eenige dagen lag hij in een ijlenden wondkoorts, terwijl de eenvoudige kolenbrander met zijn vrouw trouw bij hem waakten, doch de goede zorgen dezer brave menschen, die met de teederste liefde hem verpleegden, wisten ten slotte het gevaar te doen wijken.

Verbaasd had Theodebald rondgezien, toen hij tot het bewustzijn was teruggekeerd.

Waar was hij?

Stil was het in het kleine vertrek, waar geen sieraad was en waar de weinige houten meubelen ruw en gebrekkig waren. Bernulf was in het bosch en Gerte achter in de weide bij de geiten. Een pijnlijke trek was over zijn gelaat gegleden, toen hij had bemerkt, wie zijn redders waren geweest en dat hij daar onder bescherming lag van den kolenbrander; denzelfden aan wien de Koning den diamant toevertrouwde. Vervoerd mocht hij echter nog steeds niet wor-

den, zoodat hij, zij het met klaarblijkelijken tegenzin, gedwongen bleef zich aan de zorgen dier menschen toe te vertrouwen, die hij vroeger volstrekt niet had geteld.

Zoo lag hij op dien avond, toen het matte avondlicht schemerig het hutje binnendreef, toen de pijn van de wonden de slaap nog verre van hem hield, nog eens te overdenken wat er in den laatsten tijd was geschied. Zijn nederlaag drukte hem zwaar en een gevoel van schuld kwam zijn sombere stemming nog vergrooten.

Hoe was hij daar uitgetrokken met zijn machtig leger, vol verwachting!

Hoe fier was hij gereden, daar aan het hoofd van zijn machtig leger, in zijn schoone rusting, den Koning gelijk, geëerd en toegejuicht als de drager van 's Konings heerlijkheid; hij, de topaasdrager, de ware halsketenbewaarder.

De topaas! Hij voelde, of hij de gouden keten nog om had. Neen, hij droeg deze niet meer. Hij wendde het hoofd en zocht. Daar glinsterde in het wegstervend licht iets van goud. Ja, daar hing de keten aan een hoek van zijn ruwe legerstede, daar waar ook op zijn rusting de laatste lichtstralen

glinsterden. Hij strekte er zijn hand naar uit en voelde naar de topaas!

Maar.... deze was weg!

Waar was de topaas gebleven?

Een doodelijke angst maakte zich van hem meester.

De gouden keten was er nog wel, maar de topaas....

Waar was de topaas?

Verloren? Gestolen misschien?

Het koude zweet brak hem uit! De wondkoortsen verhieven zich. Zijn wonde brandde hem, als werd zijn vleesch geschroeid met gloeiend ijzer!

Zouden misschien de arme kolenbrander en zijn vrouw zich hebben laten verleiden om het Koninklijke juweel te stelen? Maar waarom — als zij de dieven waren — hadden zij den keten laten hangen?

Zou een zijner knechten hem ontrouw zijn geworden?

Zou de topaas teruggehaald zijn naar de stad en daar nu bekend zijn, dat de voorname raadsheer den hem toevertrouwden steen verloor?

Waar was toch de topaas?

Hij was en bleef verdwenen!

Dien nacht worstelde hij in doodsangst.

Aan Bernulf en Gerte durfde hij bijna niets te zeggen.

Als ze het eens zouden vertellen — gesteld, dat het in de stad nog niet bekend was — dat hij deze verloren had! Dan was hij toch zijn aanzien kwijt, verdwenen zou zijn glorie zijn!

Welk een nacht! Welk een ramp!

Wat moest hij doen?

Hij was diep, diep ongelukkig!

Eindelijk besloot hij zijn verlies geheim te houden.

Het mocht eenvoudig niet bekend worden.

De eer van zijn naam en van zijn partij en dus de eere zijns Konings dwongen hem het geheim te houden. Er hing te veel van af.

Vreeselijke dagen bracht hij door, en zijn angst bevorderde zijn genezing niet, de nachten waren steeds kwellingen voor hem.

Een plan kwam bij hem op. Hij poogde zich er mede gerust te stellen. Dit was zijn plan. Het geheele land zou hij afzoeken, ja zelfs in de verste landen zou hij laten zoeken, om een topaas terug te vinden, kostbaar als de echte. Wat het hem zou kosten, daarop kwam het niet aan. Hij had al zijn schatten

er voor over. Als de Koning maar niet zou merken van zijn verlies, en als de menschen het maar niet zouden bemerken. En dan zou hij deze topaas neerleggen op de plaats van de echte, wie zou het verschil zien? Zelfs de Koning zou het niet bemerken, als hij weer kwam.

Als deze nu maar niet te spoedig kwam.

Hij hoopte dat de Koning vooreerst niet zou terugkeeren.

Terstond zou hij kooplieden uitzenden, zoodra hij maar weer tehuis was! Hij haakte naar de stad, en verlangde zoo spoedig mogelijk te vertrekken.

Van zijn knechten, waarvan er eenige bij hem waren gebleven, had hij vernomen, dat zijn leger naar de stad was teruggetrokken in groote verwarring en dat zijn aanzien zeer had geleden. Hij moest het dus zoo spoedig mogelijk herstellen. Hij was noodig in de stad. Ook vernam hij tot zijn groote verwondering, dat graaf Roderik de vervolging terstond na zijn overwinning had gestaakt en met groote haast was afgetrokken, om de binnen het land gevallen vijanden te gaan bestrijden.

Een oogenblik had hij gevreesd, dat de

knechten van den graaf zijn schuilplaats zouden hebben ontdekt en hem zouden hebben weggevoerd als gevangene naar zijn burcht, doch tot nogtoe had men hem met rust gelaten. Zoo gingen eenige weken voorbij.

De wonden herstelden. De kracht kwam terug en Theodebald zat reeds bij het houtvuur in de hut en overlegde, dat thans weldra de terugkeer naar de stad kon plaats hebben, waar zijn tegenwoordigheid blijkbaar zeer werd vereischt.

Op den morgen van den dag, waarop hij zou vertrekken en tegen den avond zijn reiswagen zou verwachten, achtte hij den tijd gekomen, om Bernulf en Gerte zijn dank te betuigen voor hun gastvrijheid en goede zorgen en hen een belooning toe te kennen voor hetgeen ze aan hem deden.

Maar Bernulf had het hoofd geschud en beslist elke belooning weigerende, had hij gezegd:

„Neen, mijn Heer! wat wij deden, dat was in den naam des Konings, en omdat wij hem liefhebben!"

„Maar goede lieden," had de Raadsheer geopperd, „waarom toch weigert gij? Uw

geheele leven toont aan, dat ge wat ik u toedacht, goed kunt gebruiken!"

„Wij zijn gelukkig en tevreden," was het antwoord.... „Niets begeeren wij. Ons is het schoonste geluk beschoren, dat wij ons hadden kunnen indenken. Wij mochten schatbewaarders des Konings zijn. Dit stille woud verbergt 's Konings heerlijkheid. Hier rust de diamant die de Koning zelf overreikte. En als we een begeerte koesteren, dan is het, dat de Koning mocht wederkeeren."

„Mag ik den diamant eens zien?" vroeg plotseling de Raadsheer.

Bernulf en Gerte schrikten op!

Den diamant toonen?

Konden ze dat wel? En mochten ze dat wel?

Was het juweel daarvoor niet te heilig en te schoon? Immers had de Koning hen alleen gesproken van bewaren.

Daar in het diepst van het woud, in de verre stille eenzaamheid, waar nimmer stemmen klonken en waar het verkeer der wereld niet heenvoerde, daar lag in den hollen boom diep verborgen de kostbare steen. En het waren slechts enkele malen geweest, dat Bernulf en Gerte samen — in eerbiedige

stilte verzonken — waren heengegaan naar de verborgen schuilplaats en ze den juweel hadden te voorschijn gehaald om dien als in aanbidding knielend samen te bezien en dan weer op te bergen. Een heel enkele maal waren ze ook met Merdig het woud ingegaan naar het kleinood, maar deze kon zoo hartelijk en aanmoedigend spreken, dat er zelfs op Bernulfs ernstig gelaat een gelukkige lach kwam en het toonen van den schat hem tenslotte een genoegen werd.

Maar dien Raadsheer? Dat was toch heel wat anders!

De raadsheer, die zijn topaas voor zooveel voornamer hield dan den diamant. Die er zelfs een burgerkrijg om had doen ontvlammen om zijn partij erkend te krijgen!

Zou Bernulf het doen? Mocht hij wel?

Hij zag Gerte aan en Gerte hem.

Nog hadden ze geen woord gesproken.

„Welnu!" drong Theodebald nogmaals aan. „Waartoe mag ik het kleinood niet zien? Onze topaas toonden wij steeds aan wien wij wilden en aan ieder, die hem wenschte te aanschouwen. Wij hebben er zelfs onze gezette dagen voor en dienaars, die de bezoekers begeleiden!"

Het duurde lang, voor dat de kolenbrander een besluit had genomen, maar eindelijk stemde hij toch toe en verzocht den Raadsheer hem te volgen.

Het was diep in het woud, in het geheimzinnig schemerig licht, dat door het dichte bladerdak spaarzaam heenzonk en dat de ruimte tusschen de eeuwenoude eikenstammen tot een gewijden tempel maakte, waar de koelte van het loover vrede ruischte, en de stilte ongebroken bleef en het geluid der voetstappen verstierf in het groene mos, dat de twee mannen stonden voor een trotschen eik.

Bernulf nam eerbiedig een stuk schors weg, dat een holte bedekte. Hij stak er den arm in en haalde het lederen doosje te voorschijn. Met diep ontzag en ernstig gelaat opende hij het. Ternauwernood durfde hij er zelf inzien. Daar lag de diamant, als het helderst water zoo klaar, waaruit vonken spatten en kleurige zonnetjes brandden.

Nu was daar waarlijk die boschplek een heiligdom geworden. De boomen waren de zuilen van dezen tempel, het mos de tapijten op den bodem, de oude eik het altaar en

Bernulf de priester met in zijn hand het heiligste.

Nu was daar de stille stilte van Bernulf's geest en de eenzaamheid van het woud gewijd en de ruwe eenvoudige gestalte van den kolenbrander had iets hoogheerlijks verkregen. Het was als overstraalde hem het geglans der zonnen, die uit den diamant opschenen. Nu was daar niet meer de kolenbrander, doch nu stond daar een opperste dienaar des Konings, diens vertrouwde, grooter in aanzien en meer in eere dan die Raadsheer, die zich zooveel had verbeeld.

Theodebald stond ontroerd over de schoonheid van het juweel. Hij zweeg stil en de gedachten vermenigvuldigden zich. Erkennen moest hij — hetgeen hij trouwens in het diepst van zijn gemoed steeds had moeten erkennen — dat daar voor hem stond een ware wachter des Konings. De topaas mocht wellicht schoon zijn, maar de diamant was ook van onschatbare waarde.

En plotseling bedacht hij weer, dat hij zijn topaas verloren had! Was deze Bernulf ook niet een getrouwer wachter dan hij?

Deemoediger werd zijn hart gestemd! Milder ook jegens die andere wachters!

Immers welk een liefde hier bij dezen kolenbrander! Welk een aanhankelijkheid voor den Koning, uit liefde voor wien ze dit alles deden! Milder ook tegenover graaf Roderik en tegenover Adgild, zijn zoon, die nu nog ronddoolde, beladen met den vloek zijns vaders.

Waar zou zijn zoon thans zijn? Hij verlangde naar hem.

Bernulf had het doosje eerbiedig weggeborgen en zwijgend keerden de beide mannen terug naar de kolenbrandershut.

Dienzelfden avond nog nam Theodebald afscheid en reed met zijn reiswagen terug naar de stad.

9. EEN GELUKKIGE OPLOSSING

WAAR WAS ADGILD GEBLEVEN? Vele, vele dagen had hij weer rondgezworven en met groote smart had hij vernomen, hoe bloedig er was gestreden onder de broeders van hetzelfde land. Hij had zich verre van het gewoel van den strijd gehouden en nu was deze — zij het wellicht slechts tijdelijk — geëindigd, doch voor hem konden zijn zwerftochten niet eindigen; waarheen immers zou hij zich begeven?

Maar Jonkvrouwe Rotrude had hem niet vergeten. Hem uit haar gedachten te verbannen was haar onmogelijk geweest. Haar hart behoorde hem thans geheel toe, dat vertelden haar wel haar droomen en haar gedachten, die voortdurend bij hem waren.

Zij had vernomen, dat hij rondzwierf en

had gehoopt, dat ook hij, zooals Eginhard de geleerde, een veilige plaats zou zoeken in den burcht.

Aan de terugkeerende krijgsknechten had ze voortdurend gevraagd of ze ook wellicht iets van den zoon des Raadsheers vernomen hadden, maar tot nog toe was haar navraag te vergeefs geweest. Toen de krijg teneinde was, had ze ten slotte voor Merdig, die met de overwinnaars was medegekomen haar hart uitgestort. Deze wist wel raad. Met graaf Roderik was alles spoedig geregeld. Deze droeg den jongen edelman een goed hart toe. Merdig kreeg opdracht hem overal te gaan zoeken en uit te noodigen op den burcht te komen en er te blijven zoolang hij wilde.

Adgild was spoedig gevonden en had gaarne het vriendelijk aanbod aanvaard, nu de broederoorlog in het land was geëindigd.

Voor het jonge paar braken thans een paar recht gelukkige dagen aan. Graaf Roderik en Fredegonde hadden reeds lang het geheim der twee jonge menschen begrepen en er was geen reden om er niet volkomen mede in te stemmen.

Wel droeg Adgild nog steeds de gele

mantel en de gouden versierselen van de topaasbewaarders en dat hij deze veranderen zoude eischte niemand, maar bij den smaragdwachter gevoelde hij zich, — en waarlijk niet enkel wegens Rotrude — geheel thuis. Merdig was zijn vriend en de geleerde Eginhard had hij leeren hoogschatten als een oprecht man, wiens harte brandend van liefde was voor den Koning.

Toch viel den jongen edelman het stille leven zwaar, zoover verwijderd van zijn vader en zijn stad, en zoo vervuld van de droeve gedachte aan den strijd, die thans wel was opgehouden, doch immers wederom kon ontbranden. Vrede was er nog niet in het land, doch slechts een wapenstilstand, gedurende welke de Raadsheer wellicht alles gereed maakte om straks met des te meer welslagen zijn doel te kunnen bereiken.

Met vreugde nam hij derhalve den voorslag van graaf Roderik aan om te zamen op te trekken tegen de binnengevallen grensvijanden en weldra streed hij dapper onder des Konings banier, welke voor aan de troepen des graven golfde.

Ook uit de stad waren geheele scharen

van krijgers naar de grenzen getrokken. Ze hadden hun eigen aanvoerders gekozen en zich gevoegd bij de troepen des graven, zoodat de topaasbewaarders en de smaragdbewaarders thans te zamen streden voor hun Koning, en als ze onder den wapenkreet: Voor de eere des Konings, aanstormden tegen den vijand, dan bleek aldra hun groote moed onweerstaanbaar te zijn en week de vijand alom! Zoo werd weldra het land bevrijd.

De Raadsheer had, toen hij weer in de stad was teruggekeerd, vele dingen veranderd gevonden. De ongelukkige strijd leefde er nog versch in ieders geheugen, voordeel had er eigenlijk niemand bij gehad en het meerendeel betreurde diep den wreeden broederkrijg, die zoovele gezinnen in rouw had gedompeld. Ook waren ze terecht bevreesd, dat, mocht de Koning terugkeeren hen wel een welverdiend verwijt kon treffen. Met geestdrift hadden dan ook velen zich aangesloten bij de dappere scharen van graaf Roderik en de banier des Konings wapperde vooraan het leger tusschen de gele vaan en het groene vaandel van den graaf. Zoo trok dit bondgenootschap op tegen de grensvij-

anden, de erfvijanden des rijks, op welken zij onder Roderik en Adgild overwinning na overwinning behaalden. En ondertusschen won de overtuiging alom veld, dat het den Raadsheer meer te doen was geweest om zijn eer en zijn partij, dan om de eere des Konings, al had hij dit ook beweerd.

Theodebald was een koppig man, die zich niet spoedig gewonnen gaf. Het was hem toch onmogelijk om zoo maar zonder meer al die andere wachters gelijk te stellen met zich zelf. Hij wilde de groote man blijven. Een Raadsheer was nu eenmaal meer een vertrouweling des Konings dan een ridder en een oude suffe geleerde, en een marskramer of een kolenbrander. Hij bleef zich vooralsnog houden aan zijn topaas. Overal had hij heen gezonden om topazen te koopen. Vele schoone steenen waren hem gebracht en een ervan scheen hem volkomen in staat om met dien des Konings te wedijveren. Met ontzaglijke kosten had hij dien steen aangekocht en tot nog toe had niemand het bedrog bemerkt.

Met de wapenen de anderen tot overreding te brengen was hem niet mogelijk gebleken.

Thans had hij een ander plan.

Aan een vergadering van de geleerdsten des lands zou de zaak ter beslissing worden overgelaten. Aan de uitspraak dezer vergadering verklaarde hij zich tot onderwerping bereid, overtuigd, dat zoowel zijn eigen scherpzinnigheid als die der tot zijn partij behoorende geleerden in staat zou blijken, de meerderheid van de topaas zonneklaar te bewijzen.

Hij had daarom zijn gezant gezonden aan graaf Roderik, zoowel als aan de anderen met het verzoek op den aangekondigden dag zich naar de stad te begeven.

Graaf Roderik was hiertoe bereid en had den geleerden Eginhard opgedragen mede namens hem het standpunt der volstrekte gelijkheid te verdedigen en de uitspraak des Konings bij de overreiking der steenen te handhaven.

Deze vergadering zou plaats hebben in de troonzaal des Konings, en ter bestemder tijd waren zoowel de graaf, als Eginhard aanwezig.

Van Merdig en Bernulf had men nog niets vernomen, doch er werd niet aan getwijfeld, of zij zouden ook wel ter vergadering verschijnen.

Inmiddels was Adgild wedergekeerd van het verdrijven van den vijand. Met roem overladen kwam hij terug in den burcht van den graaf en te snel vloden de dagen voor Rotrude en hem voort. Blijven kon hij daar echter niet en al hadden de graaf en zijn echtgenoote de liefde der jongelieden reeds met hun goedkeuring bezegeld, zoo was de toestand des lands en waren de verhoudingen der partijen toch nog te onzeker, dan dat aan een spoedige verbintenis kon worden gedacht.

Met groote ontsteltenis had Adgild, terugkeerende, vernomen, dat zijn vader verwond was weggedragen van het slagveld en bij den kolenbrander was binnengebracht. Graaf Roderik was hiervan geheel op de hoogte, maar hij had er — omdat er geen wraak in zijn hart was — niet aan gedacht de veilige wijkplaats van den Raadsheer te verstoren.

Adgild's liefde voor zijn vader was, ondanks alles wat deze hem had aangedaan, volstrekt niet verminderd. Hij verlangde hem te bezoeken en te troosten in zijn ellende, wellicht ook kon hij hem wat vredelievender maken voor de anderen en

zou hij in zijn vernedering vatbaarder blijken voor overleg en vrede.

Zoodat hij met eenige zijner trouwe knechten naar het eikenwoud afreisde en de hut van den kolenbrander trachtte te vinden.

Hij ontmoette Bernulf, die hem mededeelde, dat zijn vader reeds eenige weken geleden was vertrokken en dit stelde Adgild wel zeer teleur, vooral, daar hij nog vreesde, of hij wel zou worden ontvangen, indien hij in de stad kwam, maar er was niets aan te doen, en na tevergeefs de goede lieden een belooning te hebben aangeboden voor de zorg aan zijn vader besteed, vertrok hij weer met zijn knechten en wilde teruggaan naar den burcht.

Reeds hadden de ruiters een deel van den weg door het woud afgelegd, toen men besloot af te stijgen en eenige oogenblikken rust te nemen, teneinde zich voor den verderen tocht te versterken.

Onder een eik zette men zich neder op den zachten bladergrond en opende de reiszakken met mondvoorraad.

De bodem was daar druk betreden, zooals men aan de indrukken van menschelijke

voetstappen en diepe paardenhoeven kon zien.

„Het schijnt hier een druk geloop geweest te zijn!" merkte een der ruiters op, „maar wat men hier op dit eenzame punt te maken heeft gehad, dat begrijp ik niet!"

„Neen," hernam Adgild, „daar lette ik ook juist op. Hier schijnt wel iemand gelegen te hebben en de voetstappen wijzen alle den kant uit vanwaar wij komen!... Maar wat ligt daar? Zie eens, wat glinstert daar die steen? Zie, daar vlak naast U!" riep hij plotseling uit tot een der wapenmakkers. „Voorzichtig, ge trapt er bijna op met Uw ruwe laars!"

De ander keek en zocht en raapte het steentje op.

En zie, het was een topaas, geelvlammend, wondervol geslepen en fonkelend in voornaamheid.

Een topaas? Hier in het woud? Maar hoe kwam deze hier?

Een plotselinge ontzetting maakte zich van Adgild meester!

Het zou toch des Konings topaas niet zijn? Maar deze lag toch veilig in de stad?

Had zijn vader die dan verloren?
De topaas des Konings verloren?
Hij sidderde bij de gedachte! De topaas daar in het eenzame woud temidden van vergane bladeren en mos, vertrapt wellicht door een ruwen mannenvoet of een paardenhoef.

Ja, het moest wel de topaas van zijn vader zijn. Hier was hij langs gedragen. Bernulf had hem verteld waar men den gewonde langs had gevoerd.

Hij durfde het kleinood ternauwernood in de handen te nemen. Zijn knechten bemerkten zijn ontroering en zagen zonder een woord te durven spreken toe.

„Is het de topaas van den Koning, Heer?" waagde er een te vragen.

„Ja, Ukko," was het antwoord. „Ik vermoed van wel. Maar laat ons thans opstijgen. Het kleinood moet in veiligheid worden gebracht. Terug naar 's Heer Roderiks burcht. Met spoed gereisd. Ik ben thans zonder het te willen, de bewaarder van den kostbaren steen, doch ik acht mijzelf de eer niet waard. Zoo spoedig het mij mogelijk is, breng ik hem terug naar de stad."

En hij sprong te paard en gaf het de

sporen en draafde voort, gevolgd door zijn knechten.

Onderweg zich lang ophouden waagde hij niet. Als opgejaagd snelde hij verder met het kostbare juweel diep in zijn lijfrok verborgen en kwam eindelijk op den burcht weer aan. Daar vernam hij, dat graaf Roderik was vertrokken naar de vergadering in de stad. En ternauwernood gunde hij zich eenige uren rust in de nabijheid van zijn Rotrude en haar moeder. Dra stonden weer de paarden gezadeld en werd de reis opnieuw aangevangen....

Daar lag dan eindelijk de stad. Trots verhief zich daar het paleis-kasteel met zijn geweldige tinnen. Maar .... wat was dat? Zooeven wapperden nog een aantal gele banieren van de topaasbewaarders op de torens en thans scheen het wel, of ze alle een voor een werden ingehaald!

Adgild's knechten zagen het ook en wezen er op. Wat zou dit beteekenen? Was het een bewijs van den ondergang van die partij? Zie; daar daalden weer twee vlaggen. Straks was er niet een meer en ontplooide alleen nog maar de standaard des Konings, statig

en koninklijk, als alles beheerschend overwinnaar, haar banen....

Op het door Theodebald vastgestelde uur was de troonzaal geheel met de ter vergadering opgeroepenen gevuld.

Allen waren aanwezig. Alleen Merdig en de kolenbrander waren er nog niet; doch men wachtte ze elk oogenblik.

Theodebald zat daar trots op de voorzittersplaats. Op zijn borst hing de gouden keten, die gelijk was aan die des Konings en daaraan prijkte zijn kostbare topaas.

Verscheidene geleerden in blauw en zwart fluweelen gewaden met geel omzoomd zaten daar aan zijn zijde; knappe mannen waren het, die hij had opgeroepen. Eerlijke mannen ook wel, maar niettemin waren zij geheel opgevoed en onderwezen in de geschriften des Raadsheers en aan hem met vele vriendschapsbanden verbonden, volstrekt overtuigd van de meerderheid van de topaas.

Graaf Roderik zat naast Eginhard, die het woord zou voeren namens de vier anderen.

Het uur van aanvang was aangebroken. Tevergeefs wachtte men op de twee afwezigen. Men kon nu niet langer wachten, en

besloot de besprekingen aan te vangen. De Raadsheer opende de vergadering met een uiterst scherpzinnig betoog, dat van groote geleerdheid getuigde en van diepe studie. Luide werd hij toegejuicht door zijn aanhangers.

Op hem volgden zijn geleerde partijgenooten, welke niet voor hem onderdeden. Ook Eginhard liet zich niet onbetuigd, en pleitte op welsprekende wijze. Hij beriep zich louter op de eeuwige wetten des lands en niet op eigen uitleggingen daarvan.

Eenvoudig las hij de daarin vervatte bepalingen voor en verzuimde niet zich te beroepen op hetgeen voor zijn vertrek door den Koning was gesproken in diezelfde zaal over de gelijkheid, waarvan hij namens de anderen de verdediger was.

Na hem kwam weer de verdediger van de topaas en het was dien geheelen morgen een druk rumoer van stemmen.

Aan het einde der bijeenkomst, waarin geen der beide partijen elkaar iets wilde toegeven, nam Theodebald nogmaals het woord en begon hartstochtelijk:

„Mijne Heeren! Geenszins zal ik ontkennen, dat de geleerde Eginhard een ge-

trouw verhaal heeft gedaan van wat de Koning toen zeide, alsmede van wat de wetten ons verklaren, maar het is ons tevens geboden — en ik houd dat vol — de bedoeling en diepere beteekenis van dat alles onder de oogen te zien. Ons werd daarvoor het verstand gegeven. Niet alleen ons gemoed of ons gevoelen voor den Koning kunnen hier onze leidsman zijn. Het is nu mijn vaste overtuiging, dat....

Midden in zijn betoog hoorde men eensklaps druk geloop in de gangen van het paleis. Luide stemmen klonken op. Gejuich klonk uit de verte. De deur werd opengeworpen. Ademloos snelde een wachter naar binnen en riep: „De Koning, de Koning!"

Groote ontroering greep de vergadering aan.

Theodebald zweeg; niemand luisterde meer!

Allen stonden op en verlieten hun plaats!

Graaf Roderik snelde naar de deur.

Het geroep kwam naderbij. Het krijgsvolk rende door de gangen naar de hoofdpoort. Luid gejubel van honderden stemmen steeg op van het plein. Overal klonk het: „De Koning! Heil den Koning!"

„Is de Koning terug?" vroeg graaf Roderik diep ontroerd aan een voorbijsnellenden krijgsman.

„Ja Heer, zoo roept de geheele stad! Straks is hij de poort binnengekomen! Dra zal hij hier zijn! Daar is de vorst reeds! Heil den Koning! Heil den Koning!"

En de wachter snelde verder om zijn vorst te begroeten.

Daar opende zich de groote bronzen deur van de paleisgang, en vol majesteit trad de vorst naderbij.

Ja hij was het! Grijs geworden en ouder, doch krachtiger dan ooit was zijn gestalte. Een zware reismantel golfde om zijn kloeke gestalte. Omringd door een groep van zijn lijfwacht trad hij nader. Aan zijn eene zijde liep Merdig, aan zijn andere zijde Bernulf de kolenbrander, wiens aangezicht van verrukking glansde.

De vorst schreed voorwaarts.

Graaf Roderik trad naar voren en boog diep voor zijn vorst, die hem hartelijk de hand schudde.

Ook Eginhard drukte hij de hand en sprak hem vriendelijke woorden toe. De Raadsheer was op een afstand blijven staan en aarzelde

om nader te komen. Onwillekeurig greep hij naar zijn borst als wilde hij zijn topaas bedekken. Zou de Koning het bemerken? Hij durfde niet te naderen en stond daar stil met starende oogen.

De Koning zag hem wel, doch had nog geen woord tot hem gesproken. Een blik van verontwaardiging sprak uit zijn oogen, toen hij den Raadsheer gebood naderbij te komen.

Verwonderd had ook de vorst gezien naar het groot aantal zetels in zijn troonzaal en men zag het aan zijn gelaat, dat hij straks vele vragen zou stellen.

Thans was hij bij den troon genaderd en zette zich daarop, terwijl zijn gevolg zich achter hem plaatste.

Doodelijke stilte heerschte in de zaal, toen de Koning begon te spreken:

„Zoo ben ik dan thans wedergekeerd van mijn lange reis. Hoe verlangde ik weer hier te zijn in Uw midden. Maar wat heb ik vernomen, toen ik naar de hoofdstad kwam? Is hier burgerkrijg geweest? Wat beteekenen ook die gele vlaggen op mijn paleis-kasteel en op de torens der stad? Wat beduidt die gele versiering der krijgers, die mij begroetten

op den weg? Waarom draagt niet elk de aloude kleuren van mijn geslacht?

De Raadsheer beefde, toen de Koning hem aanzag met toornigen blik en kromp ineen!

„Voorwaar," zoo ging de Koning door. „Daar is veel te herstellen, wat mijn dienaars verwoestten! Waarom zag ik verbrande hoeven? Waarom klaagden de landlieden over het vertrappen hunner velden? Waarom was hier strijd, terwijl ik slechts vrede begeer? Maar dit alles zal worden onderzocht. Thans verzoek ik de vijf mannen, die ik de stukken van mijn halsketen toevertrouwde, nader te komen en mij hun juweel terug te geven."

En de gouden keten waarin de steenen pasten te voorschijn halend, deed hij dezen om en riep allereerst Bernulf tot zich:

„Bernulf, mijn vriend!" zoo sprak hij, „op Uw stille trouw verliet ik mij niet tevergeefs. Zeker het heeft U verrast, dat mijn eerste bezoek, toen ik wederkeerde U betrof in Uw dichte woud. Stil is Uw leven, doch brandend Uw liefde. Gij hebt U buiten den strijd gehouden, doch liefdevol hebt gij een gewonde verpleegt! Waar is Uw diamant?"

En Bernulf trad naderbij en overhandigde den Koning het kostbare juweel, dat deze aan zijn keten hing.

„En gij Merdig, gij die mij zijt tegemoet gereisd, tot aan de verste grenzen des lands, toen gij vernomen hadt, dat ik zou wederkeeren en mij opmaakte voor de terugreis, ik weet hoe gij Uw robijn gedragen hebt. Schenk mij Uw juweel terug."

Ook Merdig trad vroolijk voorwaarts en gaf hem met een blijden glimlach het kleinood over.

„En gij Eginhard, die de bescheidenheid zelve zijt. Ook U wijd ik mijn dank, want ook gij hebt door Uw wijsheid de zaak des Konings voorgestaan. Geef mij thans Uw saffier terug."

Ook de geleerde strompelde naar voren en rijkte zijn juweel over, dat de Koning aan zijn keten bevestigde.

„En U, graaf Roderik. Niets behoef ik U te zeggen. Het is mij en allen bekend, hoe gij hebt gestreden. In den broederkrijg zijt ook gij gemengd geweest, doch gij hebt dezen niet gezocht of gewild. De eere des Konings deed U het zwaard trekken. Gij werdt gedwongen. Gij streedt voor mijn zaak

en mijn eer. Dien strijd zal U niet worden verweten. Ook weet ik, hoe dapper Uw zwaard tegen de grensvijanden woedde. Ook weet ik hoe trouw gij Uwe marken hebt bestuurd. Uit Uwe handen ontvang ik gaarne de smaragd terug!"

En de graaf trad krijgshaftig naar voren en reikte den Koning den edelen steen over.

Nu keerde de Koning zich tot den raadsheer en vroeg kortaf: „Raadsheer, waar is mijn topaas?"

Theodebald dacht ineen te zinken. Hij werd doodsbleek en stond te klappertanden. Had de Koning het bedrog gemerkt? Wist de Koning het, dat de topaas niet echt was, welke hij droeg?

„Raadsheer!" hervatte de Koning op scherpen toon en met toorn in den blik. „Wat draagt gij daar voor keten? Waarom is deze gelijk aan mijn keten! Nogmaals waar is mijn topaas? Antwoord mij."

En Theodebald wilde naar voren treden om zijn topaas den Koning over te reiken. Doodsbleek waagde hij het te stamelen: „Hier is... o, Koning... uw juweel... terug!"

De Koning nam den steen en met een ver-

achtelijk gebaar wierp hij die ver achter in de zaal, terwijl hij den doodsbleeken man toeriep: „Raadsheer, ik vraag U, waar is mijn topaas?"

Ademloos zagen de anderen toe.

Diep verslagen waren de aanhangers van de partij der topaasbewaarders. Ze maakten ontzettende oogenblikken door.

Daar werd de deur weder geopend; een knecht naderde, knielde voor den Koning en sprak:

„O, Koning, Heer Adgild, de zoon van Theodebald, vraagt tot U te worden toegelaten. Hij heeft een dringende boodschap!" Op een wenk van den vorst trad de jonge edelman binnen, bestoven van de reis. Men kon zien, dat hij snel had gereisd.

Ook hij knielde voor den vorst, die hem vriendelijk aanzag, en sprak, terwijl hij hem den topaas overreikte:

„Is dit niet de steen van Uwen halsketen, mijn vorst? Ik vond dezen in het woud en ben dankbaar, U dezen te mogen ter hand stellen!"

Nog grooter werd de ontroering in de zaal.

Ieder zag gespannen toe!

Hoe kwam Adgild aan dien steen?

Was dat bedrog?

De steen van den Raadsheer was dus een valsche steen geweest?

Theodebald was ineengezonken, toen hij daar eensklaps zijn zoon had zien binnentreden en hem den topaas had zien geven, dien de vorst aan zijn halsketen bevestigde, terwijl hij Adgild vriendelijk dankte.

Nu werd de groote man zoo klein mogelijk!

Hij wierp zich voor den troon en smeekte om genade.

„Ach Heer," zoo kermde hij. „Ik wil alles bekennen! Ik verloor den topaas in het woud. En ik kocht een anderen... Schatten betaalde ik daarvoor.... Ach, ik vreesde zoo, als gij den topaas van mij zoudt eischen .... Genade Heer. Ik heb U bedrogen.... Ik ben niet waardig geweest, dat gij mij zoo vertrouwdet.... Genade! ...."

„Raadsheer, gij waart ontrouw!" zoo sprak ernstig de Koning. „De hoogmoed heeft U aangegrepen. Gij hebt getast naar 's Konings waardigheid. Gij hebt gedwaald. En Uw dwalen heeft mij en mijn rijk groote schade aangebracht.... Gij hebt mij gesmeekt om genade.... Volgens recht zou ik U moeten veroordeelen, en als ik niet geweten had,

dat in het diepst van Uw hart toch ook nog liefde voor Uw vorst heeft gegloeid, liefde, die door Uw hoogmoed bijna was uitgebluscht, zwaar zou ik U moeten straffen, maar vergiffenis wil ik U schenken. Vergiffenis, omdat Uw zoon een trouwer wachter was dan gij en mijn eere heeft gehandhaafd. Trek U terug in Uwe woning en overdenk Uwe daden. Niet langer zult gij een mijner raadsheeren kunnen zijn. In Uw plaats en in al Uwe rechten en voorrechten benoem ik Adgild, Uwen zoon...."

Weenend en gebroken, de handen vol schaamte voor de oogen, verliet Theodebald de zaal.

Zoo eindigde deze vergadering!

In den aanvang was de Raadsheer groot geweest, zeer groot zelfs; thans was hij droevig klein geworden. Hij keerde naar zijn woning terug, en zelden zag hem iemand weer.

De vreugde in het land over den terugkeer des Konings was alom groot.

Over partijen werd niet meer gesproken. De eenheid in het land was hersteld. De

gele banieren van de topaasbewaarders wapperden niet langer over de stad. De gele kleuren verdwenen van de wapenkleeding der knechten. De stijve en bijzondere gewoonten der topaasbewaarders verdwenen langzamerhand. En alom was er vrede onder 's Konings heerschappij!

Adgild was, hoe begaan ook met het lot zijns vaders, toch zeer gelukkig in zijn nieuwe ambt.

Nog eenmaal bezocht hij den burcht van graaf Roderik, doch het was om de hand van Rotrude te vragen, en haar als zijn bruid heen te voeren naar de stad.

Daar werd onder groote plechtigheid en met veel festijn de verbintenis gesloten. De Koning zelf was tegenwoordig. Hij zelf was een der getuigen, Bernulf en Merdig zouden de anderen zijn en een der getrouwsten onder Heer Roderik's knechten was de vierde. De Koning droeg zijn halsketen, waaraan de diamant, en de smaragd, en de robijn en de saffier schooner fonkelden dan ooit in den gouden keten en de topaas zijn gele vlammen uitschoot.

Alom was er geroep van: Heil den Koning! Heil Adgild en zijn bruid!

En toen graaf Roderik terugkeerde naar zijn burcht was hij getrouwer dan ooit in het besturen zijner landschappen, die in den naam des Konings tot een recht gelukkig oord werden gemaakt.

En de oude Eginhard leefde nog eenige jaren in zijn zonnige kamer van het oude landhuis, dat de Koning liet herbouwen en zijn huishoudster behoefde nooit meer te vragen of haar meester niet eens tusschen de witte lelies en de geurende jasmijnen kwam wandelen, want hij was er bijna dagelijks.

En Merdig ging het land weer door met zijn zwaar pak beladen en zong meer en luider dan ooit te voren zijns Konings liederen.

En Bernulf keerde met zijn Gerte, welke ook door den Koning was uitgenoodigd, naar het woud terug, dat hem wel een Koningspaleis toescheen.

En de vrede heerschte door het geheele land.

Opdat allen één waren, allen, hoe verschillend ook ieders taak was en ieders roeping en ieders stand, allen één in den Koning, die alléén den keten droeg met de vijf steenen.

MOET ER NOG TOELICHTING WORden gegeven?
Of heeft men alreede begrepen?

Ik vraag U Theodebald, raadsheer des Konings en bewaarder van zijn topaas:
U gaf de Heere de opdracht, om in het instituut der kerk alles te omvatten wat zich vereenigd weet om den Heiland!
Aan U is tot taak gesteld, door vormen en ceremoniën vast te houden en te versterken, wat niet vervloeien mag.
Uw hoog te roemen opdracht is U van God gegeven.
Predikanten, evangelisten, kerkeraadsleden en kerkelijk-aangelegde broeders en zusters, gij allen, zult ge voortaan niet wat meer gaan waardeeren, wie niet geheel aan U gelijk arbeiden, doch een andere wapenrusting dragen in hetzelfde Leger en even getrouw begeeren te zijn in den arbeid van Gods Koninkrijk als gij zelve?

En gij Roderik, die den smaragd bewaarde in uw ridderslot, gij sociaal arbeider voor de zaak Gods, strijder in Gods naam voor maatschappelijke dingen, doch uit den drang van uw oprecht en kinderlijk geestelijk leven, gij redder in den naam uws Heeren, waar nood is en leed wordt gedragen, wees verzekerd, dat ook gij uw taak hebt ontvangen direct uit de handen van Hem, Dien gij te dienen begeert.

Onthoud het maar, dat de eerste martelaar niet een apostel geweest is, doch Stephanus, die de armen diende en die de hemelen geopend zag, toen hij stierf.

Ga voort met uw schoone werk.

Onthoud het, dat Theodebald uw vriend en broeder is, uw wapenmakker tevens — hebt elkander lief.

En gij opgewekte Merdig, robijndrager! Misschien zijt Gij methodist, tent-evangelist, op de markt getuigend of in de salons, volksman, broeder van het Leger des Heils of dagelijksche getuige van de vreugde, die het God dienen medebrengt! Gij hebt den robijn ontvangen en toont die aan ieder.

Van uw Heiland te zingen is U geen moeite, want waar uw hart vol van is, daarvan vloeit uw mond over. Predik op uwe wijze. In het Paradijs zongen de vogelen verschillend, doch de Heere zeide, dat alles goed was.

Uw taak is Gods taak, maar de taak van Theodebald en van Roderik evenzoo. U past een woord van dank, dat de Heere ook hun een aanstelling gaf. Stel u nimmer boven hen in een misplaatst gevoel van grooter vrijheidsbesef.

En gij stille Eginhard, die de diepten Gods peilt en op uw studeerkamer alleen maar thuis U gevoelt, gij saffierbewaarder, hoe dankbaar behooren wij te zijn, dat Hij U een opdracht gaf.

Want gij zijt het, die de diepten doorzoekt en ons belet, om eigen gedachten te stellen boven die van God zelf!

Door U worden de schoone gedachten uitgewerkt en de waarheden, welke de kerkhervormers vonden en uitwerkten in hun leerboeken en instituties en commentaren en Schriftverklaringen.

En zoo dwalen wij niet, doch weten en

gelooven, wat een vaste grond der dingen is.

Ga voort Eginhard, met uw studie. Welsprekend zijt gij geenszins, van maatschappelijke dingen hebt ge weinig begrip, ge ziet zelfs nooden voorbij, organiseeren is uw taak niet, doch wat gij geeft is onmisbaar en gij gedraagt U trouw naar den wil van God.

En wat zal ik van U zeggen, dierbre Bernulf, dien ik het liefste heb van allen, zooals de Koning U ook den diamant, als den schoonste der steenen gaf? Hoe zijt gij te benijden in de stilte van uw Eikenwoud!

Gij zijt wellicht eenvoudig in uwe ontwikkeling, gij ziet wellicht hoogop tegen hen, wier namen genoemd worden in den arbeid.

Gij zijt een stille in den lande en betreurt het wellicht, dat gij zoo weinig voor uw Heere kunt zijn, terwijl gij toch alles zoudt willen doen.

Wees niet bedroefd, indien gij alleen slechts uw Heere kunt liefhebben en voorts slechts in stilte kunt bidden. Uw zwijgen is geen teeken van uw minderheid. In

de eenzaamheid van uw leven staat een altaar, waarop Gode welriekend wordt geofferd.

En voorts ziet de Heere het harte aan. Gij zijt niet minder noodig dan de anderen. Of wellicht noodiger.

— — — — — — — — — — — — — — —

„Zoo bid ik U dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt; met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde; U benaarstigende te behouden de eenigheid des Geestes door den band des vredes. Eén lichaam is het, en één Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot ééne hoop uwer roeping; één Heere, één geloof, één doop; één God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen, en in u allen; maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus."